

7

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד המשפטים

משרד

מדינת ישראל
גנזך המדינה

עיון מוגבל עד תאריך
2017

לבדיקה נוספת בתאריך

43.4. מלמד

מפקד "השטחים" - מפקד כנרת, מפקד

מפקד אכז - מפקד מנחם

9.72 - 3.76

מס' תיק מקורי

מחלקה

שם תיק: לשכות רה"מ גולדה מאיר, יצחק רבין - ערביי השטחים - פליטים

מזהה פיוז: 7076/11-א

מזהה פריט: R0002qcv

תאריך הדפסה: 13/12/2022

כתובת: 3-312-5-9-2

מס' תיק מקורי

111 1524 121

ירושלים, י"ב באדר תשל"ז
2 במרס 1978

לכבוד
מר ישראל ישעיהו
יושב-ראש הכנסת

אדוני היו"ר

מכתבך מיום 28.2.77 הפליאני. גם אני קיבלתי מברק ממועצת עיריית
עזה, ואף משרתי את תוכנו לוועדת החוץ והבטחון בישיבתה אחמול עם שר-
החוץ. מברק זה בוראי שיש לו על מה לסמוך. ולהלן השתלשלות הדברים:

א. ביום כ"ו באלול תשל"ז (21.9.76) העלה ח"כ בגין במליאת-הכנסת הצעה
לסדר-היום בכותרת "מפת הנסיגה הנוספת של שר החוץ". בנאומו תקף
ח"כ בגין את שר החוץ על כי במאמרו ב"פוריין אפירס" הביע נכונות
לנסיגה מהעיר עזה ובנוחיה.

מליאת הכנסת העבירה את ההצעה לוועדת החוץ והבטחון.

ב. ביום 7.12.76 קיימה ועדת החוץ והבטחון ישיבה עם שר החוץ בנושא
הנידון. בתום הישיבה פורסמה בעתונות הודעה על כך. בישיבה הוגשו
2 הצעות סיכום, האחת מטעם ח"כ בגין והשניה מטעם ח"כ זכין.

ג. לאחר שתי דחיות (בקשת סיעה ונסיעת שר החוץ לחו"ל) התקיימה לבסוף
ההצבעה בוועדה בתאריך 16.2.77.

ההצבעה פורסמה בעתונות (ראה 2 קטעי עתונות לדוגמא) ובכלי התקשורת
בפומבי גדול.

ד. נוסח התחלטה של ועדת החוץ והבטחון פורסם והונח על שולחנם של חברי-
הכנסת. הנוסח מצורף בזאת.

מכל האמור נובע שלא היו לא "שמועות שוא" ולא "הפצת זדון" וממילא אין
מה להכחיש. עובדא היא, כי בהימנעות המערך, רשמה הוועדה לפנייה את הוועדת הממשלה
"כי התלשט הממשלה מיום ט' בחשון תשכ"ט (30.10.68) בדבר השארת רצועת עזה
בתחומי ישראל - תקפה".

שם כדאי לבדוק מדוע לא באו ליריעתך כל העובדות הנ"ל, כדי למנוע תקלות
דומות בעתיד.

ב ב ר כ ה,

יו"ר ח"כ יצחק נבון
ועדת החוץ והבטחון

העתק: מר יצחק רבין, ראש הממשלה

ליכוד והצביע בעד הודעת הממשלה נציגי המערך נמנעו מהצבעה...

רוב של 11 ח"כים מהליכוד, המפד"ל וח"כ בן פורת, ובהימנעות 7 נציגי המערך רשמה לפניה
עדת החוץ והבטחון הודעת הממשלה, כי רצועת עזה היא חלק לא נפרד ממדינת ישראל

בית יחשע ביצור ייעד התייצב אתמול למאבק החי והבטחון עם הטרור, ויאשר אותה קולות יחד עם המפד"ל,	הודעת עזה מהווה חלק בלתי נפרד של מדינת ישראל, ואולי יאשר אותה ביום קולות יחד עם המפד"ל,	בעוד נציגי המערך ולי"ע נמנעו מהצבעה... ועדת החוץ והבטחון דנה במספר ישיבות במאמרו של גם על חלק מרצועת עזה.	שר החוץ יגאל אלון בירחון האמריקני, "פוריין אפירס", בו קבע כי הוא מוכן לוותר גם על חלק מרצועת עזה.
--	--	---	--

המערך הציע, באמצעות
ח"כ דב וזון המפ"מ, שהודעת
דה חתמם בקבלת החלטת, כי
שר החוץ ביטא במאמרו זה
את דעתו האישית בלבד.
ואולם ח"כ מנחם בגין דרש
שהודעה תרשום לפניו גם
את הודעת הממשלה על החלטה
לשטח מתאריך 31 באוקטובר
1968, כי רצועת עזה היא
חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל.

ח"כ יהודה שיערי מסיעת
לי"ע הציע לסכם את הדיון
ללא החלטות, כי הבחירות
קרבות, ובשלב זה אין לקיים
החלטות מחייבות לגבי רצון
עז עזה. ח"כ משה כרמל
הציע להצביע, אם יש צורך
לקבל החלטות.

מי"מ יו"ר הוועדה, ח"כ חיים
לנדאו, איש הליכוד, שרצה
למנוע סתבת, העמיד את הצעת
כרמל מיד להצבעה: ב-
רוב של 11 קולות הליכוד,
המפד"ל וח"כ מירכץ בן-פורת
מן המערך, כנגד 9 קולות ה-
מערך ולי"ע הוחלט לקבל
החלטות סיכום.

לאחר מכן הועמדה להצבעה
הצעת בגין המורכבת משני
סעיפים: הקביעה ששר החוץ
הביע דעתו האישית
בלבד במאמרו, ורישום הודעת
הממשלה בכנסת בדבר החלטה
טתה שרצועת עזה תישאר
בחוקמי ישראל.

בעד הצעה זו שוב הצביעו
11 אנשי הליכוד, המפד"ל ו-
ח"כ בן-פורת, בעוד 7 נציגי
המערך ולי"ע נמנעו מהצבעה.

המערך במיעוט בהצבעה בוועדת חו"ב

הצטרף להצעת-משרה בענין מאמרו של אלון בפוריין אפיירס

שתי הצעות-סיכום

לישיבת אתמול נקבעה הצבעה כאשר בפני הוועדה הונחו שתי הצעות סיכום: האחת של ח"כ דב זכין (מערך) הקובעת כי הוועדה רושנת לפניה את הודעת שר החוץ שתאמת שירותים במאמרו - בכלל זה נטישת עזה - היא דעתו האישית כפי שצוין במאמרו עצמו. ההצעה השנייה, של ח"כ בגין, איז כיה את הודעת הממשלה שכל פיה תספה החלטתה מאוקטובר 1968 בדבר הישראות רצועת עזה בתחומי המדינה. לפני תחילת הישיבה הציג ח"כ בירדכי בן פורת למוג את שתי

מאת סופרו הפרלמנטרי שד "הארץ" נציגי המערך בוועדת חוץ וביטחון (חן) מצאי עצמם אתמול במיעוט ולכן הצטרפו לווסתת-משרה שסיכר בה את דיוני הוועדה במאמרו של שר החוץ, מר יגאל אלון, בנטאון פיריין אפיירס בו שירטט את מפת הנסיגה הנראית בעיניו. הנושא הועבר לוועדה בספטמבר 1976 לאחר שהועבר אליה ממליאת הכנסת בגין. בשבועות האחרונים עמדה הוועדה לסכם את דיוניה במאמר, אך לבקשת המערך דחתה את הסיכום מישיבה לישיבה.

ההצעות לנוסח סיכום אחד. נציגי המערך, שהיו במיעוט בישיבה, הסכימו. מ"מ הו"ר, ח"כ חיים למדא, נענה לבקשותם להצביע, כי נפירד על שני מרכיבי ההצעה. בעד ההצף הראשון (שנוסח על-ידי מר זכין) הצביעו נציגי המערך, ל"ע, והמפד"ל כאשר נציגי הליכוד נמ" נעים ואילו בסעיף השני (הצעת ח"כ בגין) תמכו. נציגי הליכוד, המפד"ל, פא"י וכן ח"כ מרדכי בן פורת (מערך) כאשר נציגי המערך ור"ע נמנעים.

ההצעות לנוסח סיכום אחד. נציגי המערך, שהיו במיעוט בישיבה, הסכימו. מ"מ הו"ר, ח"כ חיים למדא, נענה לבקשותם להצביע, כי נפירד על שני מרכיבי ההצעה. בעד ההצף הראשון (שנוסח על-ידי מר זכין) הצביעו נציגי המערך, ל"ע, והמפד"ל כאשר נציגי הליכוד נמ" נעים ואילו בסעיף השני (הצעת ח"כ בגין) תמכו. נציגי הליכוד, המפד"ל, פא"י וכן ח"כ מרדכי בן פורת (מערך) כאשר נציגי המערך ור"ע נמנעים.

* בית המושב הצבאי בר חברין מר השבוע על שלושה ריי עם מחברין קטנות בסך 2000 ל"י ו-5000 ל"י וכן תקופות מאסר על תנאי. הם נאשנו ברייט צאנץ בתחום ישראל.

* סניף נעמית בירושלים, ה' מסונף למועצת פועלי ירושלים, הודש את פעילותו במתן יעוץ מש פטי חנים לתושבי ירושלים. היעוץ ניתן למשפחות שכולות, ולנוקדים בבציות אישית, יחסי עבודה, יחסי שכנות ועוד.

העיקר הבריאנות...
ומה אתה עושה למען הריאותך?

מסקנות ועדת חוץ-ובטחון בעניין
מאמרו של יד החוץ בפוריין אפירס

ביום כ"ו באלול תשל"ז (21.9.76) החליטה הכנסת להעביר לוועדת החוץ
והבטחון הצעה לסדר יום של ח"כ ב. כגין - "מפת הנסיגה הנוספת של יד
החוץ".

ביום כ"ח בשבט תשל"ז (16.1.77) כינסה הוועדה את דיוניה וקבלה את
המסקנה דלקמן:

א. הוועדה רושמת לפנייה את הודעת יד החוץ שהתייחסותה לעזה במאמרו
בפוריין-אפירס בטאה את דעתו האישית כפי שציין זאת בעצמו במאמרו.

ב. הוועדה רושמת לפנייה את הודעת הממשלה כי החלטת הממשלה מיום ט'
בתשרון תשל"ט (31.10.68) בדבר השארת רצועת עזה בתחומי ישראל -
חקה.

ירושלים, כ"ח בשבט תשל"ז
16 בפברואר 1977

- 1061 -

יושב-ראש הכנסת

ירושלים, י' באדר תשל"ז
28 בפברואר 1977

לכבוד
מר יצחק נבון
יושב ראש ועדת החוץ והבטחון

כאן

מכובדי,

בצמוד הנני ממציא לך מברק במקורו, הכתוב ערבית ותרגום עברי בצדו, שנשלח אלי, וכנראה גם לאישים אחרים, מאת מועצת עיריית עזה, שבה טוענים כאלו ועדת החוץ והבטחון של הכנסת החליטה על סיפוח רצועת עזה, וכמובן שהם מוחים על כך בתוקף.

לי לא ידוע על החלטה כאמור של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת. יתכן אפוא שקלטו שמועת שוא או שיש מי שמפיץ בזדון שמועה כזו כדי לעורר תסיסה בקרב האוכלוסיה ואף יתכן שכל עצמה של המחאה הזאת לא בא אלא כדי להזמין הכחשה.

אשר על כן נראה לי שכדי להסיר מכשול, ולמנוע גילגול שמועות וניפוחן, - יש למצוא נוסחה מתאימה של הכחשה כדי להזים את השמועות הללו, בייחוד משום שהן מסתמכות כביכול על ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

בברכה,

העתק: לראש הממשלה, מר יצחק רבין

לכבוד
מר יצחק רבין
ראש הממשלה

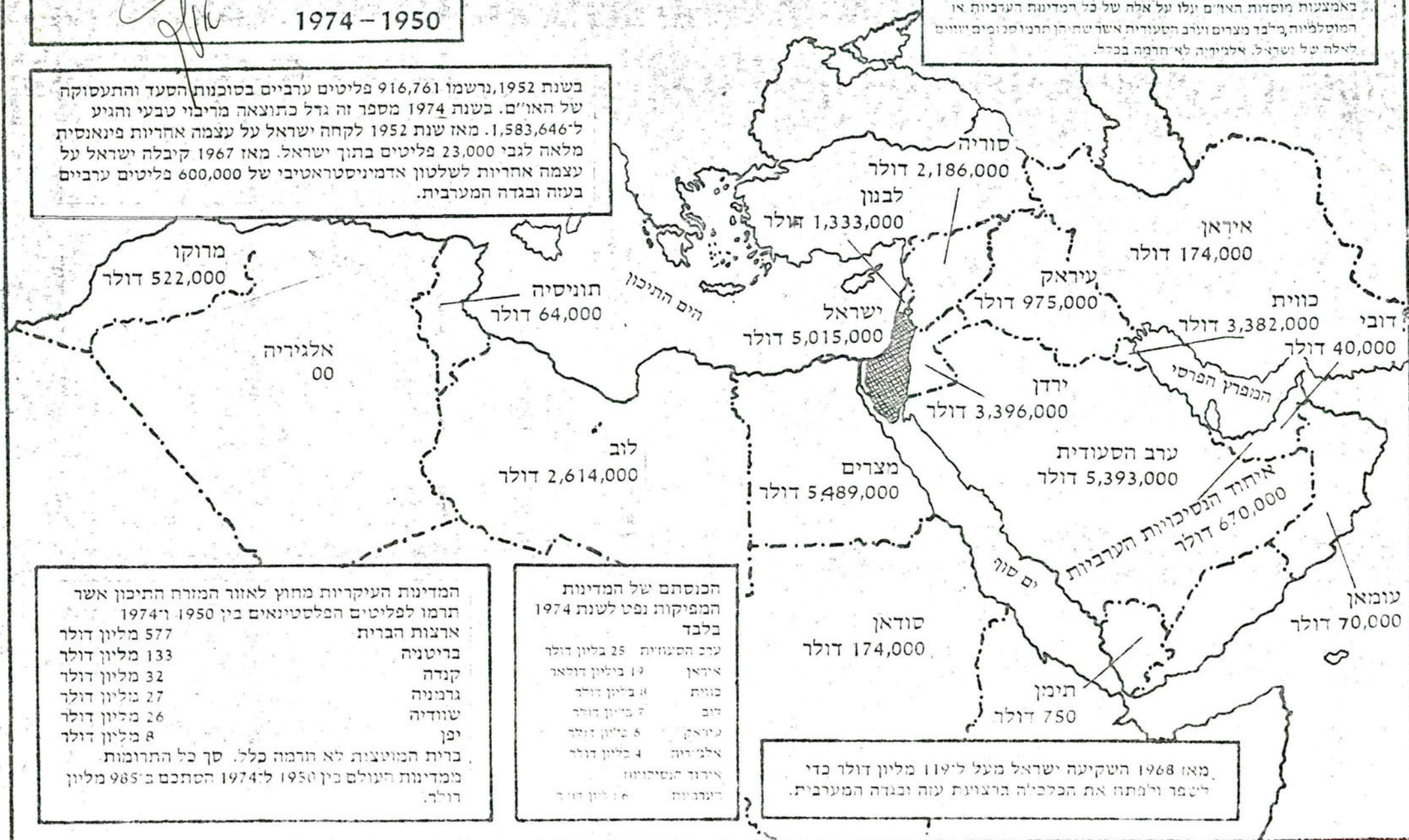

הסעד העולמי לפליטים הערביים 1974-1950

בשנת 1952, נרשמו 916,761 פליטים ערביים בסוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם. בשנת 1974 מספר זה גדל כתוצאה מריבוי טבעי והגיע ל-1,583,646. מאז שנת 1952 לקחה ישראל על עצמה אחריות פיננסית מלאה לגבי 23,000 פליטים בתוך ישראל. מאז 1967 קיבלה ישראל על עצמה אחריות לשלטון אדמיניסטרטיבי של 600,000 פליטים ערביים בעזה ובגדה המערבית.

בין השנים 1950-1974, סך הכל התרומות של ישראל לפליטים הערביים באמצעות מוסדות האו"ם יעלו על אלה של כל המדינות הערביות או המוסלמיות, מלבד מצרים וערב הסעודית אשר שיתוף התרומות ביניהן לאלה של ישראל, אלגיות לא תרמה בכלל.

אירופה

המדינות העיקריות מחוץ לאזור המזרח התיכון אשר תרמו לפליטים הפלסטינאים בין 1950 ו-1974

ארצות הברית	577 מיליון דולר
בריטניה	133 מיליון דולר
קנדה	32 מיליון דולר
גרמניה	27 מיליון דולר
שוודיה	26 מיליון דולר
יפן	8 מיליון דולר

ברית המועצות לא תרמה כלל. סך כל התרומות מומדינות העולם בין 1950 ל-1974 הסתכם ב-985 מיליון דולר.

הכנסתם של המדינות המפיקות נפט לשנת 1974 בלבד

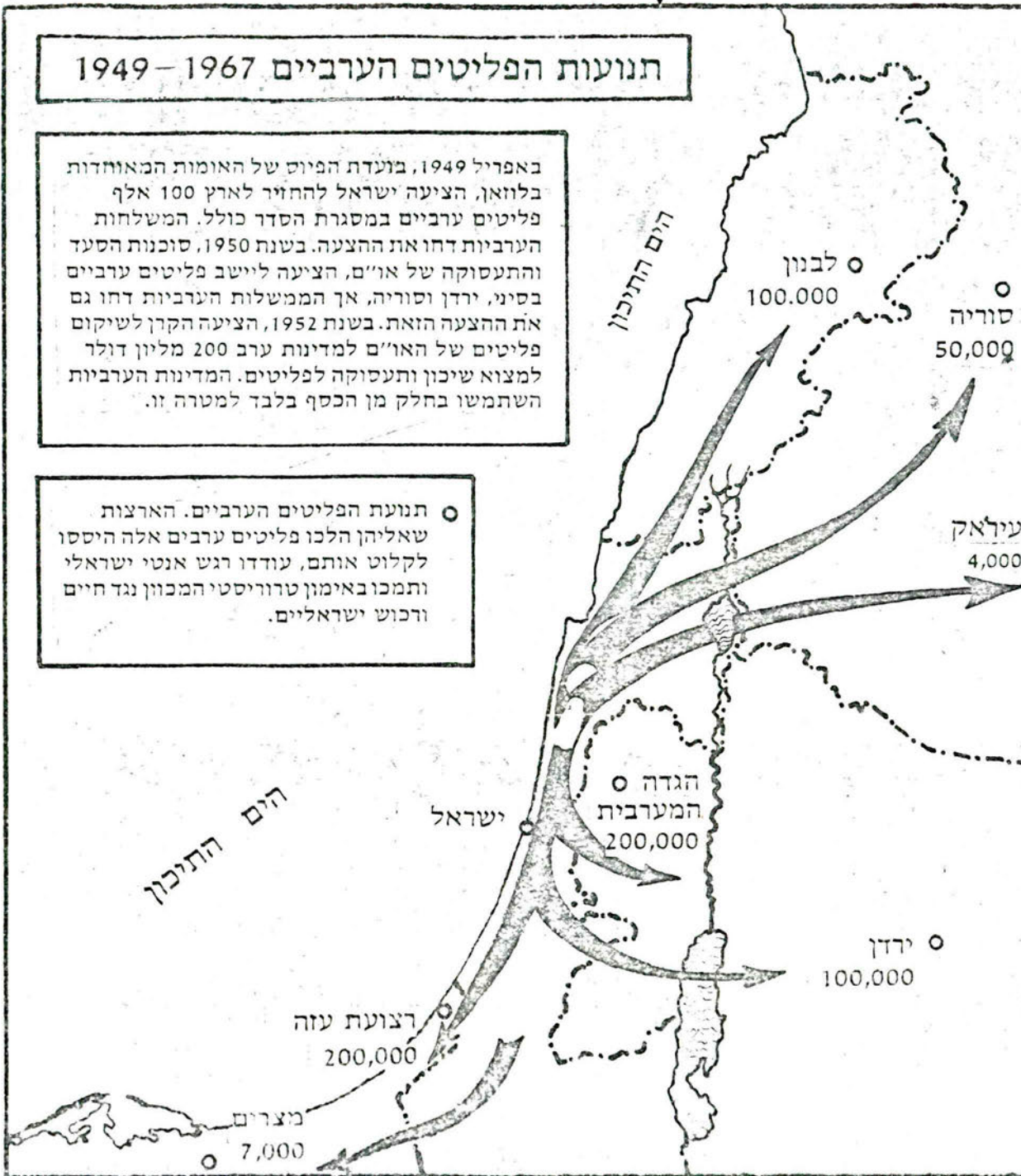
ערב הסעודית	25 ביליון דולר
איראן	19 ביליון דולר
כווית	8 ביליון דולר
לוב	7 ביליון דולר
עיראק	6 ביליון דולר
אלגיריה	4 ביליון דולר
איחוד הנסיכויות הערביות	1.6 ביליון דולר

מאז 1968 השקיעה ישראל מעל ל-11 מיליון דולר כדי לסייע ולפתח את הכלכלה ברצועת עזה ובגדה המערבית.

תנועות הפליטים הערביים 1949 - 1967

באפריל 1949, בוועדת הפיוס של האומות המאוחדות בלוזאן, הציעה ישראל להחזיר לארץ 100 אלף פליטים ערביים במסגרת הסדר כולל. המשלחות הערביות דחו את ההצעה. בשנת 1950, סוכנות הסעד והתעסוקה של א"ס, הציעה ליישב פליטים ערביים בסיני, ירדן וסוריה, אך הממשלות הערביות דחו גם את ההצעה הזאת. בשנת 1952, הציעה הקרן לשיקום פליטים של האו"ם למדינות ערב 200 מיליון דולר למצוא שיכון ותעסוקה לפליטים. המדינות הערביות השתמשו בחלק מן הכסף בלבד למטרה זו.

● תנועת הפליטים הערביים. הארצות שאליהן הלכו פליטים ערבים אלה היססו לקלוט אותם, עודדו רגש אנטי ישראלי ותמכו באימון טרוריסטי המכוון נגד חיים ורכוש ישראליים.

סטטיסטיקה של הפליטים

מאזורים גרמניים לשעבר, 1945	5 מיליון
מוסלמים מהודו, 1947	4 מיליון
הינדואים מפאקיסטאן, 1947	3 מיליון
גרמנים מגרמניה המזרחית מאז 1948	3 מיליון
פולנים מפולניה המזרחית, 1945	23/4 מיליון
גרמנים סודטים מצ'כוסלובקיה, 1945	11/2 מיליון
יוונים מטורקיה, 1922	11/2 מיליון
רומנים מבסרביה, 1945	11/2 מיליון
יהודים מאירופה מאז 1933	11/2 מיליון
יהודים מארצות ערב מאז 1948	3/4 מיליון
ערבים מפלסטינה מאז 1948	3 4 מיליון
טורקים מיוון, 1922	1/2 מיליון
פינים מפינלנד המזרחית, 1945	1/2 מיליון

המספרים האלה, אפילו הם רק בקירוב, נותנים אינדיקציה להיקף של תנועות פליטים במאה העשרים. מכל העמים הנזכרים לעיל אשר גורשו, הועתקו או ברחו מבתיהם, הרוב המכריע לא הורשה לקחת עמו כסף או רכוש. כולם, לבד מן הערבים של פלסטינה, יושבו מחדש באופן פרמננטי בארצותיהם החדשות, קיבלו אזרחות חדשה ועודדו את ילדיהם לקבל לאומיות חדשה וזהות חדשה.

"יום מימייש התקווה הערבית לשיבת הפליטים לפלסטינה פירושו היסולה של ישראל"
עבד אללה אליאפי, ראש ממשלת לבנון, 24 באפריל 1966

"חבר הכנסת מרדכי בן פורת דחק בעולם להכיר שאילוצים של למעלה מ-700 אלף יהודים לעזוב את ארצות ערב וברוחות 590 אלף ערבים פלסטינאים מישראל בזמן הקמת מדינת ישראל מהווה אחד מהרבה דילופי אוכלוסין בעולם בדור שעבר"
ג'ואיש וויק, 14 ביוני 1975

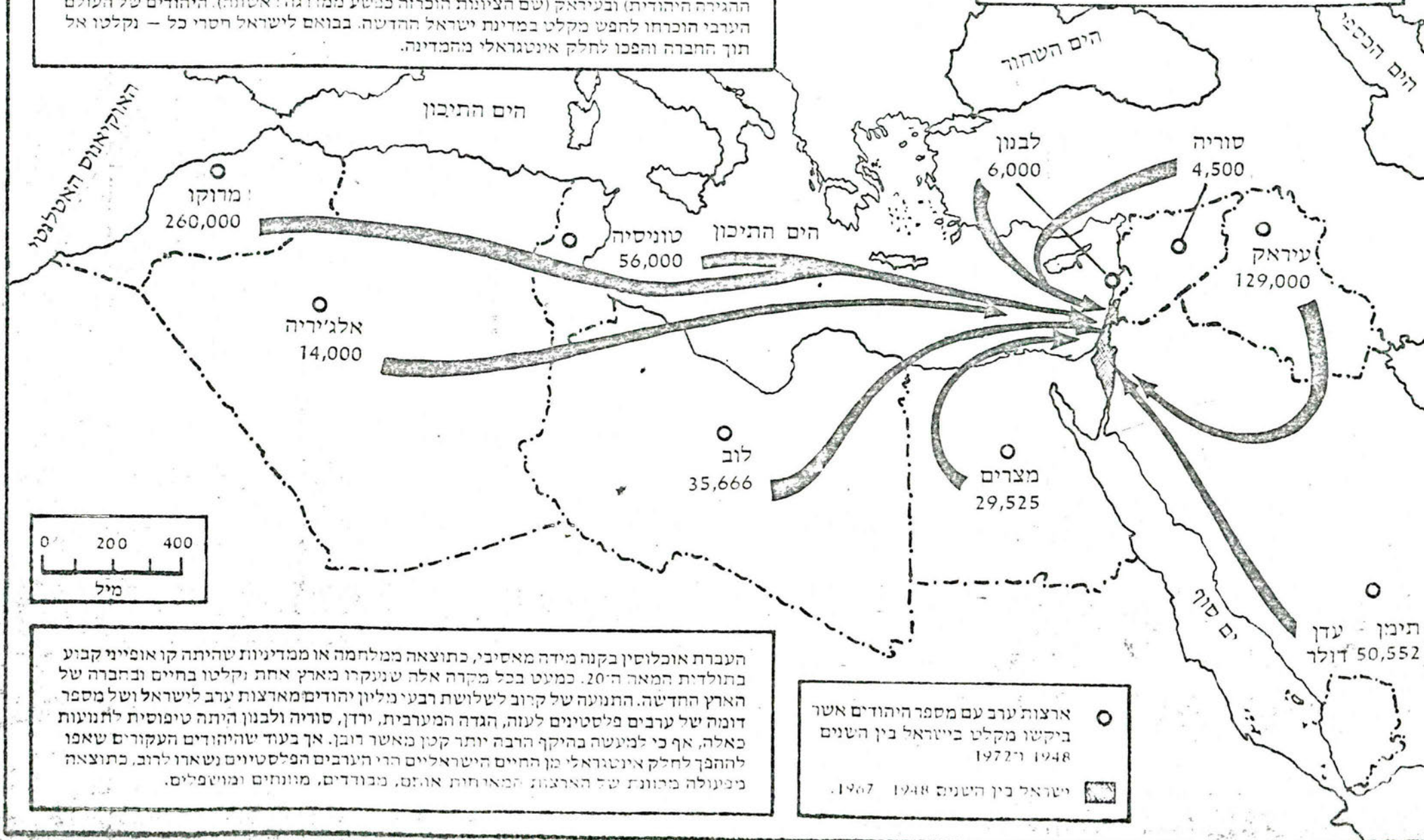
"הפליטים לא יחזרו כל עוד מתנוסס דגל ישראל על אדמת פלסטינה. הם יחזרו כאשר יתנופף דגל פלסטינה על פלסטינה ערבית"
עתון "אלגמהוריה", קהיר, 27 ביוני 1961

בשנת 1948 ברחו כ-650 אלף ערבים מפלסטינה, 100 אלף חזרו תוך אותה שנה. בתוספת 550 אלף שנושאו פליטים ב-1949, ברחו עוד 200 אלף בשנת 1967 והעלו את מספר הפליטים ל-750 אלף.

פליטים יהודים מארצות ערב

מאי 1948 מאי 1972

ב-1945 היו למעלה משלושת רבעי מליון יהודים בעולם הערבי. כמה מן הקהילות קיימות עוד מהתקופה הרומאית. במשך השנים 1947-8 היהודים היו נתונים לחץ מתמיד ולרדיפות. פרעות אנטי יהודיות בעדן (שם יהרגו 82 יהודים), במצרים (שם נהרגו 150 יהודים), בסוריה (שם נאסרה ההגירה היהודית) ובעיראק (שם הציונות הוכרזה כפושע ממדרגה ראשונה). היהודים של העולם הערבי הוכרחו לחפש מקלט במדינת ישראל החדשה. בבואם לישראל חסרי כל – נקלטו אל תוך החברה והפכו לחלק אינטגרלי מהמדינה.

העברת אוכלוסין בקנה מידה מאסיבי, כתוצאה ממלחמה או ממדיניות שהיתה קו אופייני קבוע בתולדות המאה ה-20. כמעט בכל מקרה אלה שנקשרו מארץ אחת ונקלטו בחיים ובחברה של הארץ החדשה. התנועה של קרוב לשלושת רבעי מליון יהודים מארצות ערב לישראל ושל מספר דומה של ערבים פלסטינים לעזה, הגדה המערבית, ירדן, סוריה ולבנון היתה טיפוסית לתנועות כאלה, אף כי למעשה בהיקף הרבה יותר קטן מאשר דובן. אך בעוד שהיהודים העקורים שאפו להפוך לחלק אינטגרלי מן החיים הישראליים הרי הערבים הפלסטינים נשארו לרוב, כתוצאה מיפועלה מכוונת של הארצות המארחות אותם, מבודדים, מנוחים ומנושלים.

ארצות ערב עם מספר היהודים אשר ביקשו מקלט בישראל בין השנים 1948 ו-1972

ישראל בין השנים 1948 - 1967

א. סיכום ומסקנות

בשנים הבאות צפוי המשך צמיחה כלכלית מהירה בשטחים המוחזקים. התוצר הלאומי הכולמי יגדל בשיעור שנתי ממוצע של כ-12 אחוזים ביהודה ושומרון ובכ-15 אחוזים ברצועת עזה. יתרמו לכך גידול מהיר של התוצר המקומי מצד אחד ושל ההכנסות מעבודה בישראל מצד שני. חלקן של ההכנסות מעבודה בישראל בתל"ג יעלה מכ-20 אחוזים ב-1971 לכ-30 אחוזים ב-1978. הע בדים בישראל יהוו כ-37 אחוזים מכלל המועסקים בשטחים המוחזקים ב-1978 לעומת כ-29 אחוזים ב-1972, משקלם בכלל התעסוקה בישראל יעלה מ-5 אחוזים ל-6 אחוזים ב-1972 וב-1978 בהתאמה.

הצמיחה הכלכלית המהירה תביא לעליה ניכרת בהכנסות הפרטיות. עובדה זאת תאפשר להרחיב באופן משמעותי את ההכנסות המקומיות של הסקטור הציבורי בשטחים, ויחד עם זאת להגדיל את הצריכה הפרטית ואת החסכון הפרטי. הצריכה הפרטית לנפש תגדל בשיעור שנתי ממוצע של כ-7 אחוזים ביהודה ושומרון ובכ-8½ אחוזים ברצועת עזה, וזאת תוך קיום שיעורי חסכון ממוצעים צהיקף של כ-20 אחוזים מההכנסות הפנויות.

השגת הצמיחה הכלכלית המהירה בהתאם לחזוי מחייב הרחבה ניכרת של ההשקעות המקומיות. לזוכה הרמה הגבוהה של החסכון הפרטי נראה שחלק בכבוד מההשקעות הדרושות ניתן למימון מקורות פרטיים במישרין ובעקיפין. לצורך זה הכרחי לשקוד על פיתוח כלים פיננסיים מתאימים לגיוס חסכוניות והפניות להשקעות בענפי המשק. יחד עם זאת יהיה צורך להמשיך ולהקצות חלק גדול מתקציבי הסקטור הציבורי למימון השקעות בעיקר בענפי תשתית.

ההתרחבות בפעילות הכלכלית המקומית והגידול בהכנסות מעבודה בישראל יאפשר, כאמור, להגדיל במידה משמעותית את ההכנסות המקומיות של הסקטור הציבורי. לצורך זה יש להנהיג בשטחים המוחזקים מערכת מיסוי המתאימה למציאות הכלכלית החדשה ההולכת ונוצרת. במידה וינקטו האמצעים הדרושים יעמדו לרשות הסקטור הציבורי מקורות כספיים בהיקף שיאפשר לממן את תוספת ההשקעות המתחייבת מקצב הפיתוח של המשק בד בבד עם הרחבה ושיפור ביכרים של רמת השירותים הציבוריים, וכל זאת מבלי להגדיל את הנטל התקציבי הישיר על ממשלת ישראל.

תלותם הכלכלית של השטחים המוחזקים במשק הישראלי תלך ותגדל הן כמקור לתעסוקה ולהכנסות, והן בתחום סחר החוץ. השוק הישראלי יהווה יעד לכ-75 אחוזים מיצוא הסחורות והשירותים (לרבות שירותי עבודה) של השטחים המוחזקים ב-1978 לעומת כ-65 אחוזים ב-1971, משקלו כמקור לסחורות ושירותים המיובאים לשטחים המוחזקים יהיה בולט עוד יותר כ-82 אחוזים ב-1978 לעומת כ-80 אחוזים ב-1971.

אם תבקט מדיניות שתמנע הגדלת מספר העובדים בישראל מקרב תושבי השטחים לעומת מספרם בשנת 1972, תהיה ההתפתחות הכלכלית בשטחים המוחזקים איטית יותר במידת מה. במקרה זה שמירת רמת התעסוקה הנוכחית בשטחים המוחזקים תחייב הגדלה ניכרת של ההשקעות המקומיות, שתדרש בעיקר ממקורות הסקטור הציבורי. יהיה צורך לצמצם את קצב הפיתוח של השירותים הציבוריים ולהגדיל באופן בולט את ההשתתפות של ממשלת ישראל בתקציבי הממשל בשטחים המוחזקים. השתתפות ממשלת ישראל בתקציבי הממשל תגדל במקרה זה עד 165 מליון ל"י בשנת 1978 (במחירי 1971), לעומת 95 מליון ל"י (במחירי 1971) עפ"י ההתפתחויות המניחות גידול במספר העובדים בישראל. ההוצאה לצריכה ציבורית תוכל לגדול בשיעור שנתי ממוצע של כ-13 אחוזים בלבד, לעומת כ-17 אחוזים בתחזית האלטרנטיבית.

הקטנת הבטל התקציבי הישיר על ממשלת ישראל, עד כדי ביטולו המוחלט ביהודה ושומרון וצמצום לחצי ברצועת עזה בשנת 1978, תביא אף היא להאטת הצמיחה הכלכלית והעליה ברמת החיים בשטחים המוחזקים, ובפרט - לפגיעה בקצב הפיתוח של השירותים הציבוריים. במקרה כזה תהיה ההוצאה לצריכה ציבורית בשנת 1978 נמוכה יותר בכ-10 אחוזים ביהודה ושומרון ובכ-25 אחוזים ברצועת עזה לעומת רמתה האפשרית ללא צמצום הבטל התקציבי הישיר הנ"ל. שיעור הגידול של הצריכה הפרטית לבפש יהיה נמוך בכחוז אחד לשנה בהשוואה לתחזית האלטרנטיבית.

תחזית הציר והתפתחויות אלטרנטיביות - השוואה

א-גידול מס' המעמקים בישראל צמצום הנטל התקציבי הישיר על ישראל

צד	צד	יהודה ושומרון	יהודה ושומרון
רצועת עזה	רצועת עזה	רצועת עזה	רצועת עזה
13.9	12.1	14.3	12.4
9.3	10.0	13.0	12.5
7.7	6.5	7.8	6.3
11.0	15.7	10.0	15.0
95	305	105	315
420	1200	695	1600
200	360	315	670
35	-	85	80
2.3	3.7	1.6	2.6
35.9	30.8	21.2	21.6
		68.0	70.0
		85.0	80.0

תחזית ה"ציר"

צד	צד	יהודה ושומרון	יהודה ושומרון
רצועת עזה	רצועת עזה	רצועת עזה	רצועת עזה
14.8	12.6	14.8	12.6
10.5	11.1	10.5	11.1
8.4	7.0	8.4	7.0
15.5	17.5	15.5	17.5
105	323	105	323
500	1978	500	1978
250	450	250	450
65	30	65	30
2.3	3.7	2.3	3.7
34.0	29.6	34.0	29.6
75.0	75.0	75.0	75.0
88.0	80.0	88.0	80.0

שיעור גידול שנתי ממוצע (%)

התוצר הלאומי
התוצר המקומי
הצריכה הפרטית לבפש
הצריכה הציבורית

מיליוני ל"י מחיר 71

הכנסות בטר של הסקטור הצבורי
ההשקעות המקומיות 78-72
ההשקעות המקומיות הציבוריות ,
78-72
השתתפות ממשלת ישראל בתקציבי
הממשל, 1978

קשרי גומלין עם המשק הישראלי (%)

תושבי השטחים העובדים בישראל
מסך המועסקים במשק הישראלי
ההכנסה הנובעת מעבודה בישראל
מסך התוצר הלאומי הגולמי
היצוא לישראל מסך היצוא
היבוא מישראל מסך היבוא

ב. תחזית כלכלית ליהודה ושומרון

1971 - 1978

עיקרי ההתפתחויות - החזויות (תחזית הציר)

אוכלוסיה ותעסוקה

בשנות השבעים תגדל אוכלוסית יהודה ושומרון בשיעור שנתי, ממוצע של כ-3 אחוזים, ותמנה כ-760 אלף נפש בשנות 1978. כמחצית האוכלוסיה תהיה בגיל העבודה (+14), וכ-40 אחוזים מתוכם ישתייכו לכח העבודה, מספר המועסקים יהיה 140-145 אלף.

בשנת 1972 עמדו בישראל כ-35 אלף תושבי יהודה ושומרון, ומספרם יעלה עד כדי 50 אלף עובדים ב-1978. באיזור עצמו יעמדו ב-1978 כ-95 אלף עובדים לעומת כ-88 אלף ב-1972. חלקם של המועסקים בישראל מכלל המועסקים יעלה מכ-28 אחוזים ב-1972 לכ-34 אחוזים ב-1978.

וצמיחה הכלכלית

שיפורים טכנולוגיים, גידול בהשקעות, ושינויים בהרכב הענפי של המשק יביאו לעליה מהירה של התפוקה הממוצעת למועסק, אשר ביחד עם תוספת המועסקים יביאו לגידול התוצר המקומי בשיעור שנתי ממוצע של כ-11 אחוזים.

הגידול במספר העובדים בישראל והעליה בהכנסה הממוצעת לעובד יגדילו את ההכנסות מעבודה בישראל פי שלוש לערך בהשוואה לשנת 1971.

סך התוצר הלאומי הגולמי של יהודה ושומרון יגדל בשיעור שנתי ממוצע של כ-12½ אחוזים, ויסתכם בשנת 1978 בכ-1.7 מיליארד ל"י (במחירי 1971). התל"ג לנפש יגדל בשיעור שנתי ממוצע של כ-9½ אחוזים.

חלקו של התוצר המקומי בתוצר הלאומי יפחת מכ-78 אחוזים ב-1971 לכ-70 אחוזים ב-1978, ולעומת זאת יעלה חלקו של התל"ג הנובע מעבודה בישראל.

השימושים במקורות

ההתרחבות המהירה של הפעילות הכלכלית תביא לגידול ביכר של ההכנסות הפנויות, ולעליה בשיעור של כ-7 אחוזים בממוצע לשנה בצריכה הפרטית לנפש. יחד עם זאת ימשיך להתקיים שיעור חסכון פרטי גבוה יחסית, שיהווה כ-18-19 אחוזים מההכנסה הפרטית הפנויה. הצריכה הפרטית בממוצע לנפש בשנת 1978 תסתכם בכ-1620 ל"י (במחירי 1971).

העלאת רמת השירותים הציבוריים והרחבתם ברמה הממשלתית והמוניציפלית מחייבת הגדלת ההוצאות לצריכה ציבורית מכ-80 מיליון ל"י ב-1971 לכ-250 מיליון ל"י ב-1978 (במחירי 1971). משקלה היחסי של הצריכה הציבורית בכלל השימושים המקומיים במקורות הכלכליים יעלה מכ-10 אחוזים ב-1971 לכ-14 אחוזים ב-1978.

על מנת להבטיח את העליה החזויה של התוצר המקומי יש להגדיל את היקף ההשקעות המקומיות בצבצ מהיר של כ-20 אחוזים לשנה, מכ-85 מיליון ל"י ב-1971 לכ-305 מיליון ל"י (במחירי 1971) בשנת 1978. ההשקעות הציבוריות תהוונה כשליש מסך ההשקעות, ואילו ההשקעות הפרטיות תהוונה כשני שלישים, בדומה לחלקים היחסיים בשנת הבסיס.

הסקטור הציבורי

הכנסות הסקטור הציבורי ממיסים ותשלומי חובה, לרבות מיסים ותשלומי חובה הנגבים מהכנסות הנובעות מעבודה בישראל, יגדלו במידה ניכרת עקב ההתרחבות בפעילות הכלכלית, והתאמת שיעורי המיסים למציאות הכלכלית החדשה. הכנסות הסקטור הציבורי בטו (כלומר, בניכוי תמריצים ליצוא ותשלומי העברה לפרטים) יגדלו פי ארבעה, מכ-80 מיליון ל"י ב-1971 לכ-320 מיליון ל"י (במחירי 1971) ב-1978.

הוצאות הסקטור הציבורי לצריכה ולהשקעה יסתכמו בשנת 1978 בכ-350 מיליון ל"י (במחירי 1971), ועל-כן יוצר גרעון בהיקף של כ-30 מיליון ל"י, שימומן רובו ככולו ע"י השתתפות ממשלת ישראל בתקציבי הממשל ביהודה ושומרון. גרעון בהיקף דומה היה קיים גם בשנת 1971.

סך חוץ ומאזן התשלומים

סך היצוא של סחורות ושירותים יגדל מכ-340 מיליון ל"י ב-1971 לכ-875 מיליון ל"י ב-1978, ואילו סך היבוא של סחורות ושירותים יגדל מכ-390 מיליון ל"י לכ-945 מיליון ל"י בשנים 1971 ו-1978 בהתאמה. עודף היבוא על היצוא (לרבות מיסים בטו על היבוא) יגדל בכ-70 אחוזים, ויסתכם בכ-110 מיליון ל"י בשנת 1978. עודף יבוא זה ימומן ע"י העברות מחו"ל לפרטים וע"י השתתפות ממשלת ישראל בתקציבי הממשל, אשר יסתכמו בכ-145 מיליון ל"י. באופן זה יתרות חוץ והדיברים באיזור יגדלו בהתאם למתחייב מההרחבות הפעילות הכלכלית.

עיקר הגידול ביצוא יתרכז ביצוא שירות עבודה לישראל, וסעיף זה יהווה כ-55 אחוזים מסך היצוא של האיזור ב-1978. ביצוא הסחורות לישראל תמשך מגמת הגידול, ואל שוק זה תיועד מחצית ייצוא הסחורות של האיזור. בסה"כ יהווה המשק הישראלי יעד לכ-75 אחוזים מסך הסחורות והשירותים שייצאו מיהודה ושומרון ב-1978, לעומת כ-70 אחוזים ב-1971.

המשק הישראלי מהווה מקור עיקרי לסחורות ולשירותים המיובאים לאיזור, וחלקו היחסי ימשיך לעלות מכ-75 אחוזים ב-1971 לכ-80 אחוזים ב-1978.

התפתחויות אלטרנטיביות ומשמעותם

גידול התעסוקה בישראל

במידה ומספר העובדים בישראל מקרב תושבי יהודה ושומרון ישאר ברמתו הנוכחית, דהיינו כ-35 אלף מועסקים, וכל תוספת המועסקים תקלט בתעסוקה המקומית באיזור, יוכל התוצר המקומי לגדול בקצב מהיר יותר, ואילו ההכנסות מעבודה בישראל תגדלנה, כמובן, לאט יותר. סך התוצר הלאומי יגדל בשיעור שנתי ממוצע דומה (כ-12½ אחוזים), אולם הרכבו בשנת 1978 יהיה שונה. בפרט, חלקו של התוצר המקומי יהיה כ-80 אחוזים (לעומת 70 אחוזים בתחזית הציר), ואילו ההכנסות מעבודה בישראל תהוינה רק כ-20 אחוזים (לעומת 30 אחוזים בתחזית הציר).

התפתחות כזאת מחייבת להגדיל את כמות ההשקעות המקומיות בקצב שנתי של כ-25 אחוזים, עד לרמה שנתי של כ-405 מיליון ל"י (במחירי 1971) בשנת 1978. עיקר התוספת להשקעות תדרש ממקורות הסקטור הציבורי, והיא תבוא בחלקה על חשבון קצב הפיתוח של השירותים הציבוריים, ובחלקה על חשבון הרחבת ההשתתפות של ממשלת ישראל בתקציבי הממשל. בהנחה שההוצאה לצריכה ציבורית תוגדל רק עד 215 מיליון ל"י ב-1978 (במקום עד 250 מיליון ל"י בתחזית הציר), יהיה צורך להרחיב את ההשתתפות של ממשלת ישראל בתקציבי הממשל עד כ-80 מיליון ל"י (במקום 30 מיליון ל"י בתחזית הציר).

אי הגדלת התעסוקה בישראל תביא לעליה איטית יותר במידה ביכרת בהיקף היצוא של האיזור, ובמידה מסוימת - גם לעליה איטית יותר בהיקף היבוא. עודף היבוא יגדל לכ-145 מיליון ל"י (לעומת כ-110 מיליון ל"י בתחזית הציר). משקלו של השוק הישראלי בסך הייצוא של האיזור ישאר ברמה הנוכחית (כ-70 אחוזים), ואילו משקלה של ישראל כמקור לסחורות ושירותים מיובאים יעלה בדומה לצפוי עפ"י תחזית הציר.

הבדלים בוספים בין ההתפתחות דלעיל ותחזית הציר הם בקצב איטי במקצת של גידול הצריכה הפרטית לבפש, התפוקה הממוצעת למועסק באיזור וההכנסות בטר של הסקטור הציבורי.

צמצום הבטל התקציבי הישיר על ישראל

כאשר מביאים בחשבון את ההכנסות הנגבות מתושבי האיזור העובדים בישראל באמד הגרעון בתקציבי הסקטור הציבורי בשנת 1971 בכ-30 מיליון ל"י, שהם לערך ההשתתפות של ממשלת ישראל בתקציבי הממשל או הבטל התקציבי הישיר על ישראל. עפ"י ההתפתחויות הצפויות בתחזית הציר ישאר הבטל התקציבי הישיר הב"ל ברמה דומה גם בשנת 1978. להלן נבחון את המשמעות של צמצום הבטל התקציבי הישיר על ישראל עד כדי ביטולו המוחלט בשנת 1978.

לא בראה כי ניתן יהיה לממן את הגרעון החזוי בתקציבי הסקטור הציבורי ע"י הרחבה בוספת של הכנסותיו ממיסים ומתשלומי חובה. אי-לכך מתחייבת הגדלה איטית יותר של ההוצאה לצריכה ציבורית ולהשקעות ציבוריות. צמצום ההשקעות הציבוריות בכ-20 אחוזים (לעומת תחזית הציר) יביא להאטת הגידול בתוצר המקומי הגולמי, (10 אחוזים בממוצע לשנה במקום 11 אחוזים בתחזית הציר), וממילא גם להאטת הגידול בהכנסות הפרטיות ובצריכה הפרטית לבפש ($\frac{1}{2}$) אחוזים בממוצע לשנה לעומת 7 אחוזים בתחזית הציר). כתוצאה מהאמור לעיל תקטנה הכנסות הסקטור הציבורי, ויהיה צורך לצמצם גם את היקף ההוצאה לצריכה ציבורית בכ-10 אחוזים (לעומת תחזית הציר).

יהודה ושומרון

לוח מס' 1

התפתחות המקורות והשימושים, 1971 - 1978

(מיליוני לי, מחירי 1971)

שיעור גידול
שנתי ממוצע
(%)

	1978	1971	
12.6	1670	726	תוצר הלאומי הגולמי
			מזה:
11.1	1175	565	התוצר המקומי הכולמי
17.4	495	161	הכנסות גורמי ייצור מחו"ל צסו
8.0	110	64	עודף היבוא
<u>12.3</u>	<u>1780</u>	<u>790</u>	סך המקורות
10.1	1225	624	הצריכה הפרטית
17.5	250	81	הצריכה הציבורית
20.0	305	85	ההשקעות המקומיות
			מזה:
21.3	100	26	השקעות ציבוריות
19.5	205	59	קעות פרטיות
<u>12.3</u>	<u>1780</u>	<u>790</u>	סך השימושים
9.5	2205	1173	התל"ג לבפש (לי)
7.0	1620	1008	הצריכה הפרטית לבפש (לי)

התפתחות ההכנסות, הצריכה והחסכון הפרטי, 1971-1978

(מיליוני ל"י, מחירי 1971)

<u>1978</u>	<u>1971</u>	
1670	726	התוצר הלאומי הגולמי במחירי שוק
130	41	(-) מיסים עקיפים על הייצור המקומי
1540	685	התוצר הלאומי הגולמי במחירי גורמי ייצור
150	23	(-) מיסים ישירים והעברות בטו לסקטור הציבורי
1390	662	ההכנסה הפרטית הפנויה ממקורות פנים
115	92	(+) העברות לפרטים מחו"ל
<u>1505</u>	<u>754</u>	ההכנסה הפרטית הפנויה מכל המקורות
1990	1218	ההכנסה הפרטית הפנויה לצפ"ש (ל"י)
1620	1008	הצריכה הפרטית לצפ"ש (ל"י)
370	210	החסכון הפרטי לצפ"ש (ל"י)
18.6	17.2	שיעור חסכון פרטי ממוצע (%)
20.1		שיעור חסכון פרטי שולי (%)

הערות:

- (1) מיסים עקיפים על הייצור המקומי - הונח ששיעור המיסים העקיפים על הייצור המקומי מתוך סך התוצר המקומי יעלה מכ-71% ב-1971 לכ-11% ב-1978.
- (2) מיסים ישירים והעברות בטו לסקטור הציבורי - הונח ששיעור ההכנסות ממיסים ישירים ותשלומי חובה מתוך ההכנסות המקומיות (תוצר מקומי במחירי גורמי ייצור) יהיה כ-71%, ואילו מתוך ההכנסות מעבודה בישראל - 15%.
- (3) העברות לפרטים מחו"ל - הונח גידול שנתי ממוצע זהה לזה של האוכלוסיה.

חשבוניות הסקטור הציבורי, 1971 - 1978

(מיליוני ל"י, מחירי 1971)

<u>1978</u>	<u>1971</u>	
		<u>הכנסות</u>
130	41	מיסים עקיפים על הייצור המקומי
62	25	מיסים עקיפים על היבוא
22	9	בניכוי: תמריצי יצוא
150	23	מיסים ישירים והעברות נטו לסקטור הציבורי
<u>323</u>	<u>80</u>	סה"כ
		<u>הוצאות</u>
250	81	צריכה ציבורית
100	26	השקעה ציבורית
<u>350</u>	<u>107</u>	סה"כ
30	27	<u>השתתפות ממשלת ישראל</u>
<u>==</u>	<u>==</u>	

הערות:-

(1) מיסים עקיפים על היבוא - שיעור המס מערך היבוא של סחורות מחו"ל ומירדן היה כ-44% ב-1971, והובח שהוא יעלה עד 50% ב-1978 עקב שינויים בהרכב היבוא.

(2) תמריצים ליצוא - השיעור הממוצע של תמריצים ליצוא דרך גשרי הירדן ולחו"ל היא כ-14 אחוזים ב-1971, והובח שיעור זהה גם לשנת 1978.

התפתחות היצוא והיבוא, 1971 - 1978

(מיליוני ל"ש, מחירי 1971)

<u>1978</u>	<u>1971</u>	
		<u>יצוא סחורות</u>
10	2	מעבר לים
145	57	ירדן
<u>180</u>	<u>82</u>	ישראל
<u>335</u>	<u>141</u>	סה"כ
		<u>יבוא סחורות</u>
100	43	מעבר לים
25	14	ירדן
<u>520</u>	<u>228</u>	ישראל
<u>645</u>	<u>285</u>	סה"כ
		<u>יצוא שירותים</u>
495	172	עבודה
<u>45</u>	<u>27</u>	אחר
<u>540</u>	<u>199</u>	סה"כ
		<u>יבוא שירותים</u>
<u>300</u>	<u>103</u>	
<u>875</u>	<u>340</u>	<u>סך היצוא של סחורות ושירותים</u>
<u>945</u>	<u>388</u>	<u>סך היבוא של סחורות ושירותים</u>
<u>40</u>	<u>16</u>	<u>מיסים נטו על היבוא</u>
<u>110</u>	<u>64</u>	<u>עודף היבוא על היצוא</u>

ג. תחזית כלכלית לרצועת עזה 1971-1978

עוקרי ההתפתחויות החזויות (תחזית ה"ציר")

אוכלוסיה ותעסוקה

בשנות השבעים תגדל אוכלוסית הרצועה בשיעור שנתי ממוצע של כ- 3.3 אחוזים ותמנה כ- 470 אלף נפש ב- 1978. כמחצית האוכלוסיה תהיה נגיל העבודה (14 +), וכ- 35 אחוזים מתוכם ישתייכו לכח העבודה. מספר המועסקים יהיה כ- 80 אלף.

בשנת 1972 ענדרו בישראל כ- 20 אלף תושבי הרצועה ומספרם יעלה עד כדי 32 אלף עובדים ב- 1978. כמעט כל תוספת המועסקים תקלט בעבודה בישראל; ואילו היקף התעסוקה המקומית ישאר קבוע פחות או יותר. העובדים בישראל יהיו כ- 40 אחוזים מכלל העובדים באיזור לעומת כ- 30 אחוזים ב- 1972.

הצמיחה הכלכלית

על אף יציבות במספר העובדים באיזור עצמו יגדל התוצר המקומי של האיזור בכ- 10.5 אחוזים בממוצע לשנה, עקב עליית התפוקה הממוצעת לעובד. הגידול בתפוקה לעובד בובע מהרחנת ההשקעות, משיפורים טכנולוגיים בייצור ומשינויים בהרכב העפפי של המשק.

ההכנסות מעבודה בישראל תגדלנה פי 5.5 לערך בהשוואה לשנת 1971, כתוצאה מהתוספת למספר העובדים בישראל והעליה בהכנסתם השנתית הממוצעת.

סך התוצר הלאומי הגולמי של רצועת עזה יגדל בשיעור שנתי ממוצע של כ- 15 אחוזים, ויסתכם בשנת 1978 בכ- 750 מליון ₪ (במחירי 1971). התל"ג לבפש יגדל בשיעור ממוצע של כ- 11½ אחוזים לשנה.

התוצר המקומי יהווה כ- 2/3 מהתוצר הלאומי בשנת 1978 לעומת כ- 85 אחוזים ב- 1971. במקביל תעלה תרומתה של העבודה בישראל לתל"ג של האיזור מ- 15 אחוזים ב- 1971 לכשליש ב- 1978.

השימושים במקורות

הצמיחה הכלכלית המהירה תביא לגידול ההכנסות הפנויות, ועמן - להגדלת הצריכה הפרטית לבפש בשיעור שנתי ממוצע של כ-8½ אחוזים, הצריכה הפרטית לבפש בשנת 1978 תגיע לכ-1170 ל"י (במחירי 1971). יחד עם זאת ימשיך להתקיים שיעור חסכון גבוה, שיהווה כ-23 אחוזים מההכנסה הפרטית הפנויה.

שיפור רמת השירותים הציבוריים והרחבתם הן ע"י הממשל והן ע"י הרשויות המקומיות יתבטא בהגדלה ניכרת של ההוצאה לצריכה ציבורית. הוצאות אלו תגדלנה מכ-40 מליון ל"י ב-1971 לכ-115 מליון ל"י (במחירי 1971), גידול בשיעור שנתי ממוצע של כ-15½ אחוזים. עי"כ יעלה משקלה היחסי של הצריכה הציבורית בכלל השימושים המקומיים במקורות הכלכליים מכ-13 אחוזים ב-1971 לכ-15 אחוזים ב-1978.

על מנת להבטיח את הצמיחה החזויה של התוצר המקומי יהיה צורך בהגדלת ההשקעות המקומיות בכ-17½ אחוזים לשנה, מכ-35 מליון ל"י ב-1971 עד 110 מליון ל"י בשנת 1978 (במחירי 1971). בראה שבטל ההשקעות יוכל להתחלק באופן שווה בין הסקטור הציבורי ובין הסקטור הפרטי, אף כי בשנת הבסיס היוו ההשקעות הציבוריות למעלה מ-60 אחוזים מכלל ההשקעות המקומיות.

הסקטור הציבורי

ההתרחבות בפעילות הכלכלית המקומית והעליה בהכנסות מעבודה בישראל יאפשרו להגדיל את הכנסות הסקטור הציבורי מיסים ומתשלום חובה, הכנסות הסקטור הציבורי בטו, שהיו גודל מבוטל ב-1971, יגדלו עד 105 מליון ל"י ב-1978, כאשר מביאים בחשבון מיסים ותשלומי חובה אחרים הנגבים מהכנסות העובדים בישראל.

הוצאות הסקטור הציבורי לצריכה ולהשקעה יסתכמו בשנת 1978 בכ-170 מליון ל"י (במחירי 1971), ועל כן יוצר גרעון בהיקף של כ-65 מליון ל"י, בדומה לגודל הגרעון ב-1971, שימומן רובו ככולו ע"י השתתפות ממשלת ישראל בתקציבי הממשל ברצועת עזה.

סחר חוץ ומאזן התשלומים

סך היצוא של סחורות ושירותים יגדל מכ-150 מליון ל"י ב-1971 לכ-490 מליון ל"י ב-1978, ואילו סך היבוא של סחורות ושירותים יגדל מכ-190 מליון ל"י לכ-510 מליון ל"י ב-1971 וב-1978 בהתאמה. עודף היבוא על היצוא (לרבות מיסים בטו על היבוא) יפחת מכ-43 מליון ל"י לכ-25 מליון ל"י בלבד.

עיקר הגידול ביצוא מתרכז ביצוא שירותי עבודה לישראל. סעיף זה המהווה פחות משליש היצוא ב- 1971 יגיע לכדי מחצית היצוא ב- 1978. גידול מהיר יחסית יחול גם ביצוא הסחורות לישראל. בסה"כ יהווה השוק הישראלי יעד לכ- 75 אחוזים מהיצוא של סחורות ושירותים מרצועת עזה לעומת כ- 50 אחוזים ב- 1971.

המשק הישראלי ימשיך להיות המקור העיקרי ליבוא סחורות של האיזור, וחלקו היחסי אף יעלה במידה מסוימת, מכ- 85 אחוזים ב- 1971 לכ- 88 אחוזים ב- 1978.

התפתחויות אלטרנטיביות ומשמעותם

אי-גידול התעסוקה בישראל

כאמור, עפ"י תחזית ה"ציר" תקלט עיקר תוספת המועסקים הצפויה בשנים שעד 1978 בעבודה בישראל. אם תבטל מדיניות שתמנע התפתחות כזאת, ומספר העובדים בישראל מקרב תושבי הרצועה ישאר בהיקפו הנוכחי, כ- 20 אלף, תגדל התעסוקה המקומית בכ- 4 אחוזים בממוצע לשנה, עובדה שתאפשר צמיחה מהירה יותר של התוצר המקומי. מצר שני, העליה בהכנסות מעבודה בישראל תהיה מתונה יותר, וגם קצב הגידול של התוצר הלאומי יהיה נמוך יותר (כ- 14 אחוזים לעומת 15 אחוזים בממוצע לשנה). הרכבו של התוצר הלאומי גם הוא יהיה שונה, ובפרט-חלקו של התוצר המקומי יהווה כ- 78 אחוזים לעומת כ- 2/3 בתחזית ה"ציר".

התפתחות כזאת תחייב להגדיל את רמת ההשקעות המקומיות בקצב שנתי של כ- 25 אחוזים (לעומת 17½ אחוזים בתחזית ה"ציר") עד כ- 175 מליון ל"י בשנת 1978. עיקר התוספת להשקעות תדרש ממקורות הסקטור הציבורי, והיא תחייב הקטנת קצב ההרחבה של השירותים הציבוריים והגדלת ההשתתפות ישראל בתקציבי הממשל באיזור. בהנחה שההוצאה לצריכה ציבורית תגדל בכ- 10 אחוזים לשנה (במקום בכ- 15½ אחוזים לשנה בתחזית ה"ציר") היא תסתכם ב- 1978 בכ- 80 מליון ל"י (במקום בכ- 115 מליון ל"י), ועדיין יהיה צורך בהגדלת ההשתתפות של ממשלת ישראל בתקציבי הממשל בכ- 20 מליון ל"י נוספים (לעומת תחזית הציר), כלומר עד כ- 85 מליון ל"י (במחירי 1971).

אי הגדלת מספר המועסקים בישראל יתבטא בגידול איטי יותר של היצוא מהאיזור, ובמידה מסוימת גם בגידול איטי יותר של היבוא לאיזור. עודף היבוא יגדל מכ- 25 מליון ל"י עפ"י תחזית הציר לכ- 65 מליון ל"י בשנת 1978 (במחירי 1971). משקלו של השוק הישראלי כיעד ליצוא של האיזור יעלה גם במקרה של אי-הגדלת מספר המועסקים מהאיזור בישראל, ויגיע לכ- 68 אחוזים ב- 1978 (לעומת 75 אחוזים עפ"י תחזית הציר). משקלה של ישראל כמקור ליבוא של האיזור ישאר דומה לזה של שנת הבסיס.

הגידול האיטי יותר של ההכנסות יתבטא בשיעור גידול שנתי נמוך יותר של הצריכה הפרטית לנפש - כ- 7.8 אחוזים לעומת $8\frac{1}{2}$ אחוזים בתחזית הציר. כמו-כן יהיה נמוך יותר שיעור הגידול השנתי הממוצע של התפוקה לעובד באיזור.

צמצום הבטל התקציבי הישיר על ישראל

בתחזית הציר הובה, כי השתתפות ממשלת ישראל בתקציבי הממשל באיזור תשאר קבועה ברמה של שנת הבסיס ותסתכם בכ- 65 מליון ל"י (מחירי 1971). להלן נבחן את המשמעות של צמצום הבטל התקציבי הישיר הנ"ל עד לרמה של 35 מליון ל"י בשנת 1978.

היות ולא נראה שניתן יהיה להגדיל את ההכנסות של הסקטור הציבורי מצבר לחזוי בתחזית הציר, צמצום הבטל התקציבי האמור מחייב האטת קצב ההרחבה של השירותים הציבוריים מצד אחד והקטנת ההשקעות הציבוריות מצד שני. צמצום ההשקעות הציבוריות בכ- 20 אחוזים לעומת תחזית הציר, יביא להאטה בגידול התוצר המקומי הגולמי (כ- $9\frac{1}{2}$ אחוזים לעומת כ- $10\frac{1}{2}$ אחוזים בתחזית הציר), וממילא גם להאטת הגידול בהכנסות ובצריכה הפרטית לנפש (כ- 7.7 אחוזים לעומת כ- $8\frac{1}{2}$ אחוזים בתחזית הציר). כתוצאה מהאמור תקטנה גם במידת-מה הכנסות הסקטור הציבורי ממסים ומתשלומי חובה, ועל כן יהיה צורך לצמצם את סך ההוצאה לצריכה הציבורית בכ- 25 אחוזים לעומת תחזית הציר. קצב הגידול של ההוצאה לצריכה הציבורית יהיה קרוב ל- 11 אחוזים בממוצע לשנה, במקום כ- $15\frac{1}{2}$ אחוזים בתחזית הציר.

רצון עתה

לוח מס' 1

התפתחות המקורות והשימושים, 1971 - 1978
(מליובי ל"ר, מחירי 1971)

שיעור גידול שנתי ממוצע (%)	1978	1971	
14.8	750	286	התוצר הלאומי הגולמי מזה:
10.5	495	245	התוצר המקומי הגולמי
29.8	255	41	הכנסות גורמי ייצור מחו"ל בטר
(-) 8.1	25	43	עודף היבוא
13.0	775	329	סך המקורות
11.9	550	251	הצריכה הפרטית
15.5	115	42	הצריכה הצבורית
17.5	110	36	השקעות המקומיות מזה:
13.3	55	23	השקעות צבוריות
22.9	55	13	השקעות פרטיות
13.0	775	329	סך השימושים
11.2	1595	758	התל"ג לבפש (ל"ד)
8.4	1170	665	הצריכה הפרטית לבפש (ל"ד)

לוח מס' 2

התפתחות ההכנסות, הצריכה והחסכון הפרטי, 1971-1978
(מליובי ל"י, מחירי 1971)

<u>1978</u>	<u>1971</u>	
750	286	התוצר הלאומי הגולמי במחירי שוק
35	6	(-) מיסים עקיפים על הייצור המקומי
---	---	
715	280	התוצר הלאומי הגולמי במחירי גורמי ייצור
65	1	(-) מיסים ישירים והעברות בטו לסקטור הציבורי.
---	---	
650	279	ההכנסה הפרטית הפבויה ממקורות פנים
65	52	(+) העברות לפרטים מחו"ל
<u>715</u>	<u>331</u>	ההכנסה הפרטית הפבויה מכל המקורות
1520	877	ההכנסה הפרטית הפבויה לבפש (ל"י)
1170	665	הצריכה הפרטית לבפש (ל"י)
350	212	החסכון הפרטי לבפש (ל"י)
23.0	24.2	שיעור חסכון פרטי ממוצע (%)
21.5		שיעור חסכון פרטי שולי (%)

הערות:-

- (1) מיסים עקיפים על הייצור המקומי - הובח ששיעור המיסים העקיפים על הייצור המקומי מתוך סך התוצר המקומי יעלה מכ-21% ב-1971 לכ-71% ב-1978.
- (2) מיסים ישירים והעברות בטו לסקטור הציבורי - הובח שיעורים זהים לאלו שביהודה ושומרון (ר' שם לוח מס' 2).
- (3) העברות לפרטים מחו"ל - הובח גידול שנתי ממוצע זהה לזה של האוכלוסיה.

לוח מס' 3

חשבונות הסקטור הציבורי, 1971 - 1978

(מיליוני ל"י, מחירי 1971)

<u>1978</u>	<u>1971</u>	<u>הקטגוריה</u>
35	6	מיסים עקיפים על הייצור המקומי
15	4	מיסים עקיפים על היבוא
10	7	בניכוי תמריצי יצוא
65	1	מיסים ישירים והעברות בטו לשקטור הציבורי
<u>105</u>	<u>4</u>	סה"כ
		<u>הוצאות</u>
115	42	צריכה ציבורית
55	23	השקעות ציבוריות
<u>170</u>	<u>65</u>	סה"כ
<u>65</u>	<u>61</u>	<u>השתתפות בממשלת ישראל</u>

הערות:-

- (1) מיסים עקיפים על היבוא - הובח ששיעור המס מערך היבוא של סחורות מעבר לים יעלה מב-15 אחוזים ב-1971 לכ-27½ אחוזים ב-1978, בעיקר עקב גידול היבוא הפרטי בסך היבוא מחו"ל (הכולל גם יבוא של אובר"א, הפטור ממכס).
- (2) תמריצים ליצוא - הובח שהשיעור הממוצע של התמריצים ליצוא יהיה 10 אחוזים, כמו ב-1971, ויחול על היצוא לירדן ומעבר לים.

לוח ט"ו 4

התפתחות היצוא והייבוא, 1971 - 1978
 (מיליוני ל"י, מחירי 1971)

<u>1978</u>	<u>1971</u>	<u>יצוא סחורות</u>
80	55	מעבר לים
25	15	ירדן
115	28	ישראל
220	98	ס"ה"כ
		<u>יבוא סחורות</u>
55	26	מעבר לים
300	128	ישראל
355	154	ס"ה"כ
		<u>יצוא שירותים</u>
255	43	עבודה
15	7	אחר
270	50	ס"ה"כ
		<u>יבוא שירותים</u>
155	40	
420	148	<u>סך היצוא של סחורות ושירותים</u>
510	194	<u>סך הייבוא של סחורות ושירותים</u>
5	3 (-)	<u>מיסנים נטו על היבוא</u>
25	43	<u>עודף הייבוא על היצוא</u>

א. הנחות היסוד החיבות להדריך את מדיניותנו לעתיד הן :

1. תושבי השטחים הם שכנינו הקרובים ביותר ובשכנותם נחיה דרך - קבע.
2. תושבי השטחים הם הגשר הטבעי והמידי ביותר ביננו לבין מדינות ערב. מערכת היחסים עמם לפיכך, תשפיע גם על עתיד יחסינו עם מדינות אלה.
3. השלום לא יושג בקפיצת הדרך. הוא עשוי להיות תוצאתו של תהליך הדרגתי של הסתגלות, נורמליזציה ושיתוף פעולה הדדי. בתהליך זה יש ליצור גם מניעים לאומיים, קבוצתיים ואישיים של אינטרס לשיתוף פעולה - במגמה להעלות את רמת החיים, לפתח את התשתית ולהמשיך במגמת ההתקדמות הטכנולוגית.
4. חובתנו היסודית כממשל בשטחים הוא לקיים שירותים נאותים, תעסוקה מלאה ולפתח את מערכות התשתית.
5. בטחוננו מותנה במידה רבה במירקם יחסינו עם תושבי השטחים, ברמת שיתוף הפעולה שתושג ובהשלמתם עם שכנותנו עמם בשלום. לכך ישנה גם השפעה על יכלתנו לקיים במישור הבינלאומי את טיעוני היסוד שלנו בדבר אי החזרת שטחים בטרם יושגו הסדרים מדיניים.
6. זכותם היסודית של יהודים להתישב באיזורי יהודה ושומרון, עזה וסיני. סדר הקדימויות ינבע משיקולים תיכנוניים ומדיניים.

ב. עיקרי המדיניות :

1. תימשך מדיניות "הגשרים הפתוחים", שמגמתה לאפשר ביקורי תושבי השטחים במדינות השכנות, ביקורי תושביהן בארץ-ישראל וקיום קשרי סחר.
2. יעודד השילוב הכלכלי בין ישראל לשטחים במגמה להגיע ל"שוק משותף" ולמערכות תשתית משולבות. במסגרת זאת ישולבו ככל הניתן מערכות התשתית הארציות של השטחים וישראל, - אספקת המים, החשמל, התחבורה, התקשורת ושירותים ציבוריים; יהודקו קשרי הסחר ההדדי; יעודדו שותפויות להקמת מפעלים או להפעלת שירותים.

3. תקודם בהדרגה השואת השכר בין העובדים בשטחים ומהם לבין העובדים בישראל, ובד בבד עם כך תושוו רמת המיסוי על ההכנסה ביניהם.
4. ינתן עידוד משמעותי לפיתוחם של מקורות תעסוקה בשטחים - במיוחד מפעלי תעשייה - על ידי הון מקומי, הון יהודי או על-ידי שותפויות. במסגרת זאת, יש לשקוד על יצירת בסיס תעסוקתי למשכילים ואנשי מקצוע, שמשקלם גדל והולך בקרב אוכלוסית השטחים.
5. תימשך העסקת עובדים מן השטחים בישראל כהשלמה למקורות התעסוקה שיתקמו בשטחים.
6. יש להמשיך ולהרחיב את תהליך שיקומם הכלכלי של הפליטים, תושבי השטחים, על ידי שילובם בתעסוקה הטבעית, שיפור תנאי המגורים במחנות ויצירת אפשרויות נוספות להשתכנות תושביהם. כתוצאה מכך - יתבטל בהדרגה מעמדם המיוחד, המהווה גודם מכביד על תהליכי הנורמליזציה באזור כולו.
7. תורחב ההתנחלות וההתיישבות, העירונית והכפרית בשטחים. במסגרת זאת תינתן עדיפות לאיזורים חיוניים לבטחון המדינה בטווח ארוך. בין השאר יש להרחיב את קרית ארבע; להקים ישוב עירוני באופירה; לגשש לתיכנונה לקראת הקמתה של עיר יהודית בפיתחת רפיח, ליד חוף הים; לבחון את אפשרות הקמתה של עיר בין ירושליים ליריחו ולהמשיך באיכלוסה של בקעת הירדן.
8. תותר רכישת קרקעות על ידי אזרחי ישראל ביהודה ושומרון למטרות פיתוח ובינוי, באישור מוסדות מוסמכים של הממשלה.

ירושלים, כט' בסיון תשל"ה
8 ביוני 1975

סודי ביותר

א י ש י

לכבוד
מר ירוחט משל,
מזכיר ההסתדרות,
רחוב ארלוזורוב 93,
תל-אביב

מר משל הנכבד,

לבקשת ראש הממשלה הנני מעביר אליך בזה
העתק מכתב מיום 21.5.75 על צירופו, שקיבל
ראש הממשלה מהיועץ המשפטי לממשלה, בענין
שכר ותנאים סוציאליים לעובדי השטחים.

ב ב ר כ ה,

אלי מזרחי
מנהל לשכת ראש הממשלה

88

החל מ-1975
כמות אחת
הוא נמצא י-ה
[750]

מדינת ישראל
משרד המשפטים

ירושלים, י"א בסיון תשל"ה
21 במאי 1975

ס ו ד י

ללא הנספח - "מוגבל"

מס' שומה זו הוכנה	1
שם המאשר	א. ג. 2
תאריך	8.6.75
היועץ המשפטי לממשלה	

אל: ראש הממשלה

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"א בתשרי תשל"א
11 באוקטובר 1970

סודי ביותר

אל: ראש הממשלה

שר האוצר

שר הבטחון

שר העבודה

מאת: מזכיר הממשלה

הנני מחבד להביא לתשומת לבכם החלטה מס' 1/כ של ועדת השרים לענייני בטחון,
בישיבתה מיום ה' בתשרי תשל"א (8.10.70):

"ב/1. שכר ותנאים סוציאליים לעובדי השטחים

מ ח ל י ס י ס :

- (א) עובד מן השטחים יקבל בעובדו בישראל שכר ברוטו ושכר נטו השווה לשכרו של כל עובד אחר בישראל בעל נתונים אישיים ומקצועיים זהים.
- (ב) עובד מן השטחים זכאי לתקנים סוציאליים להם זכאי בהתאם לחוק ולהסכמים הקיבוציים כל עובד אחר בישראל, בעל נתונים זהים.
- (ג) מעביד המעסיק עובד מן השטחים יעביר למדור התשלומים של שירות התעסוקה את השכר ברוטו ואת התשלומים הסוציאליים אותם הוא משלם בהתאם לחוק ולהסכמים הקיבוציים לעובד ישראלי בעל נתונים זהים. ההתחייבות להעביר את השכר והתשלומים כאמור תמשיך להיות כלולה, כנהוג היום, בשופט ההתחייבות המיוחד של מעביד המבקש מן הלשכה עובד מן השטחים.
- (ד) עובד מן השטחים שעבד בישראל יקבל מידי מדור התשלומים של שירות התעסוקה את שכר הנטו בהתאם לעקרון המובא בסעיף א' לעיל.
- (ה) מדור התשלומים יעביר באופן שוטף את הניכויים: -
- (א) למס הכנסה;
- (ב) למוסד לביטוח לאומי בעד ביטוח תאונות עבודה;
- (ג) להסתדרות הכללית דמי טיפול אירגוני מקצועי.

./הניכויים

- (ו) הניכויים מן השכר ותשלומי המעבידים בעד התנאים הסוציאליים לענין סעיף ב' לעיל יישארו במדור התשלומים, למעט סכומים המועברים כאמור בסעיף ה' לעיל. מדור התשלומים יבצע את התשלומים לעובד עם התגבש זכותו לתשלום זה או אחר.
- (ז) הסכומים השווים לסכומים המנוכים מעובדים בישראל לקרן השוואה והג"א יועברו לקרן של השטחים שתיועד לפיתוח סוציאלי.
- (ח) ראש הממשלה ושרי האוצר והעבודה יסכמו ביניהם את אופן ניהולה של הקרן ואת נוהלי ההוצאות שלה.
- (ט) בסופם אותו ממלא העובד בלשכת העבודה בשטחים יחד עם כרטיס דורש העבודה, תיווסף הוראה ובה הסכמת העובד לניכויים מן השכר בהתאם למקובל על-פי החוק וההסכמים בישראל ולהעברת הניכויים כאמור בסעיף ז' לעיל.
- (י) שר העבודה ימנה ועדה בהרכב נציגי הממשלה, ההסתדרות ולשכת התיאום של האירגונים הכלכליים, שמתפקידה להמליץ על נוהלים ליישום החלטות אלה."

ב ב ר כ ה ,

(-)

מיכאל ארנון

העחק: מר א. אגמון, יו"ר ועדת המנכ"לים לענין השטחים המוחזקים
חא"ל ש. גזית, משרד הבטחון
מר מ. שמגר, היועץ המשפטי לממשלה

נ"י ע"מ מ"מ נ"מ
ד.ו.ו.

תזכיר לקראת התיעצות בנושא עקרונות מדיניות
התעסוקה של עובדי השטחים בישראל

מטרת התזכיר:

לשמש רקע לדיון בשני נושאים הקשורים במדיניות התעסוקה של עובדי
השטחים בישראל:

1. חביעת נציגי הסתדרות העובדים הכללית בדבר העברת הספול והגביה
בתנאים הסוציאליים של עובדי השטחים המועסקים בישראל מהממשלה
(מדור התשלומים של שרות התעסוקה) לקרנות הבטוח של ההסתדרות.
2. אשור עקרוני לאפשרות של הפסקת עבודה של עובדים מהשטחים במפעל
ישראלי, במידה וצרכי התעסוקה באזור יחייבו זאת, שלא לפי הכללים
והעקרונות החלים על פטורי עובד תושב ישראלי במסגרת ההסכמים
הקיבוציים.

עקרונות מדיניות התעסוקה לגבי עובדי השטחים בישראל, כפי שנקבעו ע"י
הממשלה הם:

1. ממשלת ישראל אחראית לתעסוקה מלאה בשטחים המוחזקים, כאשר התעסוקה
בישראל משלימה את אפשרויות התעסוקה בשטחים.
2. מספר המועסקים המאורגנים מהשטחים בישראל יוגבל בהיקפו ע"י הממשלה
החלטת הממשלה. (ההחלטה האחרונה מגבילה את המספר ל-40 אלף
עובדים).
3. עובד מהשטחים חייב ברשיון יציאה לצרכי עבודה בישראל ולא יעבוד
בישראל, אלא בעבודה אליה נשלח על ידי לשכת עבודה באיזור מגוריו.
4. עובד מן השטחים יקבל בעובדו בישראל שכר ברוטו ונטו השווה לשכרו
של כל עובד אחר בישראל, בעל נתונים אישיים ומקצועיים זהים.
עקרון זה על שני מרכיבים - בא להבטיח שויון בשכר נטו לעובד
מהשטחים ומונע העדפתו ע"י המעביד, בגלל תשלומים קטנים יותר
בשכר ברוטו.
כן זכאי עובד מן השטחים לתנאים סוציאליים להם זכאי, בהתאם לחוק
ולהסכמים הקיבוציים, כל עובד אחר בישראל בעל נתונים זהים.

5. כדי להבטיח את מדיניות השכר הנ"ל לגבי העובדים מהשטחים ולשמור על היתרות המצטברות מהפרשות והזכויים, שטרם הגיע מועדם לממוש, באוצר המדינה - הוחלט לבצע הגביה והתשלומים באמצעות מדור התשלומים של שרות התעסוקה.

בהתאם לכך הוחלט שמעביד המעסיק עובד מן השטחים יעביר למדור התשלומים של שירות התעסוקה את שכר הברוטו ואת התשלומים השונים אותם הוא משלם בהתאם לחוק ולהסכמים הקבוציים.

במקביל מקבל העובד מן השטחים ממדור התשלומים את שכר הנטו והתשלומים הסוציאליים להם הוא זכאי.

הכספים המצטברים בידי מדור התשלומים, ואשר טרם הגיע זמנם לתשלום לעובד, מועברים כפקדון לאוצר המדינה.

6. העקרונות הנ"ל נקבעו ופורטו בהחלטות הממשלה, בהודעות של נציגי הממשלה בכנסת, בהסכמים ובנוהלים שנקבעו עם ארגוני המעסיקים והעובדים.

במסגרת זאת הוסכם עם ההסתדרות שתפעל ותעזור באמצעות נציגיה וארגוניה בממוש זכויות עובדי השטחים בישראל לתנאים הסוציאליים לפי העקרונות הנ"ל.

בצוע מדיניות התעסוקה בשטחים המוחזקים

1. משרד העבודה, בשיתוף עם הממשלים האזוריים, הפעיל מאז שנת 1968 כ-30 לשכות עבודה בשטחים, מאופירה בדרום ועד ג'נין בצפון.

2. לשכות העבודה בשטחים המוחזקים עוסקות ברשום עובדים המעוניינים לצאת לעבודה בישראל. דורשי העבודה הרשומים מקבלים רשיון יציאה לעבודה במפעלים הישראליים - בהתאם להזמנות המתקבלות משרות התעסוקה בישראל.

3. מדור התשלומים של שרות התעסוקה (11 סניפים), גובה השכר הכולל מהמעסיקים הישראלים ומשלם שכר נטו לעובדים מהשטחים.

בנוסף לשכר נהנים העובדים מתשלומים הסוציאליים באמצעות מדור התשלומים בהתאם לחוקים (החלים על עובד לא תושב ישראלי) וההסכמים הקבוציים כגון: קצבאות ילדי עובדים, ובטוח בפני תאונות עבודה, דמי הופשת מחלה, תוספת משפחה וחגים, בטוח הדדי ועוד.

מערכת השכר והתנאים הסוציאליים הקיימת במדור התשלומים מועברת עתה משיטה ידנית לממוכנת. כן קיימת בלשכות העבודה בשטחים ובמדורי התשלומים כרטסת המכילה כרטיס לכל עובד, אשר הועסק בישראל בעבודה מאורגנת, ובו פרוט על נחוניו האישיים וזכויותיו לתנאים סוציאליים. העובד המפוטר מקבל פיצויי פטורין בהתאם לחוק (המבוצע ע"י המדור בענף הבנין ויטירות ע"י המדור בענף הבנין ויטירות ע"י המעביד בענפים אחרים).

לשכות העבודה בשטחים ומדורי התשלומים מטפלים בפניות של העובדים הקשורות בממוש זכויותיהם הסוציאליות.

ועדה משותפת למשרד העבודה ולנציגי העובדים והמעבידים עוקבת ומאשרת את דרכי הספול בעובדי השטחים בהתאם לעקרונות המוסכמים של מדיניות הממשלה בשטח זה.

נתונים על היקף המועסקים מהשטחים והיקף הכספי של פועלות מדור התשלומים

1. כלל כח העבודה בשטחים, (יו"ש, עזה וסיני) בשנת 1974 הגיע לכ-200 אלף עובדים. באזורים הללו קיימת תעסוקה מלאה ואף קיים מחסור בעובדים.

אומדן היקף המועסקים בישראל הנו במחצית 1974 כ-55,000 - 60,000 המתחלק (באחוזים) לפי ענפי המשק כלהלן:

חקלאות	20%
בנין	50%
תעשיה	20%
שונות	10%

2. מספר המועסקים המאורגנים באמצעות לשכות העבודה והמקבלים שכרם באמצעות מדור התשלומים הנו כ-40 אלף עובד. הסיבות לעבודה הבלתי מאורגנת הן רבות וביניהן רצון המעביד להמנע מתשלום מלוא השכר והתנאים הסוציאליים לעובד המאורגן.

כן קיים רצון מצד העובד להמנע מעבודה באמצעות מערכת התעסוקה הממשלתית המאורגנת. משרד העבודה ושרות התעסוקה באזורים מטפלים ופועלים ע"י הסברה, פקוח ומשפטים למניעת העבודה הבלתי מאורגנת בישראל.

3. היקף הגביה בחודש מרץ 1974 של מדור התשלומים ע"ח שכר הברוטו והתשלומים הסוציאליים הגיע לכ-36 מיליון ל"י. הכספים שהצטברו במדור התשלומים מראשית פעולתו והועברו כפקדון לאוצר הגיעו ב-1.4.74 לסכום של כ-220 מיליון לירות. כספים אלו שמשו בין השאר כמקור לתקציב של הוצאות המדינה בשטחים המוחזקים.

הנושאים לדיון ולהכרעה:

- א. תביעת ההסתדרות להעברת הטפול בתנאים הסוציאליים של ערבי השטחים המועסקים בישראל מהממשלה - לקרנות הבטוח של ההסתדרות

1. נציגי ההסתדרות פנו לאחרונה לשר העבודה להעביר את הגביה והתשלומים ע"ח התנאים הסוציאליים של עובדי השטחים ממדור התשלומים לקרנות הבטוח של ההסתדרות (קרן בטוח לפועלי בנין, קרן בטוח של הפועלים החקלאיים, מבטחים).

תביעה זאת הועלתה ופורטה מחדש מכתבו של מר י. משל, מזכ"ל ההסתדרות וכללי של העובדים בא"י מ-23.8.74.

תביעה זאת של ההסתדרות באה להבטיח - לפי דבריה, באמצעות העברת הגביה והתשלום של התנאים הסוציאליים, טפול ארגוני נאות ויעיל יותר להבטחת זכויות הסוציאליות המלאות של עובדי השטחים.

יש להזכיר שבהתאם להסכם הראשוני עם ההסתדרות בדבר ההסדר הנוכחי הקיים לגבי הטפול בתנאים הסוציאליים של עובדי השטחים קבלה על עצמה ההסתדרות לעזור ולסייע למשרד העבודה ולמדור התשלומים לממוש זכויות עובדי השטחים.

לשם כך אף הוסכם להעביר באופן שוטף הגביה של מס ארגון משכר עובדי השטחים (1% משכרם). למטרה זאת הועבר בשנת 1973/74 ע"י מדור התשלומים סכום של 2.5 מיליון לירות להסתדרות.

עזרת ההסתדרות כפי שהובטחה והנ"ל, לא בוצעה עד כה בצורה מקיפה ואחידה.

2. עקבונות המערכת הארגונית והכספית הנוכחיים לגבי הטפול בעובדים מהשטחים נקבעו בין השאר על הנחה שעובדי השטחים אינם חלק אינטגרלי מכח העבודה הישראלי ואי לכך יש צורך במערכת ארגונית וכספית מיוחדת.
3. ההחלטה בדבר העברת הטפול בתנאים הסוציאליים מהממשלה להסתדרות מעוררת מלבד ההשלכות הפוליטיות שבה מספר בעיות, כגון:
הצורך בצורך עובדי השטחים לקרנות בטוח בהסתדרות, תוך מציאת פתרון ארגוני וכספי שיענה על נידותם הרבה יחסית, הן בתוך גבולות הקו הירוק וכן נידות בין אזורית.
יצירת הסדר לפיו תמשך הגביה ע"ח סעיפי הבטוח הלאומי שאינם חלים על עובד לא תושב ישראלי (כמו בטוח זקנה ושאיירים, אבטלה ועוד) והנגבים עתה ע"י מדור התשלומים.
הגביה והתשלומים השוטפים ע"ח התנאים הסוציאליים באמצעות מדור התשלומים, מותירים יתרה של כ-40 מיליון ל"י לשנה. יתרה זאת מופקדת כפקדון באוצר המדינה, אשר משמשת מקור לתקציב פעולות הממשלה בשטחים וזאת עד שיוחלט על יעודיו הסופניים של הפקדון. ערך הכספים המופקדים באוצר צמוד לאינדקס ונושא ריבית.

אי לכך מוצע להחליט בנושא זה:

1. מדור התשלומים של שרות התעסוקה ימשיך לספל בגביה ובתשלום הכספים ע"ח התנאים הסוציאליים של עובדי השטחים.
2. ההסתדרות תסייע לעובדי משרד העבודה ושרות התעסוקה בדאגה ובטפול לממוש זכויותיהם הסוציאליות של עובדי השטחים בהתאם לעקרונות המוסכמים.

ב. אשור עקרוני לאפשרות של הפסקת עבודה של עובדי מהשטחים במפעל
ישראלי במידה וצרכי התעסוקה באזור יחייבו הדבר, שלא לפי הכללים
והעקרונות שנקבעו בהסכמים הקבוציים והחלים על פטורי עובד תושב
ישראל, הוי אומר שכללי הקביעות בעבודה בישראל לא יחולו על עובדים
מהשטחים

להלן הנמוקים להחלטה:

1. הדמנת עובדים מהשטחים לתעסוקה בישראל מבוצעת באמצעות שרות
התעסוקה, כאשר אין אפשרות לספק העובדים הנדרשים מקרב תושבי
ישראל.
2. עודף הבקוש לעובדים במשק הישראלי הקיים בשנים האחרונות כמעט ולא
יצר מצבים בהם נוצרה אבטלה ממשוכת בקרב עובדים ישראלים.
שרות התעסוקה ויסת את הזמנותיו לעובדים מהשטחים לענפים ולתקופות
בהם היה קיים חוסר עובדים.
3. עקרון זה חייב לפעמים אי חידוש עבודתם של עובדים מהשטחים
בעקר בעבודות עונתיות במידה ונוצר היצע של עובדים דורשי עבודה
מקרב תושבים מקומיים ועולים חדשים. שינויים אפשריים במצבי
תעסוקה באזורים ובענפים מסויימים ואשר יכולים להביא בעתיד
לצמצום במספר מועסקים במפעלים או הצורך בקבלת עובדים חדשים
מקרב תושבים מקומיים ועולים למקומות עבודה קיימים - מחייב
אשור עקרוני להפסקת עבודה של עובד מהשטחים במידה וצרכי
התעסוקה יחייבו זאת.
- הפסקת עבודה זאת במידה ויהיה הכרח לבצעה, תעשה באמצעות
אי-חידוש הרשיון לעבודה בישראל, ולא לפי הכללים והעקרונות
החלים על פטורי עובד ישראלי במסגרת ההסכמים הקבוציים.
- הפסקת עבודתו של עובד מהשטחים, תחייב יצירת הסדר אשר לפיו
ישולמו הפיצויים שהיו מגיעים לו לפי חוק הפיצויים ואפילו לא
פוטרי ישירות ע"י מעסיקו.
4. צמצום אפשרי בהיקף מועסקים מהשטחים בישראל יחייב את הממשלה
לדאוג להבטחת תעסוקה באזורים המוחזקים לכל דורש עבודה.
- דבר זה יחייב גם את הממשלים האזוריים לדאוג להכנת תכניות
לפעילות כלכלית ותעסוקתית אשר יאפשרו את קליטת דורשי עבודה
בשטחים בהנחות שונות של היקף התעסוקה בישראל.

אי לכר מוצע להחליט בנושא זה:

1. כללי הקביעות בעבודה בישראל לא יחולו על עובד מהשטחים המועסק בגבולות הקו הירוק.
2. הממשלים האזוריים יכינו תכניות תעסוקה בשטחים המוחזקים אשר יבטיחו את תעסוקתם של עובדים במידה ותפסק עבודתם בישראל.
3. הסדר תשלום פיצויים לעובד אשר עבודתו הופסקה בישראל.

ס ו ד י

הרחבת המינהל המקומי בשטחים המוחזקים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ :

- (א) לאשר הצעתו של שר הבטחון לנקוט במדיניות של הרחבת סמכויות המינהל המקומי בשטחים.
- (ב) להטיל על משרדי הממשלה, בתיאום עם מיפקדות האזורים, לנקוט בפעולות הדרושות לביצוע החלטה זו.

ד ב ר י ה ס ב ר

ראה תזכירו של אלוף ורדי, מתאם הפעולה בשטחים, ... המצורף בזה.

הו"פ 656 א

מדינת ישראל

משרד הבטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך: 7 באר 75

מספר: ג-11-1 (1) 575

מדיניות להחלטה של המינהל המקומי בשטחים המוחזקים

כללי

המטב הקיים

אזור יהודה והטברון

אזור רכובת כזה

קידיות

סיקולים ופקדונות להסעלה המדיניות

השיטה

מטדי הממשלה

קידיות

לשכות מסחר

השעה להחלטת הממשלה

מדינת ישראל

משרד הבריאות
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך: 7 פבר' 75

מספר: 11-1(1) 515

שר הבריאות

הודו: מדיניות להרחבת של המנהל המקומי בשטחים המוחזקים

הג'ר

1. הסינויים והתמורות שחלו בעולם הערבי (ועידת רבאט, ההכרה הבינלאומית באש"ם, ועמדתה המוצהרת של ירדן), מחייבים נקיטת מדיניות ביו"ט ובאזר"ט, שמטרותיה העיקריות הן כלהלן:

- א. הרחבת הסמכויות, האחריות והשיתוף של הגורמים המקומיים בניהול הטרותים הממשלתיים.
- ב. צמיחה של מינהל עצמאי מקומי של התושבים, במסגרת להגיש לאוטונומיה גדולה יותר של האוכלוסיה בניהול ענייניה תוך הגברת זיקה לירדן.
- ג. יצירת תנאים וכלים למתן ביטוי לעמדות עצמאיות ולאינטרסים של האוכלוסיה המקומית אשר יסמכו במשך הזמן אלטרנטיבה לאש"ם.

2. א. אי הודאות בה שרויה האוכלוסיה לגבי עתידה, הנסיבות הפוליטיות, הלחצים של מדינות ערב ואיומי אש"ם - מפחיתים מכוונותה של האוכלוסיה להיות מעורבת בפעילות הנוגדת את דעתם של הגורמים הללו.
- ב. כדי להבטיח הצלחתה של המדיניות, בתנאים הקיימים, יהיה עלינו להנהיג בהדרגה, בצורה שתראה טבעית ואורגנית בתחומי המינהל ובלתי פוליטית במבטותיה.
- ג. לשם כך ינוצלו תביעותיהם של התושבים לסיפוח הטרותים הציבוריים הממשלתיים והעירוניים, ולהתערבות פוחתת בניהול ענייניהם הפנימיים.

המבט העיקרי

3. המינהל האזרחי בשטחים מתבסס על שתי זרועות:
 - א. הטרותים הממשלתיים המנהליים ע"י מפקדות האזורים באמצעות קמט"ם ישראליים, נציגי משרדי הממשלה, המפעילים את המנגנון המקומי.
 - ב. עיריות ומזכירות מקומיות המספקות שירותים עצמאיים, בתחומי שיפוטן, בהתאם לחוקי העיריות.

מדינת ישראל

משרד ה בטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

- 2 -

תאריך:

מספר:

4. העובדים המקומיים בשדות הממשלתיים נושאים באחריות לביצוע השרותים אך לא ניתנו להם סמכויות מספיקות לביצוע נאות ועצמאי. הדרג המחליט מורכב מישראלים בלבד ובדרך כלל אין משתפים את המקומיים במעסי חקיקה, הכנת תקציב וביצועו, ועיצוב מדיניות הסקלת השרותים.

אזור יהודה ושומרון

5. פעילות שלוחות הממשל, באזור יהודה ושומרון, מתמקדת כיום במינהל אזרחי. מסקנת האזור מאזישה רק ע"י ישראלים, חלקם אנשי צבא, ורובם אזרחים. בתפקידי קמ"טים ועוזריהם.
6. הסמכויות החוקיות בדרג של המלך, מועצת הסדרים (הממשלה), הסדרים והסמכויות המינהליות המקדיות, מרוכזות כיום כולן בידי ישראלים.
7. השרותים הממשלתיים פועלים במתכונת האידג'ונות שהיתה קיימת לפני שנת 1967, בסינויים הבאים: בהיררכיה האדמיניסטרטיבית אינם קיימים תפקידי הצמדת של מנהלי המסדרים; המינהל המחוזי בוטל, ובמלל זאת בוטלו תפקידי מוסל המחוז (מוחמס) וקציני הנפה.
8. הדרג הבכיר המקומי הוא מנהל שדות ממשלתי נפתי, כגון: מנהל לסכת החינוך הנפתית.

אזור רצועת עזה

9. המבנה הארגוני באזור רצועת עזה ערוך במתכונת הפורמלית, שהיתה קיימת בימי הסלטון המצרי ונכללים בו בעלי תפקידים מנהליים בכירים, כולל מנכ"לים למסדרים הסונים. עם זאת, סמכויותיהם מצומצמות וההפעלה המעשית של השרותים היו בידי הקמ"טים הישראלים.

עידיות

10. חוקי העירינת באזור יהודה ושומרון ובאזור רצועת עזה מקנים לעיריות סמכויות מוגבלות, שלא בדומה להיקף הסמכויות המצוי בידי עיריות בישראל.

3/...

משרד ה בטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך:

מספר:

כד, להטל, אין העיריות בשטחים נותנות שירותים בתחומי החינוך, בניה ובתי"ס והחזקתם, או בתחום הסעד. ראשי העיריות צביעו לא אחת מטעלה להדחיק סמכויותיהם, הן מתבחינה האוטוריטה והן לגבי מניין השירותים והמסוי.

11. כאן כניסחנו לסטחים שטחו ראשי עיריות והדג הבכיר והפורמלי בקרב המנהיגות המקומית, עמו קיימנו מגע שוטף בכל הקשור לענייני הצבור, הכלכלה והשירותים; לעיתים היו ראשי הערים סותמים אף לסיג וסיה פוליטי. ראשי העיריות הסכו במרוצת השנים למיציגי האוטוריטה ונוסאי דברה אל הסלטון גם בנוסאים החורגים מעתחום המוניציפאלי המוגדר. באידי ביטא, ראשי הערים הוכרו למעשה ע"י המטל העצאי כמיציגי הציבור ובאמצעותם העביר המטל את דבריו אל האוטוריטה בנוסאים רבים.

שיטות ושינויים להפעלת העיריות

12. א. במטב המדיני הנוכחי, לא ניתן יהיה להסיג שחוף פעולה של התושבים, להקמה, אפילו מוגדרת, של מינהל עצמי בשטחים, הם המעולות להקמתו תלויה בהכרזה פומבית, או באקטים חד פעמיים ונדחבים, שייראו על פניהם כנוכחים בכוננות פוליטיות. גם מינויים להסקידים מנהליים מצביעים ביהודה וסומרון, עלולים להיתקל בהתנגדות, מתוך חשש שמבטחם היא פוליטית.
- ב. למיכך יס לנסות ולהביע למטרה זו ע"י פעולה הדדיתית "מלמטה למעלה" תוך ציפיה שההתפתחויות בעתיד תאפשרנה להביע עד למינהל עצמי שלם וכולל.
- ג. בשלב ראשון נתרכו בהמשלת האחריות וסמכויות ביצוע להפעלת המנגנון והשירותים הממשלתיים על שכם מקומיים, חוץ האדת הסקוח בדרג הכלל-אזורי בידי המטל.
- ד. לתכלית האמורה ינוצל המאגר הקיים של הסקידות המקומית הבכירה ובמידת הצורך יקלטו אף עובדים חדשים בעלי כסודים, מעמד צבורי וסעוד קומה מתאימים.
- ה. בהערבה הסמכויות ובביצירת הסקידים חדשים נעדיף אנשים מתונים ומקובלים גם על ירדן.

4/...

משרד הבטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך:

מספר:

- ו. העברת הסמכויות תעשה באופן הדרגתי, ללא פומביות, עד כמה שאפשר ללא אקטים פורמליים בולטים וככל הניתן - תוך הסתמכות על הענות לבקשות של גורמים מקומיים.
- ז. תינתן קדימות בהפעלת המדיניות במסדדים ממלתיים בהם ניתן, בקלות יחסית להעביר הסמכויות והאחריות להנהלת הסירותים. המדובר במסדדים המאויישים על ידי מקומיים ואשר חלק מהסמכויות כבר מצוי בידם כגון: מסדד הסעד, בריאות, החקלאות והמשפטים, וכאשר ההוצאות הכרוכות בהעברת הסמכויות תהיינה קטנות.
- ח. באזור רצועת עזה ניתן יהיה להפעיל את התוכנית למינהל מקומי ביתר קלות וטבעיות, ע"י הרחבת סמכויות בעלי התפקידים הקיימים, בכללם המנכ"לים, מבלי שיהיה צורך להבניס שינויים מהותיים במבנה.
- ט. הסמכויות של הסירות יורחבו בתחומי הסמכות לחקיקת חוקי עזר, גביית מיסים, מתן סירותים נוספים לקיימים ובניהולם. פעולה זו תעשה, ככל הניתן, על פי בקשתם של ראשי הערים.
- י. הפעולה תחייב שיתוף פעולה מלא מצד מסדדי הממשל הישראליים ונציגיהם באזורים. כל העבדת סמכות יהיה במסגרת, להלכה או למעשה, בסמכויות הקמ"ט. הבנה של המדיניות ונכונות להפעלתה כנדרש, ע"י הקמ"ט, ימנעו זעזועים במסגרת המנהל ויבטיחו הצלחת הפעולה.

החלטות

מסדדי הממשלה

13. א. יועברו למקומיים הסמכויות הבאות: סמכויות החלטות וביצוע, ביצוע וקביעת שיתוף בהכנתו וסמכויות בתחומי המשק והתחזוקה; והכל תוך שימת לב למינהל התקין. סמכויות ומעלות הקשורות לבטחון, סיקור מינהלי ותקציבי עליון - יוסארו בידי ישראלים.
- ב. הסמכויות והתפקידים של המלך ומועצת הסרים באזור יהודה והסומרון יוסארו בידי ממלאי תפקידים ישראלים. לאחר בחינה יועברו, בהדרגה, גם חלק מסמכויות אלה לבקומיים, במסגרות לשיקולי בטחון, סיקור עליון, מינהל תקין ומדיניות כללית.

משרד הבטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך:

מספר:

14. א. בשלב ראשון יועברו סמכויות לעובדים מקומיים קיימים בשירותים השוכים בהתאם לכישוריהם. תוגדל סמכותם של המקומיים בביצוע הקציבי אחזקה שוטפים והם ישתתפו, בהדדגה, בהכנת הקציבי השירותים ובביצועם.

ב. בשלב שני ימונו עובדים לתפקידי מפתח נוספים ברמה כלל איזורית. כגון: עוזרים לקמ"טים, או לתפקידי מונקצינליים כלל-איזוריים, כגון: מפקח על בניה בתי ספר.

ג. לבסוף ימונו מנכ"לים למשרדים ממסלתיים, אשר ירכזו בידם את הביצוע השוטף של פעולות המשרד.

15. במושב "העברת סמכויות" למקומיים כדיך לראות שני מרכיבים:

א. המעמד האישי - ההיררכי-חברתי הנובע מהסמכות, כגון: מכונות מסדד, עוזרים וכן יתר הסממנים האישיים אשר אין להקל בהטיפותם מנקודת מבטם של המקומיים.

ב. היכולת לאשר הקציב ולקבוע עדיפויות ועדימויות.

עיריות

16. בשלב ראשון תורחבנה סמכויות העיריות לחוקק חוקי עזר לצרכי הסלת אנרות וגביית מיסים חדשים בתחום שיפוטן למימון הסדירות העירוניים.

17. תורחב סמכות העיריות לעסוק בנושאים שלא עסקו בהם עד כה ותוטל עליהן בתחומי שיפוטן האחריות המינהלית לסידורים הממלכתיים הבאים: חינוך, בריאות וסעד. לגבי עיריות גדולות תינתנה סמכויות אלה אף במדיניות טמחון לתחום שיפוטן.

18. העיריות הוסמכנה לגבות מס רכוש ועסקים הניגבים כיום על ידי הסלטון המרכזי והמוחזרים ברובם ממשלאל לעיריות.

משרד ה בטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך:

6

מספר:

19. א. תוקם ועדה מייצגת מבין ראשי הערים, שתשיע ותייעץ בכל הנוגע להרחבת סמכויות העיריות, וחיזוק מעמדן. בכלל זה: הגדלת מקורות ההכנסה שלהן, הצעות לתוכניות פיתוח, המלצות לניצול קרנות ותקציבים למתן הלוואות ומענקים לעיריות ופיקוח על מוסדות וסדוטים צבוריים.

ב. במשך הזמן, תוכל הועדה לשמש גורמין לייצוג תושבי השטחים בפני השלטונות, גם מעבר לנושאים המוניציפליים. הועדה תסותף בהתייעצות לגבי תוכניות כלליות של הממשל בתחומי פיתוח הסדוטים הצבוריים, כלכלה, חקיקה ונושאים נוספים בעלי ענין צבורי שאינם בתחום הבטחון.

20. במסגרת העברת סמכויות לעובדי ממשל מקומיים תועברנה לידיהם גם סמכויות פיקוח ואשורי תקציב לפעולות מסוימות של העיריות הנחונות כיום בידי ממלאי-הפקיד ישראלים במפקדת האזור.

21. נעודד עיריות גדולות לקבל על עצמן הפקידים פיקוח ואפוטרופסות על מועצות עירוניות וכפריות קטנות הנמצאות במדיניות שלהן.

22. נעודד את העיריות לקיים שירותים מוניציפליים במחנות פליטים קיימים ע"י הכללת המחנות בתחומי השיפוט של העיריות. במחנות פליטים המרוחקים מתחומי עיריות יוקמו גופים מוניציפליים להנהלת השירותים החיוניים בהם.

לשכות מחוז

23. יחזק מעמדן של לשכות המחוז, בתור גוף המייצג את הגורמים הכלכליים באזור. פעולה זו יכול שתעשה בדרך של הגברת סיתוסן והתייעצות עימן בנושאים כלכליים ובכל הקשור לתוכניות הממשל להגברת הסקפות מקומיות או מתן הנחיות למשקיעים מקומיים. הלשכות תסותפנה בקביעת עקרונות לחלוקת מצרכים שלגביהם קיים מזמן לזמן מחסור והספונים בשל כך חלוקה מאורגנת וממוסדת.

7/...

ירושלים. 13.4.75

שר הביטחון

ישראל יצא

לראש הממשלה - שלום!

לפני כחודש ימים הודעת למשקחת מפ"ם
על כוונתך לבקר באיזור פיתחת רפית ולהדוק
אם המצב של הבדואים שם.

אמנם היו בחודש האחרון התפתחויות
דראמטיות שמשכו את תשומת לב כולנו, אך בכל
זאת ברצוני לדעת האם הביקור בפיתחה התקיים
ומה היו תוצאותיו?

שלך
אליהו

בידידות

הודעה ליצא
אשר אליה
25.4.75

אליהו
הודעה -
הודעה

שר הבטחון

הקריה, 25
בניסן תשלי"ה
במרץ 1975

003306 /ק

ראש הממשלה

בעקבות מכתבך מיום 7.3.75 בענין פיתחת-רפיח -
מצ"ב הערות האלוף רפאל ורדי, מתאם הפעולה בשטחים.
לטענות משלחת מפ"מ בפניך.

מ ב ר כ ה ,

שמעון פרס
שר הבטחון

צס/

משרד הבטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך: 7.3.75
מספר: 7-75 (5)

שד הבטחון ✓

הנדון: הבדואים בפיתחת רפיח ובשדה איתם
מכתב רוה"מ מיום 7 מרץ 1975

דחפיה

1. כאחת הדרכים לפיצוי בדואים מפוני הפיתחת הוחלט על הכשרת משבצת קרקע בדחפיה בשטח כולל של 1,800 דונם שיוכשרו על ידנו ועל חשבוננו לעבוד חקלאי בהשקיה וימסרו לבדואים, שיבחרו בכך, כמשקי עזר.
2. פעולת הכשרת קרקע בהיקף של 1400 דונם הסתיימה ועתה ביגשים להנחת מערכת ההשקיה אשר תושלם עד אמצע מאי 75, כך שניתן יהיה לשתול הגידולים המתוכננים במועד - יולי 75.
3. לפרויקט הוקצבו 180,000 מ"ק מים שיסופקו החל מחודש מאי - יוני 75. כמות זו תאפשר השקאה של 1000 מ"ק ל-180 חלקות. בקיץ הבא, כשתוקצב כמות מים נוספת - באפשר תוספת חלקות, בהשקיה.
4. בשלב זה ימסרו לבדואים, 180 חלקות מושקות (וכן 48 חלקות נוספות - בעל שיהיו תוספת לבעלי החלקות המושקות) בחכירה ל-99 שנה בדמי חכירה סמליים שיטולמו החל משנת 1980 ואילך. גודל כל חלקה - 5 דונם. לפי הערכת המתכננים תהיה ההכנסה בטר מכל חלקה כ-6,000-7,000 ל"י לשנה.
5. הקצאת החלקות הסתיימה. חלוקתן בקבעה על פי זכויות הבדואים בקרקעות שפוננו, ובעשתה על דעת השייכים ועל דעת הבדואים עצמם. החוזים ימסרו לבדואים עד סוף מרץ 1975.

2/...

תאריך:

מספר:

הפרויקט ילווה בשנים הראשונות ע"י הדרכה מקצועית צמודה של אגרגומים וחקלאים וכן בסייע לבדואים ע"י הלואות ארוכות טווח להון חוזר.

ההשקעה בפרויקט, 4 מליון ל"י (הכשרת קרקע, הכנת מערכת השקאה בטפטוף, מים, הכיפת שתילים וכו'). בנוסף לכך תהיינה הוצאות שנתיות קבועות ביעוץ ובהדרכה במלבים השונים של הפרויקט.

סוכנות ואגדה

על פי החלטה ישנה יוקמו בפיתחת רפיח ישוב קבוצי (סוכות) ומושב (אוגדה).
ועדת השרים להתישבות ביום 4 מרץ 75 החליטה על הקמת ישוב נוסף - אשל (שדות ד').

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 611 מיום 5 ביוני 74 הוחלט לעשות כל הפעולות הדרושות - לרבות תפיסת שטח קרקע של 10,000-12,000 - לריכוז אדמות להיאחזויות ולישובים בפיתחה.

בעקבות החלטה זו ודיון שהתקיים בראשות רה"מ ב-15 יולי 74 סוכם על הקמת 6 מאהלים/מאחזים ובתוכם 2 מאהלים/מאחזים במשבצות אוגדה וסוכות הנ"ל. המאחזים הוקמו מטעמי בטחון וכן כדי להקל על ריכוז הקרקעות, מימוש החזקה והכשרת השטח.

שטחה של משבצת סוכות הוא 2,415 דונם והיא מצויה בתחומי השטח שנסגר ובתפס בפיתחה על פי צוי מפקד האזור בשנים 1969-1972.

188 ראשי משפחות טענו לחזקה במשבצת סוכות הנ"ל. הטוענים לחזקה הורשו לעבד את אדמותיהם על פי רשיונות כביסה לשטח שביתבו ע"י הממשל הצבאי, אף שפונד מהשטח לאחר שנחקק צווי התפיסה בשנת 1971.

למחזיקים בסוכות הוצעו כפיצויים החלופות הבאות: חלקת קרקע בהשקיה בדהבייה, דיור בשכונת מסורה, פיצוי כספי עבור החזקה והגידולים וכן מענק שיקום. היקף הפיצויים והמענקים לכלל המחזיקים מגיע לסך 4.1 מליון ל"י. לבד ממחזיק אחד סירבו יתר המחזיקים לקבל הפיצויים הנ"ל והכסף הועמד לרשותם בבנק למשיכה בכל עת שיחפצו. מפק' אזר"ע, לאחר תום פעולות המימוש, פונה עתה פעם נוספת וחוזרת

משרד הבטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך: מרס

3

מספר:

ומציעה למחזיקים את הפיצויים הב"ל.

14. עם פינוי משבצת סוכות הוצעו פיצויים למחזיקים ב-6 מבנים, אך הם סרבו לקבל הפיצויים (אחד מהם אף לא הופיע כשהוזמן לוועדת הפיצויים). הבתים הללו נהרסו במסגרת הכשרת הקרקע במשבצת בסוף 1974.

15. בעת המימוש של משבצת סוכות לא נהרס כל מסגד ולא נהרס כל בית שייח, כנטען.

דמדת

16. לאורך חוף הים ליד ימית מצויה רצועת דקליות בשטח כולל של 6,000 דונם.

17. ההחלטה למימוש החזקה מתייחסת ל-205 דונם בלבד, המצויים במשבצת הצמודה לימית, שרוחבה 300 מ' מכל צד של הכביש מימית לחוף הים ובאורך של 300 מ'.

18. גודל השטח, כאמור, 205 דונם, מתוכם 125 דונם מעובדים ו-70 דונם חולות ריקים שלא עובדו מעולם.

19. בשטח האמור מצויים 161 פש בלבד ובמקום 16 מבנים, 16 אהלים ומסגד.

20. עם מימוש החזקה והפינוי יוצע למפונים פיצוי באחת הדרכים הבאות או בשילובן:

א. פיצוי כספי מוגדל ומורחב (על פי סקר ראשוני גובה הסכום הכולל יגיע לכ-1.1 מליון ל"ד).

ב. מבנה בשכונת מסורה או בשכונת ברזיליאני ב'.

ג. חלקה בדהבייה.

ד. חלקה של אדמות מדינה המצויות סמוך לרפית, מחוץ לשטח התפוס.

ה. חלקת קרקע ובית בשכונת שוקיירי ב' - חאן יונס.

ו. מגרש בתוך העיר עזה לעובדים בישראל.

משרד ה בטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

- 4 -

תאריך:

מספר:

21. כזכור, על פי בקשת רוח"מ עוכב הטיפול בפינוי הדקליות עד לתום סיבוב ד"ר קיסנינג'ר באזור.

שדה איתם

22. על פי צו התפיסה של מפקד האזור שנחתם ב-20.8.73 חויבו התושבים לעזוב את תחומי המשבצת שבתפסה, עד ספט' 73.

23. האוכלוסיה עזבה שטח התפיסה בחודשים ספט' 73-אוק' 73 (חלקם פונו על פי הצו הנ"ל).

24. לאחר מכן החל ח"א בהכשרת הקרקע.

25. החל ממועד החתימה על הצו ועד ינו' 74 נרכשו הזכויות בכל 36,000 הדונם תמורת 1,167,832 ל"י.

26. ההבטחות והאישורים שניתנו לקטיף הפרי היו עד גמר 1973, ואכן הבטחות אלה קוימו. לאחר מכן, משהוחל בעבודות להכשרת הקרקע נמנעה כניסת בדואים לשטח השדה לפי דרישת ח"א וביטחון שדה, מטעמי בטחון.

שיקום בדואים

27. כדי להציע דרכים נוספות לשיקום ויישוב הבדואים מפוני הפיתחה הקימונו ועדה בראשות מר רענן וייץ מהסוכנות היהודית ובהשתתפות נציגי מינהל מקרקעי ישראל, משרד החקלאות, נציבות המים ומפק' אזור"ע להכנת פרוגרמה לשיקום הבדואים בפיתחה.

28. הועדה תכין פרוגרמה, לו"ז כללי לביצוע ואומדן התקציב; תסיים עבודתה בעוד כחודש-חודשים ועם קבלת המלצותיה ניתן יהיה לפעול לקידום הנושא.

בבדכה,

דפאל דודי אלוף

מסדר העבודה

ירושלים, פברואר 1975

א ל :

מאת: שלמה אמיר, עוזר מר העבודה להסטים המוחזקים

הנדון: נתונים סטטיסטיים על הרכב ואופי המועסקים מהסטים בישראל

מצ"ב טבלאות ולוחות המכילות נתונים סטטיסטיים על הרכב ואופי המועסקים מהסטים בישראל אשר עובדו והוכנו ע"י הרשות לתכנון כח אדם במסדר העבודה והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - שהוכנו בהתאם לבקשתנו.

ברבע השני של שנת 1974 עבדו בישראל כ-70 אלף תושבי הסטים, מהם למעלה מ-40 אלף בצורה מאורגנת ומוסדרת באמצעות מסדר העבודה ושירות התעסוקה. הנתונים הבאים מתייחסים לסה"כ המועסקים מהסטים בישראל בתקופה של אפריל-יוני 1974.

כמחצית העובדים מהסטים בישראל הנם כפריים וכ-25% תושבי מחנות הפליטים. כ-65% מהמועסקים בישראל היו נשואים, רוב העובדים גברים (95% מהמועסקים), כ-5% המועסקים בגילי 18-34 שנה. מבחינת הרכב העובדים לפי מילוח יד - הרי כ-65% מהעובדים הנם עובדים פשוטים וכרבע מסה"כ המועסקים הנם עובדים מקצועיים.

יצויין שחלק ניכר מהפועלים המקצועיים קיבל את הכשרתם בקורסים המקצועיים אשר נערכו בעשרות מרכזי ההכשרה המקצועית המופעלים ע"י מסדר העבודה בסטים המוחזקים.

מבחינת שנות למוד והשכלה הרי כרבע מהעובדים למדו בין 0 ועד 4 שנים וכרבע נוסף למדו בין 5 ל-8 שנים וכ-17% הנם בעלי השכלה של חמש שנים ויותר.

כמחצית העובדים בישראל הועסקו בענף הבנין, 20% בתעשייה, כ-20% בחקלאות וכ-10% ביהר הענפים. מתוך כ-70 אלף שעבדו בישראל 27 אלפים היו פליטים תושבי הסטים. קרוב לשני שלישי מהמועסקים בישראל עבדו בצורה מאורגנת באמצעות מסדר העבודה ושירות התעסוקה ונהנו מסיון בשכר ותנאים סוציאליים לאלו של העובד הישראלי.

ב ב ר כ ה
שלמה אמיר

טבלה מסכמת - א'

תוסבי הטכנים המועסקים בישראל לפי מין, גיל, מצב משפחתי
וצורת ישוב אפריל - יוני 1974 (מספרים ואחוזים)
(לוחות מס' 1, 2, 3, 4)

מין, מצב משפחתי, וצורת יישוב	כלל המועסקים	יהודה ושומרון	רצועת עזה
<u>סה"כ</u>	69600	44700	24900
מהם: נשואים	45500	29100	16400
רווקים	22500	14800	7700
<u>ג ב ד י ם</u>	66400	42600	23800
מהם: נשואים	44600	28500	16100
רווקים	21600	14000	7600
<u>עירוניים</u>			
סה"כ	17800	6600	11200
מהם גברים	16900	6000	10900
<u>כפריים</u>			
סה"כ	34500	31800	2700
מהם גברים	33700	31100	2500
<u>תושבי מחנות</u>			
סה"כ	17300	6300	11000
מהם גברים	15800	5500	10300
<u>ב א ח ו ז י ם</u>			
סה"כ עירוניים	25,6	14.9	45
סה"כ כפריים	49.5	71.1	10.7
סה"כ תושבי מחנות	24.9	14	44.3

טבלה מסכמת - ב'

הוֹסָפֵי הַסֵּטָחִים הַמוֹעֲסָקִים בְּיִשְׂרָאֵל לִפִּי מַסְלֹח יָד בַּמִּסְפָּרִים וּבֶאֱחָזִיזִים (לִפִּי לִוְחוֹת 6 ו-7)

אחרים		עובדים פשוטים		עובדים מקצועיים		חקלאות		עובדי סירותים		כלל האוכלוסיה	
מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים	מס' מוחלטים	אחוזים
2.4	1700	43.5	30300	25.8	17900	21.1	14700	7.2	5000	100	69600
2.1	1500	45.5	30000	26.6	17600	18.9	12500	7.1	4700	100	66400
											רצועת עזה
0.3	100	28.9	7200	26.2	6500	37.6	9400	7.0	1700	100	24900
0.3	100	30.3	7200	27.3	6500	34.9	8300	7.1	1700	100	23800
											תושבי יו"ס
3.6	1600	51.7	23100	25.5	11400	11.9	5300	7.3	3200	100	44700
3.1	1200	53.7	22800	26.2	11200	10.0	4200	7.0	3000	100	42600

[illegible]

מין מצב משפחתי ואזור ישוב	גיל	אל פ י ט					א ח ר ז י ט				
		סה"כ	14 - 17	18 - 34	35 - 54	55 +	סה"כ	14 - 17	18 - 34	35 - 54	55 +
כלל האוכלוסיה											
סה"כ		44.7	5.2	23.6	13.4	2.5	100.0	11.7	52.7	30.1	5.6
מהם: נשואים		29.1	(0.1)	14.1	12.6	2.3	100.0	(0.5)	48.2	43.2	8.0
רווקים		14.8	5.1	9.4	(0.4)	-	100.0	34.2	63.4	(2.4)	-
גברים - סה"כ		42.6	5.0	22.9	12.4	2.3	100.0	11.8	53.6	29.2	5.4
מהם: נשואים		28.5	(0.1)	14.0	12.1	2.3	100.0	(0.5)	49.0	42.6	7.9
רווקים		14.0	4.9	8.9	(0.2)	-	100.0	35.1	63.5	(1.4)	-
עירוביים											
סה"כ		6.6	(0.5)	4.0	(1.9)	(0.2)	100.0	(7.3)	60.7	(28.4)	(3.6)
מהם: נשואים		3.9	-	2.0	(1.7)	(0.2)	100.0	-	51.5	(43.0)	(5.5)
רווקים		2.6	(0.5)	2.0	(0.1)	-	100.0	(19.0)	76.4	(4.7)	-
גברים - סה"כ		6.0	(0.4)	3.7	(1.6)	(0.2)	100.0	(7.3)	62.0	(27.1)	(3.6)
מהם: נשואים		3.7	-	2.0	(1.6)	(0.2)	100.0	-	52.8	(41.5)	(5.8)
רווקים		2.2	(0.4)	(1.7)	(0.1)	-	100.0	(19.6)	(77.2)	(3.2)	-
כפריים											
סה"כ		31.8	4.0	16.6	9.6	(1.6)	100.0	12.4	52.3	30.2	(5.0)
מהם: נשואים		21.2	(0.1)	10.4	9.1	(1.5)	100.0	(0.7)	49.1	43.2	(7.0)
רווקים		10.2	3.8	6.2	(0.2)	-	100.0	37.4	60.6	(2.0)	-
גברים - סה"כ		31.1	3.9	16.4	9.3	(1.5)	100.0	12.6	52.8	29.8	(4.8)
מהם: נשואים		21.1	(0.1)	10.4	9.1	(1.5)	100.0	(0.7)	49.2	43.1	(7.0)
רווקים		9.9	3.8	6.0	(0.1)	-	100.0	38.0	60.8	(1.2)	-
תושבי מחנות											
סה"כ		6.3	(0.8)	2.9	(1.9)	(0.7)	100.0	(12.3)	45.9	(31.0)	(10.8)
מהם: נשואים		4.0	-	(1.6)	(1.7)	(0.6)	100.0	-	40.4	(43.6)	(16.0)
רווקים		2.1	(0.8)	(1.3)	(0.0)	-	100.0	(37.1)	(61.0)	(1.9)	-
גברים - סה"כ		5.5	(0.7)	2.7	(1.5)	(0.6)	100.0	(12.4)	49.2	(28.1)	(10.3)
מהם: נשואים		3.7	-	(1.6)	(1.5)	(0.6)	100.0	-	43.8	(40.8)	(15.3)
רווקים		(1.8)	(0.7)	(1.1)	-	-	100.0	(38.5)	(61.5)	-	-

לוח 4 כלל תושבי השטחים המועסקים בישראל והגברים תושבי השטחים המועסקים בישראל בקבוצות הגיל השונות ומאזורים שונים לפי צורת ישוב אפריל - יוני 1974 (אחוזים)

גיל ומין	כלל האוכלוסיה			יהודה ושומרון			רצועת עזה			צורת ישוב ואזור מגורים		
	סה"כ	עירוניים	כפריים	מחנות	סה"כ	עירוניים	כפריים	מחנות	סה"כ	מחנות	סה"כ	מחנות
כלל האוכלוסיה - סה"כ	100.0	25.6	49.5	24.9	100.0	14.9	71.1	14.0	100.0	45.0	10.7	44.3
14-17	100.0	(22.9)	52.6	(24.5)	100.0	(9.3)	76.0	(14.7)	100.0	(48.8)	(8.0)	(43.1)
18-34	100.0	29.5	48.5	22.0	100.0	17.1	70.6	12.2	100.0	50.6	(10.9)	38.5
35-54	100.0	21.7	51.0	27.3	100.0	(14.0)	71.5	(14.4)	100.0	36.1	(12.2)	51.7
55+	100.0	(14.2)	(44.5)	(41.3)	100.0	(9.5)	(63.5)	(27.0)	100.0	(23.8)	(5.8)	(70.3)
גברים - סה"כ	100.0	25.5	50.7	23.8	100.0	14.1	73.0	12.9	100.0	45.9	10.7	43.4
14-17	100.0	(22.1)	53.7	(24.2)	100.0	(8.6)	77.8	(13.6)	100.0	(47.6)	(8.2)	(44.2)
18-34	100.0	29.2	48.9	22.0	100.0	16.3	71.8	11.9	100.0	50.4	(10.9)	38.6
35-54	100.0	21.6	53.4	25.0	100.0	(13.1)	74.5	(12.4)	100.0	38.4	(11.8)	49.8
55+	100.0	(14.0)	(48.7)	(37.2)	100.0	(9.4)	(65.9)	(24.7)	100.0	(25.1)	(7.6)	(67.4)

לוח 5 כלל תושבי השטחים המועסקים בישראל והגברים תושבי השטחים המועסקים בישראל מאזורים שונים ומצורות ישוב שונות לפי המצב המשפחתי אפריל - יוני 1974 (אחוזים)

מין ומצב משפחתי	כלל האוכלוסיה			יהודה ושומרון			רצועת עזה			צורת ישוב ואזור מגורים		
	סה"כ	עירוניים	כפריים	מחנות	סה"כ	עירוניים	כפריים	מחנות	סה"כ	מחנות	סה"כ	מחנות
כלל האוכלוסיה - סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
נשוי	65.4	62.1	67.6	64.4	65.1	59.3	66.6	63.9	65.8	63.8	79.2	64.6
רווק	32.3	36.2	31.0	30.9	33.1	38.5	32.0	33.0	30.9	34.8	(19.3)	29.7
אחר	(2.3)	(1.7)	(1.4)	(4.7)	(1.7)	(2.2)	(1.4)	(3.1)	(3.3)	(1.4)	(1.5)	(5.6)
גברים - סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
נשוי	67.2	63.9	68.7	67.5	66.9	62.4	67.8	67.0	67.6	64.6	79.8	67.7
רווק	32.5	35.8	31.1	32.0	32.7	37.2	32.0	(32.3)	32.0	35.0	(20.2)	31.8
אחר	(0.4)	(0.4)	(0.3)	(0.5)	(0.3)	(0.4)	(0.3)	(0.7)	(0.3)	(0.3)	-	(0.4)

לוח 6 תושבי השטחים המועסקים בישראל והגברים תושבי השטחים המועסקים בישראל מאזורים שונים לפי משלח יד - אפריל-יוני 1974 (אחוזים)

משלח יד	סה"כ	עובדי שירותים	עובדים בחקלאות	עובדים מקצועיים בתעשייה במחנות	עובדים מקצועיים בתעשייה בחקלאות ובניה ובתעבורה ופועלים מקצועיים	יתר
כלל האוכלוסיה						
סה"כ	100.0	7.2	21.1	25.8	43.5	(2.4)
גברים	100.0	7.1	18.9	26.6	45.3	(2.1)
תושבי רצועת עזה						
סה"כ	100.0	(7.0)	37.6	26.2	28.9	(0.3)
גברים	100.0	(7.1)	34.9	27.3	30.3	(0.3)
תושבי יהודה ושומרון						
סה"כ	100.0	7.3	11.9	25.5	51.7	(3.6)
גברים	100.0	7.0	10.0	26.2	53.7	(3.1)

שנות למוד מין ואזור מגורים	כ ל ל ה א ו כ ל ו ט י ה															תושבי יהודה ושומרון										תושבי רצועת עזה				
	סה"כ					ג ב ר י ס					סה"כ					סה"כ					סה"כ					סה"כ				
	סה"כ					ג ב ר י ס					סה"כ					סה"כ					סה"כ					סה"כ				
	13+	9-12	5-8	0-4	סה"כ	13+	9-12	5-8	0-4	סה"כ	13+	9-12	5-8	0-4	סה"כ	13+	9-12	5-8	0-4	סה"כ	13+	9-12	5-8	0-4	סה"כ	13+	9-12	5-8	0-4	סה"כ
אלפים																														
סה"כ המועסקים	69.6*	26.0	24.9	17.6	(1.1)	66.4	23.5	24.6	17.4	(1.0)	47.7*	16.6	17.2	10.1	(0.8)	42.6	15.1	16.9	9.8	(0.7)	24.9***	9.4	7.7	7.5	(0.3)	23.8	8.3	7.6	7.5	(0.3)
מהם: עובדי שרותים	5.0	(0.6)	(1.6)	(1.6)	(0.1)	4.7	(1.4)	(1.6)	(1.6)	(0.0)	3.2	(1.1)	(1.3)	(0.9)	(0.0)	3.0	(0.9)	(1.2)	(0.8)	-	(1.7)	(0.6)	(0.4)	(0.8)	(0.0)	(1.7)	(1.6)	(0.4)	(0.8)	(0.0)
עובדי חקלאות	14.7	7.4	4.4	2.8	(0.0)	12.5	5.4	4.3	2.8	(0.0)	5.3	2.7	(1.8)	(0.8)	-	4.2	(1.8)	(1.7)	(0.8)	-	9.4	4.7	2.6	2.0	(0.0)	8.3	3.6	2.6	2.0	(0.0)
עובדים מקצועיים בהעשייה, במחצבים בבניה, בתחבורה ופועלים מקצועיים אחרים	17.9	4.5	7.5	5.6	(0.3)	17.6	4.4	7.3	5.6	(0.3)	11.4	2.8	5.2	3.1	(0.2)	11.2	2.7	5.2	3.1	(0.2)	6.5	(1.6)	2.2	2.5	(0.2)	6.5	(1.6)	2.2	2.5	(0.2)
עובדים אחרים בתעשייה בתחבורה ובבניה ופועלים שוטפים	30.3	12.2	10.9	6.8	(0.3)	30.0	12.0	10.9	6.8	(0.3)	23.1	9.7	8.5	4.5	(0.3)	22.8	9.5	8.5	4.5	(0.3)	7.2	2.5	2.4	2.2	(0.0)	7.2	2.5	2.4	2.2	(0.0)
אחוזים																														
סה"כ המועסקים	100.0	37.3	35.7	25.4	(1.6)	100.0	35.3	37.0	26.2	(1.5)	100.0	37.1	38.4	22.6	(1.8)	100.0	35.5	39.7	23.0	(1.7)	100.0	37.7	30.9	30.3	(1.2)	100.0	35.0	32.1	31.7	(1.2)
מהם: עובדי שרותים	100.0	32.8	33.2	32.6	(1.4)	100.0	30.4	34.7	34.0	(0.9)	100.0	33.4	39.2	26.7	(0.8)	100.0	30.5	41.6	28.0	-	100.0	31.9	22.0	43.6	(2.5)	100.0	30.3	22.5	44.7	(2.6)
עובדי חקלאות	100.0	50.4	30.1	19.2	(0.3)	100.0	43.1	34.4	22.1	(0.4)	100.0	33.5	35.1	15.2	(0.8)	100.0	41.5	40.4	18.0	-	100.0	50.0	28.2	21.4	(0.5)	100.0	44.0	31.3	24.2	(0.5)
עובדים מקצועיים בהעשייה במחצבים בבניה, בתחבורה ופועלים מקצועיים אחרים	100.0	25.0	41.6	31.4	(1.9)	100.0	24.7	41.7	31.6	(2.0)	100.0	24.8	46.0	27.5	(1.6)	100.0	24.4	46.3	27.6	(1.7)	100.0	25.3	34.0	38.3	(2.4)	100.0	25.4	33.7	38.5	(2.4)
עובדים אחרים בתעשייה בתחבורה ובבניה ופועלים שוטפים	100.0	40.4	36.1	22.4	(1.1)	100.0	40.1	36.3	22.6	(1.1)	100.0	42.2	36.9	19.6	(1.2)	100.0	41.8	37.1	19.8	(1.2)	100.0	34.5	33.6	31.2	(0.6)	100.0	34.5	33.6	31.2	(0.6)

* כולל 1.7 אלף איש העוסקים במשלח היד הנותרים שאינם מפורטים ו-0.1 אלף איש שמשלח ידם לא ידוע.
 ** כולל 1.6 אלף איש העוסקים במשלח היד האחרים שאינם מפורטים ו-0.1 אלף איש שמשלח ידם לא ידוע.
 *** כולל 0.1 אלף איש העוסקים במשלח יד הנותרים שאינם מפורטים.

לוח 8. תושבי הטטחים המועסקים בישראל לפי גיל, השכלה מין ואזור מגורים, אפריל-יוני 1974 (אלפים ואחוזים)

אזור ים					אזור יב					גיל ל	
55+	35-54	18-34	14-17	סה"כ	55+	35-54	18-34	14-17	סה"כ	השכלה ומין	
כל האוכלוסיה											
5.4	29.5	53.8	11.4	100.0	3.7	20.5	37.4	8.0	* 69.6	סה"כ	
13.1	59.8	23.0	(4.2)	100.0	3.4	15.5	6.0	(1.1)	26.0	מהם: בעלי 0-4 שנות לימוד	
(1.3)	16.0	63.2	19.5	100.0	(0.3)	4.0	15.7	4.9	24.9	" " 5-8	
-	(5.6)	82.9	11.5	100.0	-	(1.0)	14.6	2.0	17.6	" " 9-12	
גברים סה"כ											
4.9	28.2	55.2	11.6	100.0	3.2	18.8	36.7	7.7	66.4	סה"כ	
12.4	59.7	23.6	(4.3)	100.0	2.9	14.0	5.5	(1.0)	23.5	מהם: בעלי 0-4 שנות לימוד	
(1.3)	15.6	63.8	19.3	100.0	(0.3)	3.8	15.7	4.7	24.5	" " 5-8	
-	(5.2)	83.3	11.4	100.0	-	(0.9)	14.5	2.0	17.4	" " 9-12	
תושבי יהודה והשומרון											
5.6	30.0	52.7	11.7	100.0	2.5	13.4	23.6	5.2	44.7	סה"כ	
13.2	59.7	24.1	(3.0)	100.0	2.2	9.9	4.0	(0.5)	16.6	מהם: בעלי 0-4 שנות לימוד	
(1.6)	16.8	61.3	20.2	100.0	(0.3)	2.9	10.5	3.5	17.2	" " 5-8	
-	(6.3)	81.4	(12.3)	100.0	-	(0.6)	8.2	(1.2)	10.1	" " 9-12	
גברים סה"כ											
5.4	29.1	53.7	11.8	100.0	2.3	12.4	22.9	5.0	42.6	סה"כ	
13.1	60.0	23.8	(3.0)	100.0	2.0	9.1	3.6	(0.5)	15.1	מהם: בעלי 0-4 שנות לימוד	
(1.8)	16.6	62.1	20.1	100.0	(0.3)	2.8	10.5	3.4	16.9	" " 5-8	
-	(5.7)	82.1	(12.2)	100.0	-	(0.6)	8.1	(1.2)	9.8	" " 9-12	
תושבי רצועת עזה											
(4.9)	28.4	55.6	11.0	100.0	(1.2)	7.1	13.9	2.7	24.9	סה"כ	
(12.7)	60.0	21.0	(6.2)	100.0	(1.2)	5.6	2.0	(0.6)	9.4	מהם: בעלי 0-4 שנות לימוד	
(0.5)	(14.2)	67.5	(17.8)	100.0	(0.0)	(1.1)	5.2	(1.4)	7.7	" " 5-8	
-	(4.7)	84.9	(10.4)	100.0	-	(0.4)	6.4	(0.8)	7.5	" " 9-12	
גברים סה"כ											
(4.0)	26.6	58.1	11.3	100.0	(1.0)	6.3	13.8	2.7	23.8	סה"כ	
(11.0)	59.1	(23.3)	(6.6)	100.0	(0.9)	4.9	(1.9)	(0.6)	8.3	מהם: בעלי 0-4 שנות לימוד	
(0.5)	(13.8)	68.2	(17.6)	100.0	(0.0)	(1.1)	5.2	(1.3)	7.6	" " 5-8	
-	(4.7)	84.9	(10.4)	100.0	-	(0.4)	6.4	(0.8)	7.5	" " 9-12	

* כולל 1.1 אלף איש בעלי 13+ שנות לימוד

לוח 9. תושבי השטחים המועסקים בישראל והגברים תושבי השטחים המועסקים בישראל בקבוצות הגיל השונות לפי השכלה. אפריל - יוני 1974 (אחוזים)

השכלה	גיל ומין	כלל האוכלוסייה					גברים				
		סה"כ	14-17	18-34	35-54	55+	סה"כ	14-17	18-34	35-54	55+
סה"כ		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
0-4		37.3	(13.6)	16.0	75.7	90.9	35.3	(13.1)	15.1	74.6	89.5
5-8		35.7	61.0	42.0	19.4	(8.5)	37.0	61.3	42.7	20.5	(9.8)
9-12		25.4	25.4	39.1	(4.8)	-	26.1	(25.6)	39.4	(4.9)	-
13+		(1.6)	-	(2.9)	-	(0.6)	(1.5)	-	(2.7)	-	(0.6)

לוח 10. הרכב לפי אזור מוצא של תושבי השטחים המועסקים בישראל בקבוצות השונות של גיל, שנות לימוד, מצב משפחתי, צורת ישוב ומשלה יד. אפריל - יוני 1974 (אלפים ואחוזים)

יחיד	סה"כ	גיל				שנות לימוד				מצב משפחתי			צורת ישוב		משלה - יד		עובדים מקצועיים בתעשייה במחצבים ובבניה בתחבורה ופועלים מקצועיים אחרים	עובדים אחרים בתעשייה בתחבורה ובבניה בתחבורה ופועלים פשוטים
		14-17	18-34	35-54	55+	0-4	5-8	9-12	13+	נשוי	רווק	אחר	כפרים	מחנות	עובדי שדות	עובדי חקלאות		
סה"כ - (אלפים)	69.6	8.0	37.4	20.5	3.7	26.0	24.9	17.6	(1.1)	45.5	22.5	(1.6)	17.8	34.5	17.3	5.0	14.7	30.3
מהם: תושבי יהודה ושומרון (אחוזים)	64.2	65.5	63.0	65.5	67.0	63.9	69.1	57.3	(4.0)	64.0	65.8	(48.2)	37.3	92.3	36.2	65.2	36.2	76.2
תושבי רצועת עזה (אחוזים)	35.8	34.5	37.0	34.5	(33.0)	36.1	30.9	42.7	(26.0)	36.0	34.2	(51.8)	62.7	7.7	63.8	(34.8)	63.8	23.8

לוח 11. כלל תושבי השטחים המועסקים בישראל לפי ענפי כלכלה נבחרים - סך הכל ויהודה ושומרון. אפריל - יוני 1974 (אלפים)

ס ה " כ	תקלאות יעור ודיג	מעשיה (גריה וחרושת)	בניה ועבודות ציבוריות	מסחר ושרותי אוכל	תחבורה אחסנה וקשר	שרותים ציבוריים	שרותים פיננסיים חשמל ומים, טירות איטיות ואחרים	
סך הכל המועסקים	69.8	14.8	11.7	35.9	2.2	1.0	2.4	(1.8)
מהם מיהודה ושומרון	44.9	5.2	8.5	25.2	2.0	(0.7)	2.1	(1.2)

לוח 12. תושבי השטחים המועסקים בישראל השכירים וזכר ממוצע ליום לפי ענפי כלכלה נבחרים - אפריל - יוני 1974

סה"כ	חקלאות	תעשייה	בניה	יחיד	זכר עבודה ימי - בלירות			
					סה"כ	חקלאות	תעשייה	בניה
סה"כ השכירים	67.9	14.5	11.6	35.2	6.6	28.2	23.9	27.4
מהם: מיהודה ושומרון	43.2	4.9	8.3	24.6	5.4	27.5	23.5	24.2
מרצועת עזה	24.7	9.6	3.3	10.6	(1.2)	29.5	24.2	31.1

לוח 13. הפליטים תושבי המושבים המועסקים בישראל לפי מין, מצב משפחתי ואזור מגורים, אפריל-יוני 1974 (אלפים ואחוזים)

מין ומצב משפחתי	אזור מגורים	א ל פ י ם			א ח ו ז י ם		
		סה"כ	יהודה ושומרון	רצועת עזה	סה"כ	יהודה ושומרון	רצועת עזה
כלל אוכלוסיה - סה"כ		27.1	12.8	14.3	100.0	100.0	100.0
נשוי		16.4	7.5	8.9	60.6	58.7	62.3
רווק		9.6	4.9	4.7	35.3	38.4	32.4
אחר		(1.1)	(0.4)	(0.8)	(4.2)	(2.9)	(5.3)
גברים סה"כ		24.9	11.6	13.4	100.0	100.0	100.0
נשוי		15.8	7.1	8.7	63.2	61.1	65.1
רווק		9.0	4.4	4.6	36.2	38.1	34.6
אחר		(0.1)	(0.1)	(0.0)	(0.5)	(0.8)	(0.3)

לוח 14. הפליטים תושבי המושבים המועסקים בישראל לפי משלח יד, מין ואזור מגורים - אפריל - יוני 1974 (אלפים ואחוזים)

משלח יד ומין	אזור מגורים	א ל פ י ם			א ח ו ז י ם		
		סה"כ	יהודה ושומרון	רצועת עזה	סה"כ	יהודה ושומרון	רצועת עזה
כלל האוכלוסיה - סה"כ		27.1	12.8	14.3	100.0	100.0	100.0
עובדי סירותים		(1.9)	(0.8)	(1.0)	(6.9)	(6.5)	(7.3)
עובדי חקלאות		8.7	2.3	6.4	32.3	18.4	44.6
עובדים מקצועיים בחקטיה במחצבים, בבניה, בחבורה ופועלים מקצועיים אחרים		6.7	3.4	3.3	24.7	26.4	23.1
עובדים אחרים בחקטיה בחבורה ובבניה ופועלים פזוטטים		9.2	5.7	3.6	34.1	44.5	24.9
יתר משלחי היד		(0.5)	(0.5)	-	(2.0)	(4.3)	-
גברים-סה"כ		24.9	11.6	13.4	100.0	100.0	100.0
עובדי סירותים		(1.8)	(0.7)	(1.0)	(7.1)	(6.3)	(7.9)
עובדי חקלאות		7.0	(1.6)	5.4	28.1	(13.5)	40.7
עובדים מקצועיים בחקטיה, במחצבים בבניה בחבורה ופועלים מקצועיים אחרים		6.5	3.3	3.3	26.2	28.2	24.6
עובדים אחרים בחקטיה, בחבורה ובבניה ופועלים פזוטטים		9.1	5.6	3.6	36.7	48.2	26.8
יתר משלחי יד		(0.5)	(0.5)	-	(1.8)	(3.9)	-

לוח 15. הפליטים תושבי המועסקים בישראל לפי שנות לימוד, מין ואזור מגורים - אפריל - יוני 1974 (אלפים ואחוזים)

אזור מגורים מגורים	סה"כ	אלפים	אחוזים	רצועת עזה	סה"כ	אלפים	אחוזים
כלל האוכלוסייה-סה"כ	27.1	12.8	100.0	14.3	100.0	100.0	100.0
0 - 4	10.6	4.9	39.2	5.7	38.5	39.8	39.8
5 - 8	8.0	4.3	29.4	3.7	33.3	25.5	25.5
9 - 12	7.9	3.2	29.3	4.8	24.8	33.3	33.3
13 +	(0.6)	(0.4)	(2.1)	(0.2)	(2.9)	(1.4)	(1.4)
גברים - סה"כ	24.9	11.6	100.0	13.4	100.0	100.0	100.0
0 - 4	8.8	4.0	35.4	4.8	34.9	35.9	35.9
5 - 8	7.8	4.2	31.1	3.6	36.0	26.8	26.8
9 - 12	7.8	3.0	31.3	4.8	26.2	35.8	35.8
13 +	(0.5)	(0.3)	(2.1)	(0.2)	(2.9)	(1.5)	(1.5)

לוח 16. הנשים תושבות המועסקות בישראל לפי שנות נבחרות אפריל - יוני 1974 (אלפים ואחוזים)

אלפים	אחוזים	סה"כ המועסקות
3.2	100.0	סה"כ המועסקות
(0.9)	(28.6)	מהן: א. נשואות
2.3	71.4	לא נשואות *
(0.9)	(29.1)	ב. עירוניות
2.3	70.9	מצורות ישוב אחרות * *
2.2	68.2	ג. פליטות
(1.0)	(31.8)	זאינן פליטות
2.3	71.2	ד. בעלות 0 שנות לימוד
(0.9)	(28.8)	בעלות 1+ שנות לימוד
2.1	66.5	ה. עובדות בחקלאות
(1.1)	(33.5)	בעלות משלח - יז אחרים
2.1	64.6	ו. תושבות יהודה ושומרון
(1.1)	(35.4)	תושבות רצועת עזה
2.2	69.6	ז. בגיל 25 - 54
(1.0)	(30.4)	ביתר הגילים

* אלמנות, רווקות, גרושות
* כפרים ומחנות פליטים

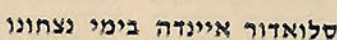
דו"ח חודשי של רשומים ודורשי עבודה בשטחים המוחזקים נכון ל-1 במרץ 1975

הנפה	רשומים בלחכות	דורשי עבודה			סודרו בעבודה													מועסקים בשטחים וב ישראל		לא סודרו בעבודה				
		סה"כ	מזה נסים	מקצועיים	בלחי מקצועיים	סה"כ דורשי עבודה	בשטחים המוחזקים				בישראל													
							בממשל	ברשויות מקומיות	מעסי ישראל	מעסי אחרים	סה"כ סודרו בעבודה בשטחים	מקצועיים			בלחי מקצועיים			סודרו בעבודה בישראל						
												סה"כ	מזה מקצוע	סה"כ	מזה מקצוע	תעסיה	חקלאות	שרותים	סונות	סה"כ	מזה חדש חלת חודש	מזה סודרו בעבודה בחודש הדו"ח	סה"כ	מזה נסים
חברון	3508	15	838	2670	3508	6	-	-	-	6	2561	683	560	97	50	131	-	3302	1604	621	3308	13	200	8
בית-לחם	824	177	405	419	824	-	-	-	-	-	474	110	227	227	-	45	32	778	485	89	778	157	46	46
רמאללה	1271	54	206	1065	1271	4	-	-	-	4	1082	82	91	58	-	14	41	1228	576	269	1232	54	39	37
יכס	2604	143	467	2137	2604	5	-	-	-	5	1265	275	1079	192	138	71	-	2553	1359	197	2558	143	46	-
טול-כרם	3661	234	225	3436	3661	-	-	-	-	-	863	103	1951	122	191	321	315	3641	2281	530	3641	234	20	-
ג'נין	3539	250	502	3037	3539	41	-	-	-	41	1987	366	1149	89	23	219	120	3498	1465	235	3539	250	-	-
יריחו	40	8	17	23	40	-	-	-	-	-	10	3	13	8	-	14	-	37	18	14	37	7	3	2
עזתים	346	-	52	294	346	-	-	-	-	-	109	37	119	4	41	68	9	346	43	57	346	-	-	-
סה"כ ביו"ס	15793	881	2712	13081	15793	56	-	-	-	56	8351	1659	5189	807	443	883	517	15383	7831	2012	15439	858	354	93
עזה	5965	260	2137	3828	5965	590	-	224	-	590	2192	1141	1573	483	287	450	192	4694	1341	559	5508	235	457	-
חג-יונס	1747	105	848	899	1747	207	-	47	-	207	739	499	299	101	214	55	52	1359	347	157	1613	101	134	-
רפיח	1448	175	571	877	1448	161	-	76	-	161	577	367	269	86	168	141	44	1199	313	202	1436	174	12	-
דיר-אל-בלאח	2862	43	687	2175	2862	122	-	756	-	122	658	582	552	28	438	136	8	1792	352	301	2670	43	192	-
סה"כ בעזה	12022	583	4243	7779	12022	1080	-	1103	-	1080	4166	2589	2693	698	1107	782	296	9044	2353	1219	11227	553	795	-
סה"כ אל-עריש	1059	137	315	744	1059	306	-	383	12	701	177	44	13	3	145	2	21	358	80	105	1059	137	-	-
סה"כ כללי	28874	1601	7270	11604	28874	1442	-	1486	12	2940	12694	4292	7881	1508	1695	1667	834	24785	10264	3336	27725	1548	1149	93

בגן עדן

בניין הקלפים

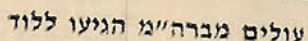
מאת יעקב צור

[illegible]

להלן את הבאים
מאתר של המוסדות המצויים
בניית ברחבי הקהילות
פרוץ לאורך שפילד
הן, שפרסם במוי שוק דא
ויו את בוקס.

[illegible][illegible][illegible]

י
ר
ב
א
נ
כ
ד
א
ה

[illegible]

בשנותיו ובה לעשות זאת
 כי כיום שיתוף רוס' רשאי
 עם ארצות-הברית, בתל-אביב,
 שיש איך צריך להיות נחתם
 על ההשקפה הציונית על יותר
 כי כל האקדמאית על ציונים של
 רוס' חסידים חתום.
 שכן ידועים יפה כי חסידיה
 האויבים מצד אחד, מכיוון עוד
 כי שההרשעה בחסות בשנים
 1930-19, שבהם נטענה על "ה'
 'מסכנות' שבתורה הוויזיה היו
 'אנטיציוניזם' האחרת, ראו ברוס'
 'אנטיציוניזם' נטענה נגדוהו
 'אויבים' שלהם, על דרוש
 את קצת לומר כי שום איש כלל
 איש לא היה רשאי להטיל את
 הוויזיה כשם שהיו ארצות-הברית
 הוויזיה כשם שהיו ארצות-הברית
 הוויזיה כשם שהיו ארצות-הברית

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

התשובים יגידו
עצמם
במה תקצפו
במה תעצבו
עצמכם ובה
שבוים לא א
לא נפשיכם
רבים, חברים
שירות ונשים
במרחל על
על חם הארץ
תבטח הארץ
פאריזא, מש
לא צויתם ב
שלה חורבן
מחורבן הארץ
המאונת בעל
ובל שירי
תעל פאנא
שוכים

שקת השגור ה
ישראל בנסואר
הנסכס על ה
על חום הארץ
על תאשיים שר
המאונת על
הק המסור על
אויים על מרחב
דורסאמורק
החורבן מילת
אפול אונת
אנא שר לאונת
השקור מל
על לא גבורת
על נפשיכם
שמות אדנק
הא שירי שר
הא שירי שר

יעקב בור
 האמן של
 בורת גיטלה
 ארץ החופות
 טוב השמץ
 מר וגל הרר
 דמוס שטאן
 איינה.
 התנוונים הלא
 המדינות בור
 מפרסם על דה
 תפארת קרבות
 שלה נאלצו של
 גבולותיהן סא
 ספרה מעלות
 הראשונים ונש
 של המנים
 יחידה ביניהן
 האנצון שלם

מסרד העבודה
עוזר שר העבודה לסטחים המוחזקים

תמצית נתונים, ל דו"ח
רשומים ודורסי עבודה ב-טחים המוחזקים
לחוד ינואר 1975

לסוף ינוני 1974 (x)	לסוף דצמבר 1974 (x)	לסוף ינואר 1975	
56401	45317	28874	סה"כ רשומים בלשכות העבודה
2835	2314	1601	<u>מזה נשים</u>
29834	27128	28874	סה"כ דורסי עבודה
2117	2827	2940	סה"כ אודרו בעבודה בטחים
27214	23836	24785	סה"כ סודרו בעבודה בישראל (כולל חדושים)
5281	2640	3336	מזה סודורי עבודה חדשים
503	415	1149	סה"כ לא סודרו בעבודה
178	103	93	מזה סרבנים

(x) רשום דורסי העבודה בלשכות בטחים נערך מחדש כל חצי שנה, החל מחודשים ינואר ויולי.

פברואר 1975

קבלת ועדת מומחים של ארגון הבריאות העולמי
ללימוד תנאי הבריאות של תושבי השטחים המוחזקים

ה צ ע ה ל ה ח ל ש ה

מ ח ל י ט י מ להודיע למבכ"ל ארגון הבריאות העולמי,
ד"ר הלפדן מהלר, על הסכמת ממשלת ישראל לקבל את ועדת המומחים של
הארגון ללימוד תנאי הבריאות של תושבי השטחים המוחזקים בתנאי
שתורכב מצגיגים של מדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

ד ב ר י ה ס ב ר

מאז 1968 הצליחו הערבים להעביר בעצרות השנתיות של
ארגון הבריאות העולמי החלטות בקשר למצב הבריאות של תושבי השטחים
המוחזקים, המגבות את ישראל בדרגות שונות של חריפות. מצבנו נעשה
הולך וקשה מאז 1971, כאשר הועלתה לראשונה האפשרות של השעייתנו
מהארגון. ב-1973, על אף דו"ח חיובי של ציג מבכ"ל הארגון
שביקר בשטחים, העבירו הערבים החלטה למנות ועדת מומחים ללימוד
תנאי הבריאות של תושבי השטחים. (Special Committee of
experts to study the health conditions of the inhabitants of
the occupied territories in the M.E.) .

ביסינו למנוע הקמת הועדה, וכתוצאה ממאמצינו סירבו
הלווטיה, דנמרק ובלגיה להצטרף אליה, אולם לבסוף קמה הועדה
בכל-זאת, ב-22 באפריל 1974, בהרכב של ציגים מסוגל (יושב-ראש),
אינדונזיה ורומניה.

ב-23 באפריל הבריק יו"ר הועדה לשר הבריאות, כי הועדה
מבקשת לבוא לישראל לביקור החל מה-25 בו. השבנו בשלילה, לאור
ההתראה הקצרה שביתבה לנו (יומיים).

בעצרת הבריאות העולמית שבתקיימה במאי 1974, בתקבלה
החלטה המבקשת מועדת המומחים לסיים את שליחותה בהקדם והמאיצה
בישראל לשתף פעולה עם הועדה ולאפשר את תנועתה החופשית בשטחים.

ב-22.5.74 פנה יו"ר ועדת המומחים לשר הבריאות וביקש
שיוענקו אשרות-כניסה לחברי הועדה, כדי לאפשר ביקורם בישראל.
הוא ביקש לקבל תשובה עד ל-31.7.74.

מאחר שלא הסבנו עד למועד זה, הבריק מבכ"ל ארקון הבריאות
העולמי ב-1.8.74 למשרד הבריאות וביקש לדעת, עד ל-12.8.74 בבוקר,
מועד ישיבת ועדת המומחים במרכז הארגון בג'נבה, אם נעניק אשרות
ביקור לחברי הועדה כדי לאפשר לה למלא את שליחותה.

2/.

ב-12.8.74 קיימו שר הבריאות ושר החוץ התייעצות משותפת והחליטו להמליץ בפני הממשלה לקבל את ועדת המומחים בתנאי שחבריה יהיו ממדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים אתנו. כמו-כן החליטו שההסכמה לאפשר ביקור הוועדה בשטחים המוחזקים ל א תכלול את ירושלים, אך שלא בודיע על-כך מראש לוועדה. משרד הבריאות שלח תשובת-ביניים למנכ"ל הארגון, שבקשתם נמצאת בדיון אקטיבי בדרג גבוה ושיודיעו לו תשובה סופית עד סוף החודש.

שיקולים הכרוכים בקבלת ההמלצה

- (1) אם בסרב לקבל את ועדת המומחים, נגיע לעימות עם הארגון כבר בעצרת הבריאות במאי 1975 וייתכן שהערבים יעלו שוב את הצעתם משנת 1971 להשעותנו מהארגון, והפעם בסיכויים יותר טובים טיציחו.
- (2) השעייה מארגון הבריאות העולמי תגרום בהכרח לתגובת שרשרת בשאר הסוכנויות המיוחדות של האו"ם, ולבסוף בארגון האומות המאוחדות עצמו.
- (3) גם אם נסכים לקבל את ועדת המומחים בתנאי שהובא לעיל, לא מן הנמנע שהוועד הפועל של הארגון, העומד להתכנס בינואר 1975, בכל-זאת יראה בכך תשובה שלילית לפנייתם, אך במקרה זה תהיה לנו עמדה שיש בה הגיון מסוים ושעליה נוכל להגן.
- (4) אם הוועד הפועל יקבל את התנאי שלנו וירכיב את הוועדה מחדש מבציגי מדינות שיש לנו יחמים דיפלומטיים אתן, נצטרך כמובן לקבל את הוועדה ולתת לה לנוע ולגבות עדות בשטחים באופן חופשי.
- (5) קבלת הוועדה תהווה תקדים לגבי ועדות מטעם סוכנויות בינלאומיות אחרות של האו"ם. אולם כבר קיבלנו ועדת חקירה, של אי.ק.א. או., אחרי הפלת המטוס הלובי, ואם כי ברור שיהיה לחץ מוסרי עלינו לקבל ועדות אחרות אם נקבל ועדת המומחים הזאת, אין לנו כל חובה משפטית לקבל ועדות אחרות, ואנו רשאים לדון בכל מקרה לפי ראות עינינו.

מוגש ע"י סגן ראש הממשלה ושר החוץ
שר הבריאות

שר הבטחון יעלה את הסתייגויותיו מההצעה בעת הדיון בה.

כ"ח באב תשל"ד
16.8.74

הוא לא

הוא לא

הוא לא

הוא לא

הוא לא

הוא לא

הקריה, 16 בסיוון תשל"ג
15 ביוני 1973

שר הבטחון

004977 /ק

932-1

לכבוד
גב' שולמית אלוני
בפר-שמריהו

לשולמית - שלום רב,

אני מאשר בתודה קבלה מכתבך
מיום 8.6.73 בענין שבטי הבדואים בפיתחת
רפיה.

העברתי את מכתבך לבדיקתו
ולחשבותו של הרמטכ"ל.

בברכה,

משה דיין
שר הבטחון

העתיק: ראש הממשלה
רמטכ"ל

גא/

מדינת ישראל

משרד הבטחון

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך 25 אפריל 73

מס'

תכנית פעולה לפיתוח רצועת עזה ולשיקום מחנות הפליטים

1. מצ"ב מצע שהוכן כגסיס לקבלת החלטת עקרונית בדבר פעולות פיתוח ברצועת עזה ושיקום מחנות הפליטים שברצועה.

2. ההצעה המוגשת בסלב זהו:

- א. לקבל החלטה עקרונית בדבר פיתוח המשתיה, המסע והשירותים של רצועת עזה, ברור המצע המצורף.
- ב. לגשת לעיבוד תכנית מפורטת של הפעולות שיש לבצען לצורך זה, ולהעמיד המקציב והדנוס לצרכי מכגון, טקרים ובדיקות אחרות שיוזמו להכנת התכנית.
- ג. להחיש את קצב דילול המחנות ע"י הכמלת המקציב שהעמד לדירת פעולה זו במקציב שנת 73/74 (ס-20 מיליון ל"י ל-40 מיליון ל"י).

מדינת ישראל

משרד הבטחון

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך 18 אפר' 53

מס'

כללי

ברצוננו עזה אוכלוסיה בת 350 אלף נפש, הכוללת כ-210 אלף פליטים פלשתינאים. כ-160 אלף מתוך הפליטים הללו מרוכזים ב-8 מחנות, בחלקם מחנות-ענק של 30 ו-40 אלף נפש.

בסיסות הייחוד המסובצות במחנות מגיעה ל-3 נפשות לאחד, כאשר הצפיפות המסובצת לדונאט קרקע היא 27,4 נפש, (לעומת 4.3 נפשות בעיר עזה, לדוגמא).

המחנה לוקה במבאי הייחוד שבו ואין בו שירותים מינימאליים, המקובלים כיום בחיוביים. כך למשל מחברות לדעת החשמל רק 2% מכלל הייחוד במחנה, רק 5% מהייחוד יש מים זורמים.

בעיות בטחון ומצב כלכלי מעורער ברצועה מנער עד כה ישראל מלהכנס לפעולה המכוונת לשקט את הפליט ולפתור את בעיותיו החמורות.

בעיות הפליט

פרט לתביעתו הפוליטית-הממשית של הפליט - הזכות לחזור למקום מגוריו הקודם, מורכבת מצוקת הפליט ממספר בעיות:

א. חסר עבודה וחוסר מקורות הכנסה. מספר גדול של פליטים בקלטן אמנם והם עובדים כשכירים ארעיים במפעל הישראלי, אולם קשה לראות בפתרון זה הסדר יציב וקבוע. חסר מקורות ראשוניים לפעול בכדורן של-

- 1) הכשרה מקצועית שתקנה לפליט מקצוע מבוטח ויכול להתקיים במחנה.
- 2) פיתוח המפעל המקומי כך שימצאו מקורות תעסוקה בפוך הרצועה לכל אלפי הפליטים הנזקקים.

ב. אופקו המינימלי העלוב של המחנה ושל בית-הפליט. על מנת לשנות את תנאי המגורים של הפליט יהיה צורך בהכוונת מספר גדול ככל האפשר של פליטים אל מחוץ למחנה. לצורך זה יש-

- 1) להקים שכונות מגורים חדשות שתאכלסנה את הפליטים.
- 2) יש לבנות לשיקום המחנות עצמם, לאחר שיצוללו.

על סמך גטיונות מוגבלים שגששו כבר בשטח, הן בפוך המחנות והן בשכונות שמוזן למחנה - נמנר כי הפליטים עצמם צמאים ופחכים להתפתחות זו, והם פרכים להשתתף אישית בפעולות המתוכננות.

תכניות פעולה

מרגמה בזה הצעה לתכנית פעולה המכוונת לתת פתרון מעשי ומזורז לבעיות אלה. במידה וימצאו האמצעים הדרושים לכך, גילון לפעול כך שתוך כחמש שנים ימצא פתרון לדוב המכרים של פליטי רצועת עזה, הן בתחום שיפור תנאי מגוריהם והן ע"י הרחבת מספר המוסקיים מתובט בפוך הרצועה גופא.

מדינת ישראל

משרד הבטחון

- 2 -

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך

מס'

תכנית להכשרה מקצועית

כל תכנית החומרה לשיקום הרצועה ושיפור רמת החיים של תושביה מותנים בהגדלת כוח הייצור של תושביה. מטפת חשוב בכיוון זה קשור בהכרה בתכנים מואצת של חנוך והכשרה מקצועית.

יש חשיבות רבה לצורך בשנוי הדגש מהבנוך המייצר בעלי "צווארון לבן" אל חנוך המייצר סכנאים ובעלי מקצוע, שוב, יש בענין זה שנוי מדיניות ובכונות להתמודד עם הבעיה יחד עם שאלה מעשית של הקצב לפעולות.

התקציב הקיים להכשרה מקצועית ברצועה כיום הוא 1.7 מליון ל"י בשנה. הרמת התכנית תדרוש השקעה של כ-46 מליון ל"י ב-5 שנים, ליצירת התשתית הדרושה למטרה זו.

הקמת מרכז מלאכה ותעשייה

הביטוחים השונים להרחבת התעשייה ברצועה נמנו כבר לפעלה. בחזור עליהם בקצרה:

א. הצורך ליצור מקורות מעטות במוך הרצועה אשר יצמצמו שיעורי העבודה בישראל.

ב. ההכרה לצמצום את משק החקלאות וליצור מקורות אלטרנטיביים.

ג. יצירת מקורות פנסיה צמודים לשכונות החדשות שתוקמנה לפליטים.

הקושי לאתר יזמים מקומיים שיהיו מוכנים להשקיע ולפתח מעשיות חדשות יחד עם הקושי במציאת יזמים מחוץ לרצועה (ישראלים או זרים) אשר יהיו מוכנים להקים מפעליהם שלא במרכזים שיוקמו עקי השלטון, מביא לצורך להקים מרכזים מעשייתיים הפזורים במספר מקומות לאורך הרצועה אשר יסמסו תמריץ ופידור חשוב ביזום מפעלים חדשים.

שכונות פליטים מתוקנות

מתוך 160 אלף תושבי מחנות הפליטים אשר שואפים להגיע ליציאה של כ-3/4 התושבים (כ-120 אלף נפש), כאשר היוצאים ישוכנו בשכונות מבודדות חדשות בסמיכות-מקום למחנה, כל אחת בת כ-1,000 במי-אב, ואלו הבודדות ישארו במחנות אשר יעברו תהליך של שיקום והתרחבות.

לפי התכנון דרושה השקעה של כ-33 מליון ל"י בהקמת כל שכונה חדשה כזו (ברמת המחירים של היום, כמובן).

תכנית שכונה זו כוללת:

א. להקמת דירה נשטת של כ-50 מ"ר בגיה על מגרש של כ-300 מ"ר (כולל התשתית הדרושה של כבישים, מים, חשמל, דביוב) - 20.000 ל"י ליחידה.

ב. לרכישת הקרקע לשכונה - 1 מליון ל"י.

ג. למבני ציבור (בתי ספר, מרכז בריאות, מרכזי חנויות, מרכז למלאכה, מגרשי משחקים, מערכת בייב מרכזית) - כ-10 מליון ל"י.

ד. להוצאות גוטפות מרבות - 2 מליון ל"י.

ובס"ה ל-19 שכונות פליטים חדשות - כ-630 מליון לירות.

מדינת ישראל
משרד הבטחון

- 3 -

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך

מס'

במקביל יהיה צורך לשקם את 8 מחנות הפליטים הנופלים, כאשר נ-

א. יודש שיקום כללי ותוספת מבני ציבור בסך 50 מליון ל"י.

ב. יודש שיקום יסודי של מבנים המגורים הקיימים במחנות, בהיקף של 15.000 ל"י ליחידה, ובס"ה כ-75 מליון ל"י.

מדינת ישראל

משרד הבטחון

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך יז'	ניסן	תשל"ג
19	אפריל	73
מס' גמ		1170

✓ לשכת ראש הממשלה - מר מזרחי
משרד החוץ - יעל ורד

הנדון: מנזר סנחה קתרינה

1. מצ"ב תצלום תרגום המכתב ששלח הפטריארך בנדיקטוס לגריגוריוס, בעקבות טענותיו על פגיעות במנזר וזכויותיו.
2. מכתב זה נשלח בעקבות יוזמה ופנייה שלנו אל בנדיקטוס.
3. לידיעתכם.

שלמה גזית, אלוף

The reply of His Beatitude to Archbishop Gregorios
letter has in brief as following:

" We are sorry that we cannot help you in your problem, although
we would like to come to your assistance.

It is well known that only States can apply to International
Court in Hague and to U.N.O. We do not think that you should apply
to other Organizations(UNESCO, W.C.C. etc.) lest you give them the
right to interfere in your questions. We brotherly advise you that
when you come here try to get in touch with the competent Israeli
Authorities and we might then be of a help to you.

But from our contacts we understand that the Israelis do not
like to hear of your problem and they get annoyed by your steps.

We think that the Israeli Authorities and specially the Military
ones have shown due respect not only towards your Monastery, but all
Convents and Holy Places, in which they are interested and into which
they grant any help and assistance. We do not have any complaint
against them.

.

17-3-1973.

מדינת ישראל

משרד הבטחון

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך 25 מרס 1973

מס'

קווי-יטוד לפיתוח רצועת עזה ולליקום הפליטים

כללי

1. מוגשת הצעה עקרונית לתכנית פיתוח רצועת עזה, אשר במרכז שיקום מחנות הפליטים ברצועה.
2. הנחות-היסוד והשיקולים העקריים שביסוד תכנית זו הם:
 - א. בעיות כבדות מעיקות על כלכלת הרצועה, כאשר הבולטות שבהן -
 - 1) המצוקה החמורה החזויה למשק המים המקומי.
 - 2) ההכרח לעבור ממשק חקלאי פרימיטיבי למשק בעל מרכיבי תעסוקה שונים.
 - ב. הצורך ליצירת מקורות תעסוקה מקומיים ברצועה.
 - ג. שיקום מחנות הפליטים (ומבוציפליזציה שלהם - בין בפרד ובין בקשירתם לעיריות קיימות).

הכנת מצע לפעולות

3. מצ"ב מצע המפרט בתמציתיות את הסעיפים לתכנית עבודה, לרבות הערכה, תקציבית משוערת (מוגשת במחירי 1972).
4. אין לדאוג במצע זה תכנית מגובשת אלא רק בסיס לדיון וקו מבחן לאופי התכנית המוצעת. לא עצם התכנית וההצעות ובודאי שלא ההערכות התקציביות - לא עברו בחינה ולימוד יסודיים.
5. על דעת משרד האוצר סוכם כי מוטב לקיים תחילה ברור עקרוני לגבי עצם המדיניות המוצעת, וטרם יוטל על גוף זה או אחר לעבוד תכנית פעולה קונקרטית.
6. המצע המצורף הוכן ע"י משרד הבטחון ומפקדת אזור רצועת עזה. בסעיף זה או אחר נסתיעה התכנית באנפורמציה ממשרדי ממשלה אחרים, ובמיוחד מבציגי המשרדים הפועלים ברצועה, אך אין משרדים אלה שותפים באחריות לתכנית.

מדינת ישראל

משרד הבטחון

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

- 2 -

תאריך

מס'

שיקום הפליטים

7. דומה כי אין צורך להרחיב ולפרט את מכלול השיקולים בעד המטבת הפרויקט אשר כבר נידון ואשר עקרונות בממשל, לדלל את מחנות הפליטים ברצועה.
8. לדוחת הכל הוכח כי אין התנגדות מצד הפליטים לתהליך השיקום, להיפך - יש רבים המצטים לקפוץ ולעלות על עגלה זו, אף אם אינם מופיעים בקטגוריה של הזכאים ליציאה לשכונות החדשות. יתר על כן, גם מבגדון אונד"א, אינו מרים קולו כנגד הפעולה.
9. לעומת זאת, לאחר כטבה וחצי של טיפול בנושא, צדין רבים סמני השאלה לגבי דרך הטיפול שלנו בנושא. השאלה המרכזית, כמובן, היא שאלה של קצב והיקף הביצוע ורמת השיכונים האלטרנטיביים המוקמים לפליטים.
- א. השכונות החדשות המוקמות על ידנו בודאי שהן מהפכה לעומת המגורים הנוכחיים של הפליט במחנה, אף על פי כן - אנו מציעים מבנה שעולה במעט מאד על המבנה הקיים במ"פ. והשאלה האם עלינו להמשיך בהקמת שכונות, עוני, או להכנס לבניה משופרת יחסית.
- ב. גם לפי סטנדרט הבניה הקיים ידרשו כ-300 מליון ל"י לפחות (במחירי 1972) להשלמת הפרויקט. בהיקף התקציב העומד כיום לרשות הפעולה - ידרשו עוד 15 שנים לפחות עד לגמר. ובודאי שאם נשפר את רמת המבנים ידרשו לכך 20 ו-25 שנים.

חנוך והכשרה מקצועית

10. כל תכנית החומרת לשיקום הרצועה ושיפור רמת החיים של תושביה מותנית בהגדלת כושר הייצור של תושביה. ספחת חשוב בכיוון זה קשור בהכרת בתכנית מראצת של חנוך והכשרה מקצועית.
11. יש חשיבות רבה לצורך בשכונות הדגש מחנוך המייצר בעלי "צווארון לבן" אל חנוך המייצר שכנאים ובעלי מקצוע. שוב יש בענין זה שוני מדיניות ונכונות להתמודד עם הבעיה יחד עם שאלה מעשית של תקציב לפעולות.
12. התקציב הקיים להכשרה מקצועית ברצועה כיום הוא 1.7 מליון ל"י בשנה. הרמת התכנית תדרוש השקעה של כ-46 מליון ל"י ב-5 שנים, ליצירת התשתית הדרושה למטרה זו.

משק המים וענף החקלאות

13. כלכלת הרצועה מבוססת כיום בעיקר על חקלאות התופסת כ-35% מכלל המועסקים במשק המקומי. החקלאות מתמקדת ב-3 ענפים - הדריס, תמרים ודיג, כאשר לכל אחד משלושת ענפים אלה בעיותיו שלו:

מדינת ישראל

משרד הבטחון

- 3 -

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

תאריך

מס'

- א. ענף ההדריג - עומד בסימן שאלה לאור המחסור הצפוי במשק המים, ולאור הצורך הדחוף במיכון הענף כדי להזקק פחות לכוח עבודה שחדל להיות זול.
- ב. לענף התמרים - בסגר השוק המסורתי שלו במצרים, והוא מתקשה ביותר לשווק את תוצרתו במחירים סבירים. (גם בישראל אין מתירים מכירה חופשית של תמרים מהרצועה ומאל-עריש).
- ג. ענף הדיג - יחסית אולי הפחות פרובלמטי, זקוק להשקעות חשמית בסירות, מתקני חוף וכיו"ב.
14. הבעיה המרכזית, שתכתיב את כיווני ההתפתחות של המשק החקלאי הוא צריכת-היתר החמורה במים, כאשר גילויים ראשונים של הטלת מי-התהום כבר קיימים בשטח, ולפי התחזית צפוי מספר חמור תוך מספר שנים לא ארוכות. במשך 6 שנים כמעט ולא עשינו דבר לפתרון בעיה זו ודומה כי יהיה זה בלתי אחראי להמשיך בהתעלמות מן המצב. לאור זאת מוצע לפעול במקביל במספר כיוונים:
- א. יצירת מקורות מים חדשים ונוספים (ובהנחה שאין גיששים עדיין לפתרון יסודי ויקר של המתקת מי ים, או של הקמת מוביל כירב ארצי, שישרת את החקלאות ברצועה), בהשקעות קטנות יחסית. לכן צריך להוסיף כי צפוי גם גידול ניכר בחצרות המים הביתיות ברצועה, הן בשל העליה ברמת החיים והן כתוצאה מפרויקט השכונות לפליטים שיכלול מים זורמים לכל בית.
- ב. תכנון צמצום יזום של המשק החקלאי הקיים על מנת להביא לחסכון בצריכת המים. וברור שהדבר כרוך הן בפיצויים לבעלי משקים שימחסלו והן במציאת מקורות תעסוקה והכנסה אלטרנטיביים.
- ג. בקיטה בצעדים שיביאו לחסכון בניצול או בצריכת המים, ע"י שנוי שטות השקיה וכיו"ב.

מערכת הביטחון מתקנת

15. כבישי הרצועה הקיימים נועדו בעבר לשרת את האוכלוסיה המקומית ומשק עני בכלי רכב.
16. הן התרחבות מספר כלי הרכב המקומיים והן ראייה של אזור הרצועה כאזור מעבר לתנועת רכב לסיני או לאזורי הפיתוח היהודית בפיתחת רפית - מחייבים הקמת רשת כבישים משוכללת ומשופרת.
17. בעוד שדרושה השקעה של כ-45 מליון ל"י למטרה זו, הרי שהתקציב כיום ברצועה עונה על בעיות אחזקה בלבד של מערכת הכבישים הקיימת.

מדינת ישראל

משרד הבטחון

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

- 4 -

תאריך

מס'

חירוש משק התחבורה

18. ברצועת עזה לא היה מעולם משק משאיות או אוטובוסים ראוי לשמו. מצב ה"הסגר" בו נמצאה הרצועה בתקופת השלטון המצרי יחד עם פעולה תקינה של הרכבת למצרים - יצרו תנאים שאיפשרו קיום ללא כלי רכב מקומיים באותם. כיום נשתנו הצרכים מן הקצה.
19. דרוש סיוע מרכזי - כי בלעדיו לא יזוז דבר - לחירוש משק זה והגדלתו בצורה ניכרת ביותר. בהערכה צנועה דרושה מיד קרן של כ-50 מליון ל"י לאשראי למטרות אלה. יודגש כי הקרן לאשראי לצרכי פיתוח ברצועה לכל המטרות (תעשייה, חקלאות, תחבורה, דיג) מגיעה ל-6 מליון בלבד.

הקמת נמל מים עמוקים

20. מובן מאליו שהשיקול העיקרי בהחלטה על הקמת נמל מים-עמוקים שלישי לחוף ים התיכון יהיה שיקול ישראלי-כלכלי; הווה אומר - באיזו מידה אין פני הנמלים הקיימים מסוגלים לענות על העומס הקיים והצפוי. להערכת גורמים במשרד התחבורה צפוי צורך אובייקטיבי בנמל כזה.
21. עם זאת, יש לבמל כזה ברצועה הרבה יתרונות לפיתוח הרצועה:
א. נמל ישמש מקור תעסוקה חשוב לתושבי הרצועה.
ב. מסביב לנמל יקום באופן טבעי מערך שלם של בתי מלאכה, מחסנים, תעשיות-עזה וכו'.
ג. יתכן ויהיה גם שיקול כולימי בקיום נמל זה כחלק מהסדר סחר טרנזיט עם ירדן.

הקמת אזורי תעשייה

22. הנימוקים השונים להרחבת התעוש ברצועה נמצו כבר למעלה. נחזור עליהם בקצרה:
א. הצורך ליצור מקורות תעסוקה בתוך הרצועה אשר יצמצמו שיעורי העבודה בישראל.
ב. ההכרח לצמצם את משק החקלאות וליצור מקורות אלטרנטיביים.
ג. יצירת מקורות פרנסה צמודים לשכונות החדשות שתוקמנה לפליטים.
23. הקושי לאתר יזמים מקומיים שיהיו מוכנים להשקיע ולפתח תעשיות חדשות יחד עם הקושי במציאת יזמים מתוך הרצועה (ישראליים או זרים) אשר יהיו מוכנים להקים מפעליהם שלא במרכזים שיוקמו ע"י השלטון, מביא לצורך להקים מרכזים תעשייתיים הפזורים במספר מקומות לאורך הרצועה אשר ישמשו תמריץ ופידוד חשוב ביזום מפעלים חדשים.

מצ"ב נספח: "פעולות שיקום ופיתוח ברצועה"

פעולות שיקום ופיתוח ברצועת עזה

1. ברצועת עזה אוכלוסייה בת 350 אלף גפש הכוללת כ-210 אלף פליטים, מתוכם כ-160 אלף מרוכזים ב-8 מחנות פליטים.

2. דילול המחנות

- א. הכוונה להמשיך בהוצאת הפליטים מן המחנות (במיוחד מ-4 המחנות הגדולים) ולהעבירם לשכונות מגורים חדשות בסמוך לערים הקיימות.
- ב. בתכנית להקים 19 שכונות חדשות, כאשר בכל אחת כ-1000 משפחות.
- ג. במקביל - תעשה פעולה לשגור צורתו של המחנה עצמו.
- ד. הקמת שכונה חדשה (במחירי 1973) תעלה:
- (1) הקמת השרותים הצבוריים-שכונתיים 9.500.000 ל"י
 - (2) הקמת 1000 יחידות דיור (לפי סטנדרט הבניה) 20.000.000 - 10.000.000 ל"י
 - (3) רכישת קרקע ופגרי השטחים לשכונות 1.000.000 ל"י
 - (4) פיצויים למפונים על רכוש שהיה במחנות 2.000.000 ל"י
 - (5) ס"ה להקמת שכונה אחת 32.500.000 - 22.500.000 ל"י
- ה. מול השקעה זו צפויה הכנסה בצורת השתתפות הפליטים במימון הבניה (גבייה שתתפזר על פני כ-5 שנים) בסך 13-6 מליון ל"י.
- ו. ובס"ה, להקמת 19 השכונות כמוזכר לעיל
- $$32.500.000 - 19 \times 22.5 - 617.500.000 - 427.500.000 \text{ ל"י}$$
- פחות ההכנסות מן המשתכנים 13.000.000 - 19x6 - 247.000.000 - 114 ל"י
- ובס"ה עלות במו הקמת 19 השכונות 370.500.000 - 313.500.000 ל"י

3. רה-שיקום של המחנות הקיימים

- א. רה-שיקום המחנות יכלול -

- (1) הקמת מבני ציבור
 - (2) סלילת כבישים, הקמת מערכות חשמל, מים וביוג.
 - (3) סיוע והשתתפות בשיפוץ יחידות הדיור האנדיבידואליות.
- ב. עלות משוערת של הוצאות הרה-שיקום - 52.500.000 ל"י.

4. ס"ה להקמת שכונות חדשות ורה-שיקום המחנות הקיימים 422.500.000 - 366.000.000 ל"י.

הנזר מקצועי

5.

א. התכנית המוצעת מבוססת על עקרון מיון והכונות התלמידים לפי כישוריהם, כאשר לצורך זה תוקטנה מגמות של הכשרה מקצועית בבתי הספר התיכוניים ויוקמו 10 מוסדות להכשרה מקצועית.

ב. התכנית הקובקרטית כוללת:

- 1) הקמת מערך הכשרה מקצועית ב-11 בתי ספר מכיבים וב-9 בתי ספר תיכוניים, לרבות ציוד חדרי המלאכה
 - 2) הקמת 9 (1 כבר קיים) בתי ספר להכשרה מקצועית
- כ-1 מליון ל"י
- כ-31 מליון ל"י
- כ-46 מליון ל"י

בעיות המים ברצועה

6.

א. ברצועה - ביצול-יתר של מים, בעיקר לחקלאות, בסדר גודל של 70 מליון מ"ק בשנה (לעומת 40-50 מליון שהם פוטנציאל המים הראלי).

ב. אין בעצם פתרון לבעיה זו אלא בצמצום דרסטי של צריכת המים לחקלאות (ויש להזיח מהצריכה הביתית והצריכה לתעשייה עתירה לעלות במשך הזמן).

ג. עם זאת, ניתן להגיע לשיפורים קלים ומשמעותיים (תוספת של כ-2 מליון מ"ק) ע"י:

- 1) פיתוח מלא של מערכת בקז החוף
 - 2) סכירת גחל הבשור והעשרת האקוויפר
 - 3) ביצול מי השפכים של העיר עזה
- כ-22 מליון ל"י
- כ-1 מליון ל"י
- כ-37 מליון ל"י
- ד. בנוסף לכך דרושות השקעות ביכרות ביעול מערכת חלוקת המים של כ-70 מליון ל"י.
- ה. יהיה צורך בקיצוץ דרסטי של ענף החקלאות העקרי - החדרים. בהנחה של היסול כ-40 אלף דונאם הרי שיהיה צורך:
- 1) בפצוים בסדר גודל של
 - 2) במציאת מקורות תעסוקה אלטרנטיביים
- כ-60 מליון ל"י
- כ-35 מליון ל"י

מערכת הכבישים

7.

א. מתוכננת הקמת מערכת כבישים אשר תוכל למלא את היעודים הכלכליים והתעבורתיים בתוך תחום הרצועה ובין הרצועה לבין המרכזים שמחוץ לה.

ב. התקציב שידרש להקמת מערכת כבישים כזו כ-45 מליון ל"י.

הקמת זמל עמוק מים

8.

א. פיתוחה של הרצועה (וזאת גם לאור העומס שיהיה קיים ממילא על 2 הזמלים הישראליים הקיימים בחוף הים התיכון) מחייב הקמת זמל עמוק מים.

ב. הקמת זמל כזה מוערכת ב-190 מליון ל"י.

חדוש רכב תובלה ורכב צבירי

9.

- א. משק התובלה ברצועה פועל חידוש. אין סיכוי מעשי להגיע לכך ללא קרן תקציבית למטרה זו. מוצע להקצות קרן של 20 מליון ל"י
- ב. משק האוטובוסים ברצועה פועל איגו קיים. יש צורך דחוף להקים מערך של כ-200 אוטובוסים. גם למטרה זו אין מנוס אלא בהקמת קרן למימון הרכישה של 30 מליון ל"י
- ג. ס"ה קרנות לחידוש רכב 50 מליון ל"י

הקמת אזורי תעשייה

10.

- א. במקביל להקמתן של שכונות המגורים החדשות לפליטים מוצע להקים 5 מרכזי מלאכה ותעשייה אשר יתנו תעסוקה במקום לפליטים, באתרים שונים, סמוכים למקומות הישוב של הפליטים.
- ב. הקמת מרכז כזה (במחירי 1973) תעלה:
1	תשתית להכשרת שמה של 400 דונאם	6	מליון ל"י
2	בניית 5.000 מ"ר מבני מלאכה ותעשייה	3	מליון ל"י
3	ס"ה למרכז	9	מליון ל"י
ג.	ולהקמת 5 מרכזים כב"ל	45	מליון ל"י

סיכום הצרכים התקציביים (במחירי 1973)

11.

- א. להקמת 19 שכונות חדשות למפוני המחנות (לאחר זכוי הכנסות)
- ב. לרה-שיקום של המחנות הקיימים
- ג. למערך חנוך והכשרה מקצועית
- ד. למפעלי מים שונים
- ה. פצויים על צמצום החקלאות
- ו. להקמת מערכת כבישים
- ז. לצמל עטוק מים
- ח. לחידוש רכב
- ט. להקמת אזורי תעשייה
- י. ובס"ה
370.500.000	-	313.500.000	ל"י
52.500.000			
46.000.000			
144.000.000			
95.000.000			
45.000.000			
190.000.000			
50.000.000			
45.000.000			
981.000.000	-	1.038.000.000	ל"י

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה.
ד תשנן תשל"ג
72 אוק' 12
3373 ממ
גמ

סמבכ"ל לשכת ראש הממשלה

הנדון: המלצות הועדה לעיבוי חנוך
ביהודה ושומרון
שלך מיום 26 ספט' 72

1. מצ"ב סיכום ההערות של הממשל ומשרד הבטחון לדוח
הועדה.
2. שר הבטחון בקשבי להעביר הערות אלה, בהתאם לבקשתך
במכתב הב"ל.

בברכה,

שלמה גזית - תת אלוף

העתק: חיים ישראלי

מדינת ישראל

משרד הבטחון

הקריה,

מס'

ש מ ו ר

-2-

תאום הפעולה בשטחים

ב. סעיף משנה 3

ההדגשים א, ב, ג, ד, ו, המומלצים ע"י הועדה אינם ברורים ומיותרים. מושגים כ"ערכי שלום" וכ"דמוקרטיה ומוסר חברתי" מעורפלים וביתנים לפרושים שובים. מה גם שביצוע החיבור לערכים אלה יהיה מסור למערך מורים עליהם יקשה הפיקוח. את ה"הכרה הבסיסית של החברה הישראלית" (סעיף ו') ממליצים לערוך באמצעות בקורי גומלין של תלמידים ומורים ישראל-יו"ש, ולא כפי שמפורט בדו"ח.

5. הערות לסעיף ב' - מבכ"ל למערכת החנוך

מתנגדים למינוי מבכ"ל למערכת החנוך ביו"ש וזאת מבימוק עקרוני (הרחבת המנהל העצמי של הגדה) ומבימוק מעשי (קושי בביצוע רפורמות, הקטנת סמכות הקמ"סים וכו'). לעומת זאת ממליצים להקים פונקציה של "עוזר בכיר" הכפוף לקמ"ט החנוך, בעל סמכויות פדגוגיות ברורות ומצורות (ריכוז הועדות המקצועיות, נושאי לימוד) אולם חסר סמכויות ביצועיות (מינויים, תקציב וכו').

6. סעיף ד' - החנוך המקצועי

א. סעיפי משנה 1 ו-2

ממליצים לבנות מערך הירארכי גם לחנוך המקצועי תוך הסתייגות מכורונה למנות ועדות צבוריות לענין זה:

- 1) מנוי מפקח חנוך מקצועי מרכזי באזור
- 2) מנוי מפקח חנוך מקצועי ליד כל לשכת חנוך בפתיח
- 3) מנוי ועדה של אנשי מקצוע לעיבוד והצעת תכנית החנוך המקצועי כל המערך הזה, כמובן יהיה כפוף לקמ"ט חנוך. כמו"כ ממליצים להקמת חדרי מלאכה בבתי"ס.

ב. סעיף משנה 3

מוצע להתחטל במסלולים ליד שני בתי"ס בלבד.

ג. סעיף משנה 5

ממליצים להקים מרכז השתלמות למורים, ולעודד השתלמויות במשך כל השנה לצורך קידומו המקצועי של סגל החוראה.

7. סעיף ה' - הידוק הקשר אל גורמי חנוך בישראל

א. סעיף משנה 1

מתנגדים להקמת מכינה מרכזית מיוחדת, בילוש להכנת תלמידים לקראת לימוד במוסדות השכלה גבוהה בישראל. כל הרוצה ללמוד בישראל יכול לבסות להתקבל והאוניברסיטה תשתף תלמידי יו"ש במכינה כפי שהיא בונהגת לערוך לכל תלמידי החוץ.

מדינת ישראל משרד הבטחון

ש מ ר ר

תאום הפעולה בשטחים

הערות:

ב' חשון תשל"ג
12 אוק' 72
גח

מפקד אזור יהודה ושומרון (3)
מפקד אזור רצועת עזה
ש.ב.כ. - מר חופי
אג"מ/מב"ת - מיקור וביקורת

הנדון: בדיקת המלצות דו"ח "ועדת שאקי"

כללי

1. דיון בגושא התקים בתאריך 5.10.72 שעה 17.00 בלשכת תא"ל גזית, במטע לדיון שימש דו"ח המלצות ועדת הד"ר אבנר שאקי בגדון.

2. השתתפו בדיון:

א. תא"ל דרדי	ד. אל"מ ברין
ב. מר חיים חופי	ה. אל"מ ארקין
ג. אל"מ פרחי	ו. סא"ל שרון לוי
ז. תא"ל גזית	

סכום הדיון

3. כללי:

- א. מפקדת יהודה ושומרון קיימה דיון פגימי. לבדיקת המלצות דו"ח הועדה, המסקנות הובאו בדיון הנוכחי.
- ב. בסעיפים שאינם מוזכרים אין הערות להמלצות הועדה.

4. הערות לסעיף א' - מגמות ומדיניות

א. סעיף משבח 2

אין מאמינים באפשרות שהיזמה לשיבוי ולרפורמה תבוא מצד הצבא המקומי. כדי לעורר יזמה זו ממליצים על חקמת מערך הירארכי לחנוך ביו"ש, מורכב מועדות מקצועיות של מורים ואבשי חנוך חכפופות לקמ"ט חנוך באמצעות "עוזר בכיר" (ראח להלן). ועדות אלו תוכלנה לפתוח את בעית היזמה לשיבוי וכן לתאם שיבויים בחוטר הלימודים ממקצועות בלתי פרוגרמטיים (מתמטיקה, ביולוגיה וכו'). במידה ותחית גטיה לכך יועמדו לרשותן המגבון והמסגרת.

מדינת ישראל
משרד הבטחון

הקריה.

ש מ ר

תאום הפעולה בשטחים

-3-

מסי

ב. סעיף משנה 2

ממליצים למכסימם מפגשים עם מוסדות וגורמי חוץ בישראל.

ג. סעיף משנה 3

ממליצים על הוצאת ספר ללמוד השפה העברית, שיתיה מותאם לתלמיד הערבי (ובקי מכל תכנים "ציוניים" העלולים לעורר הסתיגות).

ד. סעיף משנה 4

יש להקפיד על כך שהביקורים ישארו במישור המקצועי והאנושי.

המשך טיפול בנושא

8. סיכום דיון זה יועבר לאישור שר הבטחון וישמש - לאחר אישורו - קו מבחן בדיון על ההמלצות עם שר החוץ והתרבות.

גורן
חלשכת

אילן
ראש

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תשל"ג	תשרי	הקריה
72	אוק	12
3373		גמ

תאום הפעולה בשטחים

סמבכ"ל לשכת ראש הממשלה

הנדון: המלצות הועדה לענייני חנוך
ביהודה ושומרון
שלך מיום 26 ספט' 72

1. מצ"ב סיכום ההערות של הממשל ומשרד הבטחון לדוח
הועדה.

2. שר הבטחון בקשני להעביר הערות אלה, בהתאם לבקשתך
במכתב הב"ל.

בברכה,
שלמה גזית - תת אלוף

העתק: חיים ישראלי

מדינת ישראל
משרד הבטחון

ש מ ר ר

תאום הפעולה בשטחים

הקריה.

ב' חשון תשל"ג
מ' אוק' 72
לח 31

מפקד אזור יהודה ושומרון (3)
מפקד אזור רצועת עזה
ש.ב.כ. - מר חופי
אג"מ/מב"ת - פיקוח וביקורת

הנדון: בדיקת המלצות דו"ח "ועדת שאקי"

כללי

1. דיון בנושא התקים בתאריך 5.10.72 שעה 17.00 בלשכת תא"ל גזית, כמצע לדיון שימש דו"ח המלצות ועדת הד"ר אבנר שאקי בדיון.

2. השתתפו בדיון:

א. תא"ל ררדי	ד. אל"מ ברין
ב. מר חיים חופי	ה. אל"מ ארקין
ג. אל"מ פרחי	ו. סא"ל ששון לוי
ז. תא"ל גזית	

סכום הדיון

3. כללי

- א. מפקדת יהודה ושומרון קיימה דיון פנימי. לבדיקת המלצות דו"ח הועדה. המסקנות הובאו בדיון הנוכחי.
- ב. בסעיפים שאינם מוזכרים אין הערות להמלצות הועדה.

4. הערות לסעיף א' - מגמות ומדיניות

א. סעיף משנה 2

אין מאמינים באפשרות שהיזמה לשינוי ולרפורמה תבוא מצד הצבא המקומי. כדי לעורר יזמה זו ממליצים על הקמת מערך הירארכי לחנוך ביו"ש, מורכב מועדות מקצועיות של מורים ואנשי חנוך הכפופות לקמ"ט חנוך באמצעות "עוזר בכיר" (ראח להלן). ועדות אלו תוכלנה לפתוח את בעית היזמה לשינוי וכן לתאם שינויים בחומר הלימודים במקצועות בלתי פרוגרמטיים (מתמטיקה, ביולוגיה וכו'). במידה ותהיה בטיה לכך יועמדו לרשותן המנגנון והמסגרת.

מדינת ישראל משרד הבטחון

הקריה,

ש מ ר ר

תאום הפעולה בשטחים

מס'

-2-

ב. סעיף משנה 3

ההדגשים א, ב, ג, ד, ו, המולצים ע"י הועדה אינם ברורים ומיותרים, מושגים כ"ערכי שלום" וכ"דמוקרטיה ומוסר חברתי" מעורפלים וביתנים לפרושים שונים. מה גם שביצוע החינוך לערכים אלה יהיה מסור למערך מורים עליהם יקשה הפיקוח. את ה"הכרת הבסיסית של ההכרה הישראלית" (סעיף ו') ממליצים לערוך באמצעות בקורי גומלין של תלמידים ומורים ישראל-יו"ש, ולא כפי שמפורט בדו"ח.

5. חערות לסעיף ב' - מבכ"ל למערכת החנוך

מתנגדים למינוי מבכ"ל למערכת החנוך ביו"ש וזאת מגימוק עקרוני (הרחבת המנהל העצמי של הגדה) ומגימוק מעשי (קושי בביצוע רפורמות, הקטנת סמכות הקמ"טים וכו'). לעומת זאת ממליצים להקים פובקציה של "עוזר בכיר" הכפוף לקמ"ט החנוך, בעל סמכויות פדגוגיות ברורות ומבדרות (ריכוז הועדות המקצועיות, נושאי לימוד) אולם חסר סמכויות ביצועיות (מינויים, תקציב וכו').

6. סעיף ד' - החנוך המקצועי

א. סעיפי משנה 1 ו-2

ממליצים לבנות מערך חירארכי גם לחנוך המקצועי תוך הסתייגות מכורגה למנות ועדות צבוריות לענין זה:

- (1) מבוי מפקח חנוך מקצועי מרכזי באזור
- (2) מבוי מפקח חנוך מקצועי ליד כל לשכת חנוך בפתית
- (3) מבוי ועדה של אנשי מקצוע לעיבוד והצעת תכנית החנוך המקצועי כל המערך הזה, כמובן יהיה כפוף לקמ"ט חנוך. כמ"כ ממליצים להקמת חדרי מלאכה בבת"ח"ס.

ב. סעיף משנה 3

מוצע להתחטל במסלולים ליד שני בתי"ס בלבד.

ג. סעיף משנה 5

ממליצים להקים מרכז השתלמות למורים, ולעודד השתלמויות במשך כל השנה לצורך קידום המקצועי של סגל החוראה.

7. סעיף ח' - חידוק הקשר אל גורמי חנוך בישראל

א. סעיף משנה 1

מתנגדים להקמת מכינה מרכזית מיוחדת, בילש להכנת תלמידים לקראת לימוד במוסדות השכלה גבוהה בישראל. כל הרוצה ללמוד בישראל יכול לגסות להתקבל והאוניברסיטה תשתף תלמידי יו"ש במכינה כפי שהיא נוחגת לערוך לכל תלמידי חנוך.

מדינת ישראל
משרד הבטחון

הקריה,

ש מ ר

-3-

תאום הפעולה בשטחים

מפי

2. סעיף משנה 2

ממליצים למכסימם מפגשים עם מוסדות וגורמי חוץ בישראל.

3. סעיף משנה 3

ממליצים על הוצאת ספר ללמוד השפה העברית, שיתח מותאם לתלמיד הערבי (ובקי מכל תכנים "ציוניים" העלולים לעורר הסתיגות).

4. סעיף משנה 4

יש להקפיד על כך שהביקורים ישארו במישור המסחרי והאנושי.

המשך סיפור בנושא

8. סיכום דיון זה יועבר לאישור שר הבטחון וישמש - לאחר אישורו - קו מבחן בדיון על התמלצות עם שר החוץ והתרבות.

גרין
חלשכת

אילן
ראש

במסגרת
למטה ספק

✓

משרד החוץ

12.2.72

מק-ס-ר
ס-ס-ר
א-ר-ר

אחרי: אל-ס

למטה: אל-ס
ה"מ. ק"מ מלכנו אל מלכנו בנ"ל.
במלכנו אל מלכנו בנ"ל.
ה"מ-מלכנו בנ"ל.
מלכנו בנ"ל.

אח-מ
מלכנו

למטה: אל-ס

יִרְדֵּן

1. הלוואת פיתוח. דובר על כך שאנו נסייע לירדן בפיתוחה במטרה להעסיק חלק מן הפליטים, או את כולם, בתנאי שניגע להסכם ברור ומפורט עם ממשלת ירדן. על כן פנינו לקבלת הלוואת פיתוח עבורם תזמין תביעה לערבות שלנו על פרעון ההלוואה. מאידך אין להביא בחשבון פיצויים או שילומים עקב קיומם עם תביעותינו הנגדיות.
2. הלוואת פיתוח לקליטת הפליטים בשטחים המוחזקים. בניגוד לנאמר לעיל (הלוואה למען קליטת פליטים בירדן) אני מחייב קבלת הלוואה אשר בעזרתה נעודד קליטת פליטים. כפי שיוסבר לתלן אני רואה חשיבות עילאית בפיתוח תעסיתי מזורז ביהודה וטמרון. תעסיה כזאת לא תתפתח ללא פיתוח אינפראסטרוקטורה, בנייני תעסיה, בנית סיכונים לעובדים, אימון עובדים, הלוואות לתעסיה וכו' וכו'.
3. החזרת המים בהתאם לתכנית ג' ונסון. מבצע הפיתוח בירדן יפעל בהחילה ובעיקר בשטח החקלאי ועלול ליישב על חצי מיליון לפי 25 דונם למשפחה: דונם שלחין 25:500000 דונם = 20000 משפחות או כמאה אלף נפש ועוד 20 לטירותים. פיתוח שטח זה שיהנה בעיקר מן הירמוק יתבע מאתנו את החזרת מי הירדן שהם עתה ברשותנו ואשר העוסקים בהקישבות התרגלו לראו-תם כרכושנו הבלעדי.
4. סעות. התמיכה במזונות ובטירותים אותם מקבלים הפליטים הינם מסעות מהווים גורם המעכב את חזרתם לחיי עבודה תקינים. עובדי סעות שמספרם מגיע לאלפים רבים מהווים גורם מעכב. הן מעוניינים בהמשך המצב הקיים בו הם מקבלים משכורות גאות והכנסות עקיפות אחרות. לדעתי עלינו לעשות את המאמץ הדרוש ולחטל את המוסד הזה על-ידי זה שנקבל על עצמנו את האחריות למקרי הסעד שמספרם הוא רק חלק ממספר הפליטים. ביטול סעות יסיר מכסול מדרך הפליטים לקראת נורמליזציה.

עזה

5. פיתוח חקלאי יתבע מאתנו מים בכמות של 20 מיליון מ"ק, היות והמים ברצועה התמלחו. אין לדחותנו מים מותפלים או מי נהר ליטני - המקור היחידי המתבקש הוא ישראל, ולישראל אין כיום כל רזרבה של מים. דומני שהמשך פיתוח חקלאות במים כה מלוחים לא יאריך ימים.
- הגירה, בתנאים הקיימים נראית כמיקסם שוא. בעזה הכל עובדים ומתפנסים. רוב הגברים הצעירים עובדים בישראל או כמפעלים ישראליים ומשתכרים בהם יפה. הדרישה לעובדים הולכת וגואה בישראל. בגדה המערבית תנאי העבודה ושכרה נחותים בהרבה מאלו הקיימים בישראל, ואין לעזותם כל סיבה לעבור לשם.
6. פעולות - יש להמשיך בפעילויות השונות המופעלות כיום.

הגדה המערבית

7. עלינו לשאוף ליצור בה מוקדי עבודה אשר יעסיקו ידיים רבות.

אם יש בכוונתנו להתזיר את מכתת המים שהוסכם עליה בעבר, כולה או חלקה, בזאת נוכל ^לייעל ולהביא לאינטנסיפיקציה חלקית של החקלאות בגדה. אולם עיקר פעילותנו צריכה ששאוף לפיתוח תעסיות המעסיקות הרבה ידיים עובדות. בתחילה חשוב להפעיל תעסיות בהן יועסקו בחורות אשר כיום אין משתתפות בהן מרשות להן לצאת מחוץ לתחומי הכפרים. בשלב שני תועסקנה נשים אשר קשה להן להתרחק מכפריהן. רצוי לאפשר להן לעבוד גם עבודה חלקית. רוב הגברים הצעירים עובדים כיום בישראל, אשר שכר העבודה בה גדול פי כמה מאשר בשומרון. רוב העובדים שנשארו בחקלאות הם בעיקר הקשישים והגשמים. כל נסיון להגביל את הנועתם לעבוד בישראל - יהפך ארגון פיקוח מרובה ויקר. הגבלה כזאת תפגע באופן חמור ביותר בחקלאות, בבנין ובמוסכים שבאשרא. אם נניח שיימצא פתרון לבעית משיכת עובדי יו"ש לישראל (הגבלה בענפים מסוימים של החקלאות; מיכון מתוחכם יקר; יבוא בעלי מקצוע מחו"ל ועוד) עלינו להביא בחשבון שכר העובדים יעמוד על רמת השכר בישראל או קרוב לה. ככל שנקדים בעיבוד תיעוש יו"ש - נעצה את המצב הכלכלי שם ועם זה את תלותם המדינית העקיפה בישראל.

8. שאיבת הפליטים מעזה. אם יש כוונה למשוך פליטים מרצועת עזה, ללא שימוש באמצעי לחץ מכוונים, - יתכן לעשות זאת אך ורק אם הם ימצאו ביו"ש תנאי חיים (דיוור, שכר, בטחון) יותר טובים מאלה בהם הם חיים כיום. ברור לי שללא יצירת מוקד משיכה לא תהול תזוזה.

9. התישבות יהודית בעמק הירדן.

אינני רואה לא מבין הנוער בארץ ולא מבין העולים החדשים תנועה להתישבות ולעמל כפיים. התישבות המבוססת על גזנ"ע נושאת אופי ארעי: עם גמר הקומת השירות ^העובדים ללימודים אקדמאיים או לפדגוגיות אחרות. הואיל והאיזור נושא אופי של חממה טבעית והטיכונים לייצוא מוצרי חקלאות מחוץ לעונה נראים סבירים - יימצאו יזמים ישראלים שיעבדו את השטחים האלה כדוגמת ישובי עמק הערבה. יש להניח שכמותם לא יוכלו להמשיך ולהתפתח ללא עובדים נוספים, ואלה אינם באים לעבוד באקלים קשה זה. גידולים אינטנסיביים ימשיכו לתבוע ידיים עובדות וספק רב אם מיכון יצילה למלא מקומן בעתיד הנראה לעין. האם העסקת פועלים ערבים יהווה גם כאן את הפתרון?

בסיכום:

- פיתוח חקלאות בירדן עלול לפתור בעיה 150000 נפש.
- הלוואת פיתוח עבור ירדן אשר נבקש - תביא להסתבכותנו בערבות לפרעונה.
- אין לדבר בשלב זה על פיצויי רכוש או שילומים לפני שנגיש את הביצועתינו על נזקי מלחמה אשר אצטאא למעשה יקונו את תביעות הערבים.
- יש לקבל בזהירות פיתוח ערבי אשר יתבע מאתנו את החזרה "חוב המים" שלפי תכנית ג'רנסון.
- הלוואת פיתוח ליישוב פליטים בגדה המערבית בעיקר בכיוון תעסיתי - רצויה מאד.

- תיעוש מזורז של הגדה המערבית עלול להרוס רבות לפתרון בעית הפליטים הנמצאים בחלטון ישראל.
- רצוי היה לחסל את סטות ולהעביר את המקידיה לממשלת ישראל ולאדמות ערב בהן מצויים פליטים.
- בכדי לשאוב פליטים מרצועת עזה לגדה המערבית יש ליצור מוקד משיכה. תיעוש מזורז יטייע לזה.
- פיתוח תעסיה ביו"ש יעלה את שכר העובדים ויפתית או יחסל את זמינות העובדים הערבים בישראל.
- על ההתייבות היהודית בעמק הירדן טאיימת עובדת היציאה ההמונית של יהודים מעבודה כפיים בחקלאות.

27

user

1163
1/2 1/2 1/2
1/2 1/2 1/2
1/2 1/2 1/2

25.10.22

סגן ראש הממשלה
ושר החינוך והתרבות

ירושלים, כ"ח באלול תשל"ב
7 בספטמבר 1972

אל: ראש הממשלה

ד"ר יצחק נחמאני

הנני מתכבד להעביר לעיונך את הדו"ח וההמלצות של הועדה לבדיקת עניני
החנוך ביהודה ושומרון בראשותו של ח"כ א. שאקי.

בטרם אחליט אם לאמץ את ההמלצות בשלמותן או בחלקן, תקוימנה התיעצויות
בין המומחים לדבר של משרדי החינוך והבטחון.

באם יתגלעו חלוקי דעות אביאן להכרעתך או להכרעת הממשלה, כראות עינייך.

בברכת שנה טובה

יגאל אלון

העתק: לשר הבטחון

ט מ ר

תאריך ר' באלול תשל"ב

ר/ח

מספרנו 10 באדר א' 1972

הועדה לבדיקת ענייני החינוך ביהודה ושומרון
בראשותו של סגן שר החינוך והתרבות ד"ר א. שאקי

מברר

א. הועדה לבדיקת ענייני החינוך ביהודה ושומרון מלכתה ע"י שר החינוך והתרבות
ביום י"ד בכסלו, תשל"ב, 2 בדצמבר, 1971.

ב. חברי הועדה הם: ד"ר א. שאקי, סגן שר החינוך והתרבות - יו"ר
מר ש. הכט, קמ"ט חנוך במפקדת יהודה ושומרון
סא"ל מ. ארקין, רע"ן משק ושרותים במפקדת יהודה ושומרון
(החליפו בתפקידו סא"ל ש. לוי)
סא"ל א. כהן, בציג מפקדת יהודה ושומרון (החליפו בתפקיד
אל"מ ד. פרוז)
מר ע. קופלביץ, הממונה על החינוך והתרבות לערבים
מר מ. אביגד, הממונה על החינוך הטכנולוגי
מר נ. שרון, סמנכ"ל משרד החינוך
מר א. טהון, יועץ שר החינוך והתרבות לענייני ערבים.
משרד הבטחון ויתר על ייצוגו בוועדה.

- ג. הועדה התבקשה לבדוק את הנושאים הבאים:
1. תכניות וטפרי הלימוד בכל דרגי החינוך.
 2. תכנון מערכת החינוך לפי צרכי המשק, החברה, החינוך והתרבות.
 3. תחזית התרחבות החינוך לעשר השנים הבאות, והמסקנות המתבקשות מכך לגבי פיתוח מערכת החינוך בהכשרת כוח אדם בהוראה והעסקתו, וכן עיבוד הצעה לבני מבני חינוך.
 4. תכונותיו ואופיו של החינוך העל-יסודי (עיוני, חקלאי ומקצועי).
 5. בדיקת צרכי החינוך העל-תיכון.
 6. פיתוח מערכת החינוך מבחינה מנהלית; בעיות מבוני מנהל ערבי חינוך; מעמדה של ועדת הבחינות; השפעתו של משרד החינוך הירדני; הרחבת האחריות של הרשויות המקומיות במערכת החינוך.

7. בדיקת האפשרויות להדוק הקטרים בין מערכת החבור במסגרת המוחזקים לבין גורמי החבור בישראל, כגון: בצול הטלויזיה הלאומית, אספקת ציוד למודי וכו'.

הועדה התבקשה להגיש את המלצותיה עד 1 באפריל, 1972.

ד. הועדה קימה חמש ישיבות, שבמהלכן בסקרה מערכת החבור ביהודה ושומרון, בתבררו בעיותיה המרכזיות, ובדוברו ההצעות שעובדו ע"י ועדות-המטבה וע"י חברי הועדה.

ה. הועדה מנתה שלוש ועדות-מטבה להגשת המלצות על הנושאים הבאים:

1. א. מבני מבט"ל למערכת החבור ביו"ש.
ב. הפיכת ביה"ט החקלאי "כדורי" למכון על-תיכון להכשרת מורים לבתי-ספר תיכוניים.
2. פתוח החבור המקצועי.
3. הרחבת הבקורים והארועים החברתיים בין מורים ותלמידים באזור ובישראל.

המלצות הועדה

א. מטבות ומדיניות:

1. המצב (המדיני, הבטחוני, הכלכלי והתרבותי) בו נתונה החברה הערבית ביו"ש.
2. צרכיה הבטחוניים וייעודה המדיניים של מדינת ישראל.

עיון בתכניות הלאומיות הקיימות היום ביו"ש, תוך התחשבות במצב החברה הערבית ובצרכיה של מדינת ישראל, מביע את הועדה להמליץ על שלושה עקרונות מבחנים:

1. להקפיד על כך שרמת החבור ביו"ש לא תפול בשום פנים מרמת החבור בעולם הערבי בכלל, ובירדן בפרט, תוך שמירה על ההכרה הקיימת של מלסדות החבור בארבות-ערב במוסדות החבור ביו"ש. עקרון זה מחייב להשמר משבויים דרסטיים כלשהם, ולעודד התפתחות הדרגתית.

2. בדרך כלל, כל שבוי ורפורמה בתכנית הלאומיים ובארגון בתי-הספר ומערכת החבור היבטים לבוא כהענות ליוזמתם של הציבור וראשי מערכת החבור המקומית. יוזמה זו ניתן לעורר באופן בלתי אמצעי ע"י הרחבת המגע עם מערכת החבור הישראלית וחשיפה של מערכות החבור ביו"ש למציאות הישראלית.
3. הן מתוך המגמה לעשות בהדרגה לסלוק עוותים חבוכיים ממורשת העבר, והן מתוך תאווה לפתח בצורה מואצת ערכים שיש בהם, לטווח ארוך, לתרום לרו-מתוך תאווה לפתח בצורה מואצת ערכים שיש בהם, לטווח ארוך, לתרום לרו-

קיום ערבי-ישראלי תוך הערכה וכבוד הדדיים - ממליצה הועדה לעודד תוספת הדרגתית של מספר הדגשים במגמות הלמוד.

ההדגשים המומלצים הם:

- א. חבור על ערכי שלום.
- ב. ערכי תרבות ערביים ואוניברסליים.
- ג. אזרחות טובה, דמוקרטיה ומוסר חברתי.
- ד. ידיעה טובה יותר של לשון זרה (אנגלית).
- ה. הכוונה מקצועית בהתאם לתכניות פתוח וצרכי הגדמ"ע והגדמ"ז מזה, וישראל מזה.

- ו. טעורי-מחנך וארועים שמגמתם להבחיל הכרה בסיסית של החברה הישראלית ועודד (לא הובה) למוד העברית.
- ז. תשומת-לב מיוחדת לחבור (השתלמויות) המורים המלמדים היום בבתי-הספר.

ב. מבכ"ל למערכת החבור ביהודה ושומרון:

1. הועדה מחיבת את הרעיון למנות מבכ"ל למערכת החבור ביו"ש, בכפוף לתנאים הבאים:
 - א. המועמד יהיה אישיות חבוכית מוכרת ובכירה, בת-סמכא, שאנשי החבור יקבלו את מרותה.
 - ב. סמכויות המבכ"ל תקבענה ע"י גורמי הממשל בתאום עם משרד החבור, ובלבד שיועבדו למלא תפקיד זה רוב הסמכויות הפדגוגיות והמנהליות, מחוץ לנרשאים הנוגעים לבטחון ולמדיניות חבוכית כוללת.
2. הועדה ממליצה להטאיר בידי גורמי הממשל, בתאום עם משרד החבור, את ענין קביעת השיטה והעתוי להקמת לשכתו ולמבוי של המבכ"ל, לאחר שתתקבל ההחלטה בדרג המדיני.
3. התואר המדויק של המשרה, בעברית ובערבית, ייקבע ע"י גורמי הממשל, בתאום עם משרד החבור והאגף.

ג. הפיכת המכון החקלאי "כדורי" לקולג' על-תיכון:

- הועדה ממליצה להפוך את המכון החקלאי "כדורי" בטולכרם לבי"ט גבוה להכשרת מורים לבתי-ספר תיכוניים, כמפורט להלן:
1. תכנון ייעוץ בשנת הלימודים תשל"ג (1972/1973), בראשיתה או במהלכה, לאחר שתתקבל החלטה עקרונית בדרג המדיני.
 2. תכנית הלימודים והקימת תוחלף בתכנית ארבע-שבתית, שתכתיב מורים לבתי-ספר תיכוניים, במגמות מדעי-הטבע ומדעי-הרוח. תואר ב.א. (או ב.ס.) יועבד לבוגרי המוסד.

3. מטבת ההלת תכנית הלימודים החדשה ואילך, יפסיק המכון לשמש כמכון להכשרת מורים לבתי-הספר היסודיים והמכיבים, תוך מתן אפשרות למחזורים הקיימים לסיים את לימודיהם בתכנית בה התחילו.
4. יומלץ בפני הנהלת המכון לפעול לקבלת הכרה של אחת האוניברסיטאות בארצות-ערב. אם הכרה כזו לא תתקבל, יומלץ בפני הנהלת המוסד לפנות למוסד אקדמי במערב לקבלת הכרה ממנו. והיה ותרצה לפנות למועצה להשכלה גבוהה בישראל, יטופל בבקשתה, בהתייעצות ובתאום בין גורמי הממשל ומשרד החינוך.
5. המכון יזדקק לסגל אקדמי מחו"ל (ארצות-ערב). הועדה ממליצה כי הבאת כוחות-הוראה כאלה תיעשה במסגרת אחוד משפחות, באשר הממשל הצבאי.

ד. החינוך המקצועי:

הועדה ממליצה על הגברת החינוך המקצועי כמפורט להלן:

1. ועדות מיעצות
הועדה ממליצה להקים ועדות מיעצות ליד 6 לשכות החינוך, שתפקידן יהיה לעודד ולהפיץ את תודעת החינוך המקצועי והטכני.
2. חבר מקצועי בבית"ס המכין (כתות ז'-ט')
א. הועדה ממליצה לדאוג לשיפור הציוור המקצועי בסדנאות של מרכזי המלאכה הקיימים, ולהוסיף למודי חטמל, בנוסף ללימודי המטחת הקימים, על מנת למנוח תלמידים נוספים מתוך בתי-הספר המכיבים.
- ב. הועדה ממליצה להקים מרכזי מלאכה חדשים באזורים כפריים שתלמידים אינם מגיעים לערים. בשלב ראשון מומלץ להקים 6 מרכזי מלאכה, אחד בכל נפה.
- ג. כדי לבסס את הלימודים המקצועיים בבית"ס המכין, ממליצה הועדה להעמיד את הלימודים על 3 שעות שבועיות לפחות, ורצוי 4 ש"ש.
3. פתוח חינוך מקצועי בבית"ס התיכון
א. הועדה ממליצה להנהיג מסלולים מקצועיים ליד בתי-ספר תיכוניים קיימים שיאפשרו לתלמידים לרכוש מקצוע נוסף על לימודיהם העיוניים. פתיחת מסלולים מקצועיים ליד בתי-ספר עיוניים, ולא כבתי-ספר בפרדים, תעלה את יוקרת החינוך המקצועי בעיני הצבור.
- ב. ארפי הלימודים המקצועיים (המגמות) ייקבע בתאום עם גורמי החינוך המקומיים, שלהם תוצע שורה של מקצועות אפשריים. בשלב ראשון ממליצה הועדה להקים מסלולים כאלה : ליד בית"ס התיכון בחברון ליד בית"ס התיכון בג'בין ליד בית"ס התיכון בראשאללה.

4. פתוח חנוך על-תיכון

א. ביה"ס המקצועי בשכם:

כדי להעלות את יוקרתו של המוסד ולהגדיל את מספר תלמידיו, ממליצה הועדה להרחיבו ולהוסיף שנת למודים אחת (כתה י"ג) לרמת סכנאים, ושתי שנות למוד (כתות י"ג-י"ד) לרמת הנדסאים. יש מקום לשנות גם את שמו של המוסד ל"קולג' טכנולוגי", במטרה לשנות את תדמיתו בקרב הצבור. הועדה ממליצה להפעיל בהקדם (עוד בתשל"ג), כשלב ראשון, מסלול סכנאי - בניה, ובשנה"ל תשל"ד - לפתוח בנוסף לכך מגמה לסכנאי-חשמל.

בצוע משימה זאת יענה על הצרכים המקצועיים של המשק בגדה ובישראל. עם התפתחות הנושא, תבדק האפשרות לפתיחת מגמות נוספות ולהרחבת למודי הסכנאים כדי להכשירם כהנדסאים.

ב. בי"ס על-תיכון סכני בראמאללה:

הועדה ממליצה להקים ליד ביה"ס התיכון בראמאללה, בבנין "אבו-ריה", מוסד על-תיכון סכני, עם מסלול מקצועי, כמוזכר בסעיף 2. למוסד על-תיכון סכני זה יתקבלו בוגרי בית-ספר תיכון עיוני ללמודים של שנה או שנתיים (סכנאים או הנדסאים).

המגמה המוצעת בשלב ראשון ללמודי סכנאים היא חשמל-אלקטרוניקה.

ג. מכון קדם-רפואי בשכם:

הועדה ממליצה להקים ליד קולג' "אלרודה" בשכם מוסד ללמודי מקצועות קדם-רפואיים, כגון: עוזרים לרוקחים, לבורנסים רפואיים וכו'. פרטי המגמות ותכניות תלמודיט יתואמו עם משרד הבריאות, לאחר שיתקבל האשור העקרוני בדרג המדיני.

5. תכניות למודיט, הכשרת מורים והשתלמות

א. לאחר אשור הפרויקטים ניתן יהיה להתחיל בהכנת תכניות תלמודים, בתאום

עם גורמי החנוך המקומיים וועדת הבחינות העליונה ביהודה ובשומרון.

ב. הועדה ממליצה להכשיר מורים למרכזי המלאכה ע"י הפניית בוגרי בתי-ספר מקצועיים לקורסים פדגוגיים.

ג. לגבי המסלול העל-תיכון, יש לגייס מורים בעלי השכלה אקדמית מתאימה.

ג. הועדה ממליצה לקיים השתלמויות מקצועיות לכל המורים והמדריכים

העובדים כבר במוסדות השונים.

ה. הדוק הקשר בין מערכת החנוך ביהודה ובשומרון לבין גורמי חנוך בישראל

1. למוד אקדמי:

- א. הועדה ממליצה להענות לדרישת הצבור לפתוח שנה-מכינה לבוגרי בתי-ספר תיכוניים בעלי תעודת בגרות ירדנית (תוג'יהיה), המעוניינים ללמוד במוסדות להשכלה גבוהה בישראל. המכינות תפתחנה ליד המכון "כדורי" וליד הסמינר למורות בראמאללה.
- תכנית הלימודים במכינות תוכן ותתואם עם המוסדות להשכלה גבוהה בישראל. הרכב כוחות ההוראה יהיה מעורב, ויבוצל כח-ההוראה המקומי במידת האפשר.
- ב. הועדה ממליצה על פתיחת שנה-מכינה גם לאלה הרוצים ללמוד לתואר שני במוסדות להשכלה גבוהה בישראל, ברמה המתאימה.

2. השתלמות מורים:

- הועדה ממליצה לעודד ולאפשר לסגל ההוראה המקומי להשתלם בישראל בנושאי ההוראה, עזרי למוד ומינהל חנוכי; זאת, בנוסף לפעולות השתלמות המורים המתקיימות באזור.

3. למוד השפה העברית:

- א. הועדה ממליצה לעודד למוד השפה העברית בכל הדרכים האפשריות, אך לא בדרך של כפיה.
- ב. הועדה ממליצה ליצור תמריצים ללמוד העברית, הן לגבי מורים והן לגבי תלמידים.
- ג. הועדה ממליצה ליצור כלים מתאימים, כדי לאפשר הרחבת הוראת העברית, בשלבים, החל מהחטיבה העליונה, דרך חטיבת-הביניים, ועד לבית"ס היסודי.
- ד. הועדה ממליצה לעודד למוד עברית גם במסגרות אחרות, מחוץ לבית"ס.

4. בקורים הדדיים בין תלמידים ומורים ביו"ש ובישראל:

- הועדה ממליצה על קיומם של בקורים וארועים חברתיים-חנוכיים הדדיים בין תלמידים ומורים באזור ובישראל.

5. מרכזיה פדגוגית:

- הועדה ממליצה לעודד הקמת מרכזיה פדגוגית באזור, תוך נצול עזרה וידע ישראליים להכשרת הסגל המקומי, כדי להביא לנהול עצמי של המרכזיה.

6. שדורי סלביזיה למודית:
הועדה ממליצה לבדוק את האפשרויות לנצל את שדורי הסלביזיה הלמודית במתכונת מתאימה ובנושאים מתאימים, תוך תאום עם אנשי החנוך המקומיים.

ו. תכניות למודים וספרי למוד

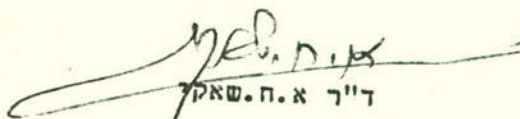
1. הועדה ממליצה להמשיך ללמד על-פי תכניות הלמוד ותוך שמוש בספרי הלמוד הקיימים.

2. אין פרושה של המלצה זאת לגזור הקפאה. כל שבוי, בין שהוא יזום ע"י גורמי חנוך ערביים מקומיים, בין אם הוא בא בעדוד גורמים ישראליים, יידון לגופו ויישקל בהתאם למגמות החנוך, ובהתאם לשקולי בסחון ומדיניות.

ז. פתוח ובבוי

הועדה ממליצה לאשר הרחבת תקציב החנוך ביהודה ושומרון (הן התקציב הרגיל והן תקציב הפתוח), על-מנת לאפשר פתוח ובבוי של מערכת החנוך, בהתאם להמלצות המגמות שתורגמו, לאחר שתאושרנה בדרג המדיני.

בברכה,

ד"ר א. ח. שאלי
יו"ר הועדה

התא

מחלקת המזון

מחלקת המזון

מחלקת המזון

ל 17.10.77

התא

מחלקת המזון

12

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק יוצא

א ליוני 1971 בגטון

מכתב:המשרד

בלתי מסווג

מס' 462

בשלה: 291600 מסמך 72

בן אהרון. לשלך 312 פליטים.

א. לשלך מספר הפליטים הרשומים במסמך ב-31 ביוני 1971:

1. יסורה ושומרון: 273,264 מתם במחנות 66,060

2. ליה 318,103 מהם במחנות 195,541

ב. מספרים מעודכנים יהיו בדו"ח סט"ח לעצרת שיאורסם בשבועות הקרובים.

ג. להדגירכם כי מספדי סט"ח מבדלים וסט"ח עצמה מעירה בדוחות שלה כי

המסמכים סיקה שלה ציבה מדויקת.

ד. לא ברור למה כדונתכם במסמך "הפליטים הנוספים".

מצפ"א-מאר"ט ב'

(תואם)

שהח דוחם מכלל מכלל קריון עבריו ששון

מצפא מזחיתם מאדם א-ב

אנ/י